

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΝΩΣΗ ΤΡΑΠΕΖΩΝ

Απολογισμός 2006

Ιούνιος 2007

ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΕΕΤ

Διοικητικό Συμβούλιο

Πρόεδρος

Τάκης Αράπογλου
Πρόεδρος και Διευθύνων Σύμβουλος
Εθνικής Τράπεζας της Ελλάδος

Αντιπρόεδροι

Δημήτριος Μαντζούνης
Διευθύνων Σύμβουλος Alpha Bank

Νικόλαος Νανόπουλος
Διευθύνων Σύμβουλος Eurobank

Γεώργιος Προβόπουλος
Πρόεδρος και Διευθύνων Σύμβουλος
Εμπορική Bank

Μέλη

Δημήτρης Μηλιάκος
Διοικητής ΑΤΕbank

Μιχάλης Σάλλας
Πρόεδρος και Διευθύνων Σύμβουλος
Τράπεζας Πειραιώς

Παναγιώτης Τσουπίδης
Πρόεδρος Ταχυδρομικού Ταμιευτηρίου

Κωνσταντίνος Βασιλακόπουλος
Γενικός Διευθυντής Τράπεζας Κύπρου

Χρήστος Σορώτος
Γενικός Διευθυντής Citibank

Τρύφων Κουταλίδης
Πρόεδρος Geniki Bank

Βασίλειος Θεοχαράκης
Πρόεδρος Εγνατίας Τράπεζας

Σπύρος Φιλάρετος
Πρόεδρος Εκτελεστικής Επιτροπής ΕΕΤ

Χρήστος Γκόρτσος
Γενικός Γραμματέας
Ελληνικής Ένωσης Τραπεζών

Εκτελεστική Επιτροπή

Πρόεδρος

Σπύρος Φιλάρετος
Γενικός Διευθυντής Alpha Bank

Αναπληρωτής Προέδρου ΕΕ

Βύρων Μπαλλής
Αναπληρωτής Διευθύνων Σύμβουλος Eurobank

Μέλη

Γιάννης Πεχλιβανίδης
Αντιπρόεδρος και Αν. Διευθύνων Σύμβουλος
Εθνικής Τράπεζας της Ελλάδος

Λεωνίδας Ζώνιος
Γενικός Διευθυντής Εμπορική Bank

Θεόδωρος Πανταλάκης
Αντιπρόεδρος και Αν. Διευθύνων Σύμβουλος
Τράπεζας Πειραιώς

Λάμπρος Δημοσθένους
Chief Financial Officer Greece Citibank

Γιώργος Τανισκίδης
Διευθύνων Σύμβουλος Novabank

Χρήστος Γκόρτσος
Γενικός Γραμματέας
Ελληνικής Ένωσης Τραπεζών

Συνοπτικός Πίνακας Περιεχομένων

I. Οι εξελίξεις στο θεσμικό και ρυθμιστικό πλαίσιο λειτουργίας του τραπεζικού συστήματος	13
Α. Λειτουργία και εποπτεία πιστωτικών ιδρυμάτων	15
Β. Λειτουργία και εποπτεία των κεφαλαιαγορών	30
Γ. Προστασία καταναλωτή χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών	44
Δ. Συστήματα και μέσα πληρωμών	50
Ε. Πρόληψη και καταστολή της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες	53
II. Οι δραστηριότητες της ΕΕΤ	61
Α. Λειτουργία και εποπτεία τραπεζών	63
Β. Λειτουργία και εποπτεία των κεφαλαιαγορών	67
Γ. Προστασία καταναλωτή χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών	70
Δ. Συστήματα και μέσα πληρωμών	75
Ε. Πρόληψη και καταστολή της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες	84
ΣΤ. Νομικά θέματα	90
Ζ. Διεθνείς δραστηριότητες	96
Η. Επικοινωνιακή δραστηριότητα	97
Θ. Εκπαιδευτική δραστηριότητα: Ελληνικό Τραπεζικό Ινστιτούτο	98

Αναλυτικός Πίνακας Περιεχομένων

I. Οι εξελίξεις στο θεσμικό και ρυθμιστικό πλαίσιο λειτουργίας του τραπεζικού συστήματος	13
A. Λειτουργία και εποπτεία πιστωτικών ιδρυμάτων	15
1. Διεθνές επίπεδο	15
■ Εφαρμογή του νέου συμφώνου για την κεφαλαιακή επάρκεια της Επιτροπής της Βασιλείας για την Τραπεζική Εποπτεία	15
■ Βασικές αρχές για αποτελεσματική τραπεζική εποπτεία	16
■ Εφαρμογή στις ΗΠΑ του νέου συμφώνου για την κεφαλαιακή επάρκεια της Επιτροπής της Βασιλείας για την Τραπεζική Εποπτεία	18
■ Όμιλοι Ετερογενών Χρηματοπιστωτικών Δραστηριοτήτων: Σύγκλιση του ρυθμιστικού πλαισίου και των πρακτικών της αγοράς στα θέματα διαχείρισης κινδύνων	18
2. Κοινοτικό επίπεδο	19
■ Έκδοση της Οδηγίας 2006/48/EK αναφορικά με την ανάληψη και την άσκηση δραστηριότητας των πιστωτικών ιδρυμάτων και της Οδηγίας 2006/49/EK για την επάρκεια των ιδίων κεφαλαίων των επιχειρήσεων επενδύσεων και των πιστωτικών ιδρυμάτων	19
■ Το έργο της Επιτροπής Ευρωπαϊκών Αρχών Τραπεζικής Εποπτείας αναφορικά με το νέο πλαίσιο κεφαλαιακής επάρκειας	20
■ Πρόταση Οδηγίας αναφορικά με τη διαδικασία και τα κριτήρια προληπτικής αξιολόγησης της απόκτησης και αύξησης συμμετοχής στο μετοχικό κεφάλαιο επιχειρήσεων του χρηματοπιστωτικού τομέα	22
■ Ανάθεση δραστηριοτήτων πιστωτικών ιδρυμάτων σε εξωτερικούς συνεργάτες	23
3. Εθνικό επίπεδο	24
■ Ενσωμάτωση στο ελληνικό δίκαιο των Οδηγιών 2006/48/EK και 2006/49/EK	24
■ Το νέο πλαίσιο αρχών λειτουργίας και αξιολόγησης της οργάνωσης και των Συστημάτων Εσωτερικού Ελέγχου των πιστωτικών και χρηματοδοτικών ιδρυμάτων	28
B. Λειτουργία και εποπτεία των κεφαλαιαγορών	30
1. Κοινοτικό επίπεδο	30
■ Παράταση έναρξης εφαρμογής της Οδηγίας 2004/39/EK για τις αγορές χρηματοπιστωτικών μέσων (MiFID)	30
■ Εκτελεστικά μέτρα της Οδηγίας 2004/39/EK για τις αγορές χρηματοπιστωτικών μέσων	30
■ Εργασίες της CESR (στο επίπεδο 3) σε σχέση με την Οδηγία 2004/39/EK για τις αγορές χρηματοπιστωτικών μέσων (MiFID Level 3 Work)	32
■ Εκκαθάριση και διακανονισμός σε κινητές αξίες	34
■ Κατάχρηση της αγοράς	37
■ Απαιτήσεις διαφάνειας αναφορικά με την πληροφόρηση σχετικά με εκδότες, οι κινητές αξίες των οποίων έχουν εισαχθεί προς διαπραγμάτευση σε οργανωμένη αγορά	38
■ Ενημερωτικό Δελτίο	39
■ Επενδυτικά κεφάλαια	39

2. Εθνικό επίπεδο	40
■ Δημόσιες προτάσεις	40
■ Ανάληψη του Χρηματικού Σκέλους του Διακανονισμού από την Τράπεζα της Ελλάδος	41
■ Πιστοποίηση επαγγελματικής επάρκειας των υπαλλήλων και στελεχών πιστωτικών ιδρυμάτων κατά την παροχή επενδυτικών υπηρεσιών	42
■ Κοινή Επενδυτική Μερίδα	43
Γ. Προστασία καταναλωτή χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών	44
1. Κοινοτικό επίπεδο	44
■ Εξελίξεις στον τομέα της ενυπόθηκης πίστης	44
■ Τραπεζικοί λογαριασμοί και κινητικότητα των καταναλωτών	46
2. Εθνικό επίπεδο	47
■ Σχέδιο νόμου για την τροποποίηση του ν. 2251/1994 για την προστασία του καταναλωτή	47
■ Ασφαλιστική διαμεσολάβηση	48
■ Διαφάνεια των συναλλαγών	49
Δ. Συστήματα και μέσα πληρωμών	50
1. Κοινοτικό επίπεδο	50
■ Θεσμικό πλαίσιο υπηρεσιών πληρωμών στην εσωτερική αγορά	50
■ Η διαμόρφωση του Ενιαίου Χώρου Πληρωμών σε Ευρώ (SEPA) – Πρωτοβουλίες του ευρωπαϊκού τραπεζικού συστήματος στο πλαίσιο της αυτορρύθμισης	50
■ Ενιαίος χώρος μετρητών σε ευρώ	51
■ Ανίχνευση των πλαστών και μη κατάλληλων προς κυκλοφορία μετρητών από πιστωτικά ιδρύματα και άλλους επαγγελματίες διαχειριστές	51
2. Εθνικό επίπεδο	52
■ Νόμος περί Ηλεκτρονικών Επικοινωνιών και άλλες διατάξεις	52
■ Νόμος για την Προστασία Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα και Ιδιωτικής Ζωής στον Τομέα των Ηλεκτρονικών Επικοινωνιών και τροποποίηση του ν. 2472/1997	52
Ε. Πρόληψη και καταστολή της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες	53
1. Διεθνές επίπεδο	53
■ Αξιολόγηση της σταθερότητας του χρηματοπιστωτικού συστήματος της Ελλάδας από το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο	53
■ Αξιολόγηση της Ελλάδας από την Ομάδα Χρηματοοικονομικής Δράσης για θέματα καταπολέμησης της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας (FATF)	54
■ Ερμηνευτικό κείμενο της FATF σε σχέση με την εφαρμογή της Ειδικής Σύστασης VIII για τους μη κερδοσκοπικούς οργανισμούς	55
■ Εκδόσεις της FATF σχετικά με τις τυπολογίες ξηπλύματος «βρώμικου» χρήματος που παρατηρούνται διεθνώς	56
2. Κοινοτικό επίπεδο	56
■ Οδηγία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής σε σχέση με την υιοθέτηση μέτρων για την εξειδίκευση ορισμένων διατάξεων της Οδηγίας 2005/60/ΕΚ για την πρόληψη της χρησιμοποίησης του χρηματοπιστωτικού συστήματος για τη νομιμοποίηση εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες	56

■ Πληροφορίες σχετικά με τον πληρωτή που συνοδεύουν τις μεταφορές χρηματικών ποσών	57
■ Πρόσωπα και οντότητες επί των οποίων έχουν εφαρμογή διατάξεις για την επιβολή συγκεκριμένων περιοριστικών μέτρων	58
3. Εθνικό επίπεδο	58
■ Σύσταση νομοπαρασκευαστικής επιτροπής για την ενσωμάτωση στο εθνικό δίκαιο της χώρας μας της Οδηγίας 2005/60/EK «σχετικά με την πρόληψη της χρησιμοποίησης του χρηματοπιστωτικού συστήματος για τη νομιμοποίηση εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες και τη χρηματοδότηση της τρομοκρατίας»	58
■ Διορισμός μελών, οργανωτική δομή και λειτουργία της Εθνικής Αρχής Καταπολέμησης της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες του άρθρου 7 του ν. 2331/95, όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 7 του ν. 3424/2005	59
■ Συμπλήρωση της ΠΔ/ΤΕ 2577/2006 με το Παράρτημα υπ' αριθμ. 4 σχετικά με την «Πρόληψη της χρησιμοποίησης του χρηματοπιστωτικού συστήματος για τη νομιμοποίηση εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες και τη χρηματοδότηση της τρομοκρατίας»	59
■ Απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς σχετικά με την πρόληψη της χρησιμοποίησης του χρηματοπιστωτικού συστήματος για τη νομιμοποίηση εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες και τη χρηματοδότηση της τρομοκρατίας	60

II. Οι δραστηριότητες της ΕΕΤ 61

A. Λειτουργία και εποπτεία τραπεζών	63
1. Εθνικό επίπεδο	63
■ Ενσωμάτωση στο ελληνικό δίκαιο των Οδηγιών 2006/48/EK και 2006/49/EK	63
■ Το νέο πλαίσιο αρχών λειτουργίας και αξιολόγησης της οργάνωσης και των Συστημάτων Εσωτερικού Ελέγχου των πιστωτικών και χρηματοδοτικών ιδρυμάτων	66
B. Λειτουργία και εποπτεία των κεφαλαιαγορών	67
1. Κοινοτικό επίπεδο	67
■ Αγορές χρηματοπιστωτικών μέσων (MiFID)	67
■ Εκκαθάριση και διακανονισμός	67
2. Εθνικό επίπεδο	68
■ Δημόσιες προτάσεις	68
■ Πιστοποίηση επαγγελματικής επάρκειας των υπαλλήλων και στελεχών πιστωτικών ιδρυμάτων κατά την παροχή επενδυτικών υπηρεσιών	69
Γ. Προστασία καταναλωτή χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών	70
1. Κοινοτικό επίπεδο	70
■ Εξελίξεις σε ζητήματα που αφορούν την ενυπόθηκη πίστη	70
■ Τραπεζικοί λογαριασμοί και κινητικότητα των καταναλωτών	72
2. Εθνικό επίπεδο	72
■ Σχέδιο νόμου για την τροποποίηση του ν. 2251/1994 αναφορικά με την προστασία των καταναλωτών	72
■ Ασφαλιστική διαμεσολάβηση	74

Δ. Συστήματα και μέσα πληρωμών	75
■ Απάντηση της Ελληνικής Ένωσης Τραπεζών σε ερωτηματολόγια της Γενικής Διεύθυνσης Ανταγωνισμού της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και της Ιταλικής Εθνικής Επιτροπής Ανταγωνισμού	75
■ Ενέργειες των εγκατεστημένων στη χώρα μας πιστωτικών ιδρυμάτων για τη δημιουργία του Ενιαίου Χώρου Πληρωμών σε Ευρώ (SEPA)	75
■ Πρόσδος υιοθέτησης του EMV από τις ελληνικές τράπεζες	76
■ Αποδοχή του πλαισίου για τις κάρτες πληρωμών στον Ενιαίο Χώρο Πληρωμών σε Ευρώ (SEPA Cards Framework) από το ελληνικό τραπεζικό σύστημα	77
■ Κίνηση κεφαλαίων και Ενιαίος Χώρος Πληρωμών σε Ευρώ	77
■ Εξελίξεις στο νέο σύστημα πληρωμών TARGET2	78
■ Εθνικό Σχέδιο Μετρητών της Ελλάδας (National Cash Plan)	79
■ Συμμετοχή της ΕΕΤ στη συγκρότηση Εθνικού Συμβουλίου Ηλεκτρονικώς Επιχειρείν	79
■ Ηλεκτρονικές υπογραφές στον τραπεζικό τομέα	80
■ Πρόληψη και καταστολή της ηλεκτρονικής απάτης μέσω του διαδικτύου	80
■ Προώθηση της ηλεκτρονικής τραπεζικής	81
■ On-line καμπάνια για το internet banking που πραγματοποιήθηκε κατά το χρονικό διάστημα 7.12.2005-14.1.2006	81
■ Θέση των ελληνικών τραπεζών σχετικά με το «SEPA Card Fraud Database Opportunity and Feasibility Study»	82
■ Πρόληψη και αντιμετώπιση της απάτης στα μέσα και τα συστήματα πληρωμών	82
■ Σύσταση Ομάδας Εργασίας υπό την αιγίδα του Υπουργείου Οικονομίας και Οικονομικών για τη μελέτη και εξέταση του τρόπου αντικατάστασης των τραπεζικών λογαριασμών των καταθετών με τον κωδικό IBAN, καθώς και την τροποποίηση των σχετικών φορολογικών δηλώσεων	83
■ Συλλογή και επεξεργασία στατιστικών στοιχείων	83
Ε. Πρόληψη και καταστολή της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες	84
■ Υποβολή παρατηρήσεων της ΕΕΤ στο πλαίσιο της διαβούλευσης επί του σχεδίου παραρτήματος υπ' αριθμ. 4 της ΠΔ/ΤΕ 2577/2006	84
■ Παρακολούθηση των ρυθμιστικών εξελίξεων σε διεθνές και κοινοτικό επίπεδο	84
■ Συμμετοχή στην Εθνική Αρχή του άρθρου 7 του ν. 2331/95	86
■ Διατραπεζικό φυλλάδιο που απευθύνεται στους συναλλασσόμενους για την ανάγκη συνεργασίας τους κατά την παροχή στοιχείων ταυτοποίησής τους στα πιστωτικά ιδρύματα	87
■ Ευρετήριο του Ελληνικού Τραπεζικού Συστήματος (Ευρετήριο HEBIC)	87
■ Φυσική ασφάλεια τραπεζικών καταστημάτων	88
■ Ενημέρωση τραπεζών για αποφάσεις τρίτων φορέων	89
ΣΤ. Νομικά θέματα	90
■ Τροποποίηση της παραγράφου 5 του άρθρου 79 του ν. 5960/1933 περί του δικαιώματος ασκήσεως εγκλήσεως για ακάλυπτη επιταγή	90
■ Κωδικοποίηση και τροποποίηση των διατάξεων της ΕΝΠΘ 502/3/23.6.92 για τη διακίνηση ιδιωτικών επιταγών μέσω του τραπεζικού συστήματος	90
■ Σχέδιο Νόμου για την τροποποίηση και αναθεώρηση του κ.ν. 2190/1920 περί Ανωνύμων Εταιριών	91
■ Σχέδιο νέου πτωχευτικού κώδικα	91

■ Κατασχέσεις εις χείρας της τράπεζας ως τρίτης από το Δημόσιο. Πρόταση τροποποίησης του ΚΕΔΕ	91
■ Δικαιώματα υποθηκοφυλάκων για την εγγραφή εμπράγματων εξασφαλίσεων δυνάμει του ν. 3156/2003	92
■ Πληρωμή των απαιτήσεων των πιστωτικών ιδρυμάτων μετά από κατάπτωση της εγγύησης του Ελληνικού Δημοσίου που έχει παρασχεθεί για τις οφειλές ιδιωτών και επιχειρήσεων σε αυτά. Ανάκληση εντολών πληρωμής	92
■ Λοιπά θέματα	93
■ Επιτροπή για θέματα Διεθνούς Εμπορικού Επιμελητηρίου	93
■ Φορολογικά θέματα	94
■ Κοινοβουλευτικός έλεγχος	95
Z. Διεθνείς δραστηριότητες	96
H. Επικοινωνιακή δραστηριότητα	97
■ Μαζική Επικοινωνία	97
■ Συνεντεύξεις – Παρουσιάσεις – Ενημερώσεις	97
■ Έρευνα αγοράς	97
■ Διοργάνωση συνεδρίων/ημερίδων	97
■ Χορηγίες σε εκδηλώσεις	97
Θ. Εκπαιδευτική δραστηριότητα: Ελληνικό Τραπεζικό Ινστιτούτο	98
■ Ολοκληρωμένο σύστημα εκπαίδευσης	98
■ Ενδοεπιχειρησιακά εκπαιδευτικά προγράμματα 2006	99
■ Πιστοποίηση γνώσεων	100
■ Μοχλός εκσυγχρονισμού	101
■ Λοιπές πρωτοβουλίες	105

I.

Οι εξελίξεις
στο θεσμικό και ρυθμιστικό πλαίσιο
λειτουργίας του τραπεζικού συστήματος

A. Λειτουργία και εποπτεία πιστωτικών ιδρυμάτων

1. Διεθνές επίπεδο

Εφαρμογή του νέου συμφώνου για την κεφαλαιακή επάρκεια της Επιτροπής της Βασιλείας για την Τραπεζική Εποπτεία

Στο πλαίσιο της έναρξης εφαρμογής του νέου Συμφώνου για την κεφαλαιακή επάρκεια των πιστωτικών ιδρυμάτων και των επιχειρήσεων επενδύσεων την 1.1.2007 –με δυνατότητα εφαρμογής των εξελιγμένων μεθόδων από την 1.1.2008– η Επιτροπή της Βασιλείας για την Τραπεζική Εποπτεία (εφεξής Επιτροπή της Βασιλείας) δημοσίευσε τον Ιούνιο του 2006 την Ενοποιημένη έκδοση του έργου της σε ό,τι αφορά την κεφαλαιακή επάρκεια (Basel II: International Convergence of Capital Measurement and Capital Standards: A Revised Framework - Comprehensive Version). Το εν λόγω κείμενο περιλαμβάνει το σύνολο των ρυθμίσεων της Επιτροπής της Βασιλείας για την κεφαλαιακή επάρκεια και ειδικότερα, το Σύμφωνο του Ιουνίου 2004, τα μέρη εκείνα του Συμφώνου του 1988 που δεν αναθεωρήθηκαν μέχρι το 2004, την αναθεώρηση του 1996, προκειμένου να περιληφθούν και οι ρυθμίσεις για τον κίνδυνο αγοράς και την αναθεώρηση του Νοεμβρίου 2005.

Επίσης, με γνώμονα τη διευκόλυνση της θέσης σε εφαρμογή του νέου πλαισίου και την παροχή των αναγκαίων διευκρινίσεων επ’ αυτού, δημοσίευσε κατά τη διάρκεια του 2006 μεγάλο αριθμό συστάσεων, κατευθυντήριων γραμμών και εκθέσεων. Τα σημαντικότερα από τα κείμενα αυτά, τα οποία αφορούν επιμέρους πτυχές του νέου πλαισίου είναι τα ακόλουθα:

- *Κατευθυντήριες γραμμές για τις εποπτικές αρχές αναφορικά με τη χρήση της αρχής της αποτίμησης στην εύλογη αξία των χρηματοπιστωτικών μέσων από τα πιστωτικά ιδρύματα* (Supervisory guidance on the use of the fair value option for financial instruments by banks) (Ιούνιος 2006).
- *Ορθές πρακτικές προσδιορισμού και αποτίμησης του πιστωτικού κινδύνου* (Sound credit risk assessment and valuation for loans) (Ιούνιος 2006): Με γνώμονα την ορθή αξιολόγηση του πιστωτικού κινδύνου στον οποίο εκτίθενται τα πιστωτικά ιδρύματα, στο εν λόγω κείμενο καθιερώνονται δέκα αρχές, από τις οποίες οι επτά αφορούν τις πολιτικές, τα μέτρα και τις διαδικασίες που πρέπει να εφαρμόζουν τα πιστωτικά ιδρύματα προκειμένου να διασφαλίζουν ορθή αποτίμηση του πιστωτικού κινδύνου, και οι υπόλοιπες τρεις, τα κριτήρια που πρέπει να λαμβάνουν υπόψη τους οι εποπτικές αρχές για την αξιολόγηση εκ μέρους τους της αποτελεσματικότητας της πολιτικής πιστωτικού κινδύνου που εφαρμόζεται από τα πιστωτικά ιδρύματα.

- *Αρχές εφαρμογής του κριτηρίου της «ουσιαστικής» χρησιμοποίησης της Μεθόδου των Εσωτερικών Διαβαθμίσεων* (The IRB Use Test: Background and Implementation) (Σεπτέμβριος 2006): Με το εν λόγω κείμενο, η Επιτροπή της Βασιλείας παρέχει συγκεκριμένες οδηγίες και διευκρινίσεις για την εφαρμογή από τις εποπτικές αρχές –κατά την εποπτική αναγνώριση της Μεθόδου Εσωτερικών Διαβαθμίσεων– του κριτηρίου της ουσιαστικής χρησιμοποίησής της. Στόχος της Επιτροπής της Βασιλείας είναι η αποφυγή της διαφοροποιημένης εφαρμογής από τις εποπτικές αρχές του εν λόγω κριτηρίου, η πλήρωση του οποίου αποτελεί τη σημαντικότερη προϋπόθεση για την εποπτική αναγνώριση της χρήσης της Μεθόδου των Εσωτερικών Διαβαθμίσεων από τα πιστωτικά ιδρύματα.
- *Πρακτικές αναφορικά με τις Εξελιγμένες Μεθόδους υπολογισμού κεφαλαιακών απαιτήσεων για το λειτουργικό κίνδυνο (AMA)* (Observed range of practice in key elements of Advanced Measurement Approaches (AMA)) (Οκτώβριος 2006): Στο εν λόγω κείμενο περιέχονται κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με τις ελάχιστες προϋποθέσεις οι οποίες πρέπει να πληρούνται προκειμένου να επιτραπεί η υιοθέτηση από τα πιστωτικά ιδρύματα των διαφορετικών μεθοδολογιών υπολογισμού των κεφαλαιακών απαιτήσεων για το λειτουργικό κίνδυνο, με έμφαση στη διαδικασία πιστοποίησης της εξελιγμένης μεθόδου, καθώς επίσης και τη δυνατότητα παράλληλης χρήσης των διαφορετικών μεθοδολογιών.
- *Έκθεση για τον κίνδυνο συγκέντρωσης* (Νοέμβριος 2006): Στο εν λόγω κείμενο καταγράφονται οι τρέχουσες πρακτικές της αγοράς, ελέγχεται κατά πόσο οι μεθοδολογικές παραδοχές της Μεθόδου των Εσωτερικών Διαβαθμίσεων του νέου πλαισίου κεφαλαιακής επάρκειας ενδέχεται να έχουν ως αποτέλεσμα τη μη ορθή εκτίμηση του κινδύνου συγκέντρωσης και, τέλος, καταγράφονται βασικά μεθοδολογικά εργαλεία για την ποσοτικοποίηση του κινδύνου συγκέντρωσης.

Βασικές αρχές για αποτελεσματική τραπεζική εποπτεία

Τον Οκτώβριο του 2006, μετά από διαβούλευση με φορείς της αγοράς, η Επιτροπή της Βασιλείας εξέδωσε αναθεωρημένο κείμενο βασικών αρχών για την αποτελεσματική άσκηση τραπεζικής εποπτείας (Core Principles for Effective Banking Supervision).

Η αναθεώρηση των βασικών αρχών κρίθηκε αναγκαία στο μέτρο που από τη χρονική στιγμή της αρχικής έκδοσης του εν λόγω κειμένου –το Σεπτέμβριο του 1997– επήλθαν σημαντικές αλλαγές στο ρυθμιστικό πλαίσιο των τραπεζών, ενώ ταυτό-

χρονα η εμπειρία από την εφαρμογή τους ανέδειξε επιπρόσθετα ζητήματα που έπρεπε να αντιμετωπιστούν.

Οι βασικές αρχές της Επιτροπής της Βασιλείας συνθέτουν το πλαίσιο των ελάχιστων αρχών που πρέπει να εφαρμόζει κάθε χώρα για τη διασφάλιση ορθών και αποτελεσματικών συστημάτων τραπεζικής εποπτείας και της σταθερότητας του χρηματοπιστωτικού συστήματος.

Στο αναθεωρημένο κείμενο καθιερώνονται εικοσιπέντε (25) βασικές αρχές σχετικά με τις ακόλουθες θεματικές:

- στόχοι εποπτείας, ανεξαρτησία, εξουσίες των εποπτικών αρχών και διαφάνεια κατά την άσκηση των αρμοδιοτήτων τους (αρχή 1),
- εύρος των δραστηριοτήτων τις οποίες μπορούν να ασκούν οι τράπεζες, προϋποθέσεις χορήγησης άδειας λειτουργίας των τραπεζών και εξουσίες των εποπτικών αρχών ως προς τον έλεγχο της μετοχικής διάρθρωσης και του ιδιοκτησιακού καθεστώτος των τραπεζών (αρχές 2-5),
- προληπτική εποπτεία: στην ενότητα αυτή, η οποία είναι και η εκτενέστερη, καθιερώνονται αρχές αναφορικά με την επιβολή ελάχιστων κεφαλαιακών απαιτήσεων στις τράπεζες (αρχή 6), την αποτελεσματική οργάνωση των διαδικασιών διαχείρισης κινδύνων (αρχή 7), τη διαχείριση του πιστωτικού κινδύνου (αρχή 8), τα επισφαλή δάνεια και το σχηματισμό προβλέψεων (αρχή 9), την επιβολή ορίων αναφορικά με τα μεγάλα χρηματοδοτικά ανοίγματα (αρχή 10), τη μεταχείριση των ανοιγμάτων προς συνδεδεμένους πελάτες (αρχή 11), τη διαχείριση του κινδύνου χώρας, του κινδύνου αγοράς, του κινδύνου ρευστότητας, του λειτουργικού κινδύνου και του κινδύνου εισοδήματος επιτοκίων (αρχές 12-16),
- εσωτερικός έλεγχος και αποτροπή της χρησιμοποίησης του τραπεζικού συστήματος για την τέλεση οικονομικών εγκλημάτων (αρχές 17-18),
- τεχνικές άσκησης εποπτείας και υποβολή στοιχείων προς τις εποπτικές αρχές (αρχές 19-21),
- θέματα λογιστικής και γνωστοποίησης στοιχείων (αρχή 22),
- εξουσίες των εποπτικών αρχών και εποπτεία σε ενοποιημένη βάση (αρχές 23-24), και
- διασυνοριακή συνεργασία των εποπτικών αρχών (αρχή 25).

Τον Οκτώβριο του 2006 δημοσιεύτηκε από την Επιτροπή της Βασιλείας κείμενο στο οποίο παρέχονται διεξοδικές διευκρινίσεις αναφορικά με τη μεθοδολογία που πρέπει να ακολουθείται και τον τρόπο εφαρμογής των ως άνω αρχών από τις εποπτικές αρχές (Core principles methodology).

Εφαρμογή στις ΗΠΑ του νέου συμφώνου για την κεφαλαιακή επάρκεια της Επιτροπής της Βασιλείας για την Τραπεζική Εποπτεία

Η πορεία εφαρμογής στις ΗΠΑ του νέου πλαισίου της Επιτροπής της Βασιλείας για την κεφαλαιακή επάρκεια διαφοροποιείται σημαντικά σε σχέση με εκείνη που έχει δρομολογηθεί σε κοινοτικό επίπεδο.

Ειδικότερα, στις αρχές Απριλίου του 2006, οι ΗΠΑ έθεσαν σε διαβούλευση σχέδιο νόμου για την εφαρμογή του νέου Συμφώνου από την 1.1.2009 μόνο σε σχέση με την εφαρμογή των εξελιγμένων μεθόδων για τον πιστωτικό και το λειτουργικό κίνδυνο και αποκλειστικά από τις μεγάλες και διεθνώς δραστηριοποιούμενες αμερικανικές τράπεζες. Υπενθυμίζεται ότι σε κοινοτικό επίπεδο η έναρξη εφαρμογής του νέου πλαισίου έχει οριστεί για την 1.1.2007 με δυνατότητα εφαρμογής των εξελιγμένων μεθόδων από την 1.1.2008.

Η διαφοροποιημένη εφαρμογή του νέου πλαισίου στις ΗΠΑ και την Ε.Ε. αναμένεται να δημιουργήσει σημαντικά προβλήματα στα πιστωτικά ιδρύματα που δραστηριοποιούνται τόσο σε κράτη-μέλη της Ε.Ε. όσο και στις ΗΠΑ (ενδεικτικά, εποπτική αναγνώριση εξελιγμένων μεθόδων, παράλληλος υπολογισμός). Ζητήματα ανακύπτουν επίσης από τις εννοιολογικές διαφοροποιήσεις που υπάρχουν στο ευρωπαϊκό και το αμερικανικό νομοθετικό πλαίσιο σε ό,τι αφορά τον ορισμό της «αθέτησης υποχρεώσεων αντισυμβαλλόμενου» (PD) και της παραμέτρου «ζημία ως ποσοστό του χρηματοδοτικού ανοίγματος σε περίπτωση αθέτησης της υποχρέωσης» (LGD) κατά την εποπτική αναγνώριση της Μεθόδου Εσωτερικών Διαβαθμίσεων.

Στο πλαίσιο αυτό, κατά τη διάρκεια του 2006, πραγματοποιήθηκαν συναντήσεις της Ευρωπαϊκής Τραπεζικής Ομοσπονδίας με εκπροσώπους των αμερικανικών εποπτικών αρχών, καθώς επίσης και με την Ομάδα εφαρμογής του Συμφώνου (Accord Implementation Group) της Επιτροπής της Βασιλείας, προκειμένου να αντιμετωπιστούν αποτελεσματικά τα προβλήματα που συνεπάγεται η διαφοροποιημένη αυτή εφαρμογή του πλαισίου για την κεφαλαιακή επάρκεια.

Όμιλοι Ετερογενών Χρηματοπιστωτικών Δραστηριοτήτων: Σύγκλιση του ρυθμιστικού πλαισίου και των πρακτικών της αγοράς στα θέματα διαχείρισης κινδύνων

Το Κοινό Φόρουμ για τους Ομίλους Ετερογενών Χρηματοπιστωτικών Δραστηριοτήτων το οποίο συστάθηκε το 1996 και έχει ως έργο του τη διαμόρφωση βέλτιστων διεθνών πρακτικών σχετικά με τη συμπληρωματική εποπτεία των ομίλων ετερογενών χρηματοπιστωτικών δραστηριοτήτων, δημοσίευσε το Μάιο του 2006, δύο μελέτες σχετικά με τη σύγκλιση του ρυθμιστικού πλαισίου και των πρακτικών της αγοράς στα θέματα διαχείρισης κινδύνων όσον αφορά τους εν λόγω ομίλους.

Στο πρώτο κείμενο αναφορικά με τις διαφορές στο ρυθμιστικό πλαίσιο και τις αγορές (Regulatory and market differences: issues and observations), καταγράφεται η σταδιακή σύγκλιση των πρακτικών διαχείρισης κινδύνων στις επιμέρους χρηματοπιστωτικές επιχειρήσεις που συγκροτούν έναν όμιλο ετερογενών χρηματοπιστωτικών δραστηριοτήτων με έμφαση στους τομείς στους οποίους το διαφοροποιημένο ρυθμιστικό πλαίσιο επιτάσσει την άσκηση συμπληρωματικής εποπτείας (συγκέντρωση κινδύνων και εντός ομίλου συναλλαγές).

Στο δεύτερο κείμενο της μελέτης αναφορικά με τη διαχείριση του κινδύνου ρευστότητας στους ομίλους αυτούς (The management of liquidity risk in financial groups), περιέχονται βέλτιστες πρακτικές διαχείρισης του εν λόγω κινδύνου.

2. Κοινοτικό επίπεδο

Έκδοση της Οδηγίας 2006/48/ΕΚ αναφορικά με την ανάληψη και την άσκηση δραστηριότητας των πιστωτικών ιδρυμάτων και της Οδηγίας 2006/49/ΕΚ για την επάρκεια των ιδίων κεφαλαίων των επιχειρήσεων επενδύσεων και των πιστωτικών ιδρυμάτων

Στις 30 Ιουνίου 2006 δημοσιεύτηκαν στην Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης οι Οδηγίες του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου 2006/48/ΕΚ σχετικά με την ανάληψη και την άσκηση δραστηριότητας των πιστωτικών ιδρυμάτων και 2006/49/ΕΚ για την επάρκεια των ιδίων κεφαλαίων των επιχειρήσεων επενδύσεων και των πιστωτικών ιδρυμάτων.

Με τις εν λόγω Οδηγίες, οι οποίες εκδόθηκαν με την τεχνική της αναδιατύπωσης (recasting), αφενός μεν ενσωματώνεται στο ευρωπαϊκό τραπεζικό δίκαιο το νέο Σύμφωνο της Επιτροπής της Βασιλείας για την κεφαλαιακή επάρκεια και αφετέρου κωδικοποιείται το περιεχόμενο των Οδηγιών 2000/12/ΕΚ και 93/6/ΕΟΚ, το περιεχόμενο των οποίων είχε τροποποιηθεί σε σημαντική έκταση κατά το παρελθόν.

Ειδικότερα, με τις διατάξεις της Οδηγίας 2006/48/ΕΚ:

- επήλθαν ριζικές μεταβολές στο περιεχόμενο των διατάξεων που αφορούν τις μεθόδους υπολογισμού των κεφαλαιακών απαιτήσεων των κοινοτικών πιστωτικών ιδρυμάτων για κάλυψη έναντι της έκθεσής τους στον πιστωτικό κίνδυνο,
- καθιερώθηκαν, για πρώτη φορά, κεφαλαιακές απαιτήσεις για κάλυψη των κοινοτικών πιστωτικών ιδρυμάτων έναντι της έκθεσής τους στο λειτουργικό κίνδυνο,
- καθιερώθηκαν υποχρεώσεις αναφορικά με τον έλεγχο σε μόνιμη βάση της

επάρκειας των ιδίων κεφαλαίων των κοινοτικών πιστωτικών ιδρυμάτων από τις εποπτικές αρχές, και

- καθιερώθηκαν διατάξεις με τις οποίες επιδιώκεται η ενδυνάμωση της πειθαρχίας που επιβάλλει η αγορά στις τράπεζες μέσω της καθιέρωσης κανόνων δημοσίευσης οικονομικών και άλλων στοιχείων.

Αντίστοιχα, με τις διατάξεις της Οδηγίας 2006/49/ΕΚ:

- κωδικοποιούνται οι διατάξεις της Οδηγίας 93/6/ΕΟΚ, όπως αυτές ίσχυαν μετά τις τροποποιήσεις που είχαν επέλθει μέχρι το 2006, και
- ενσωματώνονται στο ευρωπαϊκό τραπεζικό δίκαιο οι υπόλοιπες διατάξεις του νέου πλαισίου του 2004 της Επιτροπής της Βασιλείας αναφορικά με την κεφαλαιακή επάρκεια, οι οποίες αφορούν τις μεθόδους υπολογισμού των κεφαλαιακών απαιτήσεων των κοινοτικών πιστωτικών ιδρυμάτων και των επιχειρήσεων επενδύσεων για κάλυψη έναντι της έκθεσής τους στους κινδύνους αγοράς.

Κατ' εφαρμογή της αρχής της αναλογικότητας και λαμβάνοντας ιδίως υπόψη την ποικιλομορφία των πιστωτικών ιδρυμάτων σε ό,τι αφορά το μέγεθος, την κλίμακα των εργασιών τους και το εύρος των δραστηριοτήτων τους, παρέχεται στα πιστωτικά ιδρύματα η δυνατότητα επιλογής μεταξύ τριών μεθοδολογιών διαβαθμισμένης πολυπλοκότητας για τον υπολογισμό των κεφαλαιακών απαιτήσεών τους έναντι του πιστωτικού και λειτουργικού κινδύνου.

Η προθεσμία ενσωμάτωσης των δύο Οδηγιών στις εθνικές νομοθεσίες των κρατών-μελών ορίστηκε για τις 31 Δεκεμβρίου 2006, με έναρξη εφαρμογής την 1.1.2007. Σημειώνεται ωστόσο, ότι η έναρξη εφαρμογής των διατάξεων για τις εξελιγμένες μεθόδους αναφορικά με τον πιστωτικό και το λειτουργικό κίνδυνο ορίστηκε για την 1η Ιανουαρίου 2008.

Το έργο της Επιτροπής Ευρωπαϊκών Αρχών Τραπεζικής Εποπτείας αναφορικά με το νέο πλαίσιο κεφαλαιακής επάρκειας

Στο πλαίσιο της ενσωμάτωσης στο ευρωπαϊκό τραπεζικό δίκαιο του νέου Συμφώνου της Επιτροπής της Βασιλείας για την κεφαλαιακή επάρκεια, η Επιτροπή Ευρωπαϊκών Αρχών Τραπεζικής Εποπτείας (Committee of European Banking Supervisors), δημοσίευσε κατά τη διάρκεια του 2006 μεγάλο αριθμό κειμένων κατευθυντήριων γραμμών και συστάσεων, τα σημαντικότερα από τα οποία είναι τα ακόλουθα:

- *Κατευθυντήριες γραμμές αναφορικά με την καθιέρωση ομοιόμορφου πλαισίου υποβολής αναφορών προς τις εποπτικές αρχές για σκοπούς κεφαλαιακής επάρκειας (Guidelines on common reporting) (Ιανουάριος 2006).*

- *Κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με την εποπτική αναγνώριση των Οργανισμών Αξιολόγησης Πιστοληπτικής Ικανότητας* (Guidelines on the recognition of external credit assessment institutions) (Ιανουάριος 2006): Στο εν λόγω κείμενο καθιερώνονται κανόνες αναφορικά ιδίως με τη διαδικασία και την εφαρμογή των κριτηρίων αναγνώρισης από τις εποπτικές αρχές των οίκων αξιολόγησης πιστοληπτικής ικανότητας.
- *Κατευθυντήριες γραμμές αναφορικά με τη συνεργασία των εποπτικών αρχών των χωρών καταγωγής και υποδοχής* (Guidelines on supervisory cooperation for cross-border banking and investment firm groups) (Ιανουάριος 2006): Στο εν λόγω κείμενο καθιερώνονται κανόνες αναφορικά με το πλαίσιο συνεργασίας μεταξύ των εποπτικών αρχών σε σχέση με την εποπτεία διασυνοριακά δραστηριοποιούμενων πιστωτικών ιδρυμάτων και επιχειρήσεων επενδύσεων.
- Κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με την εφαρμογή του δεύτερου πυλώνα του νέου πλαισίου για την κεφαλαιακή επάρκεια (Guidelines on the Application of the Supervisory Review Process under Pillar 2) (Ιανουάριος 2006): Στο εν λόγω κείμενο καταγράφονται αρχές βέλτιστης πρακτικής σε σχέση με το σύστημα εσωτερικής αξιολόγησης της κεφαλαιακής επάρκειας από τα πιστωτικά ιδρύματα (ΣΕΑΚΕ) και τη διαδικασία αξιολόγησης του από τις εποπτικές αρχές.
- Στη θεματική της εφαρμογής του δεύτερου πυλώνα του νέου πλαισίου για την κεφαλαιακή επάρκεια, εντάσσεται επίσης η έκδοση τον Οκτώβριο του 2006, κειμένου κατευθυντήριων γραμμών αναφορικά με τον κίνδυνο εισοδήματος επιτοκίων στο τραπεζικό χαρτοφυλάκιο (Technical guideline on interest rate risk in the banking book). Στο εν λόγω κείμενο, μεταξύ άλλων, διαμορφώνεται ορισμός του κινδύνου εισοδήματος επιτοκίων στο τραπεζικό χαρτοφυλάκιο και καταγράφεται το κοινοτικό πλαίσιο αναφορικά με τη διαχείριση του εν λόγω κινδύνου.
- Το έργο της Επιτροπής Ευρωπαϊκών Αρχών Τραπεζικής Εποπτείας για την εφαρμογή του 2ου Πυλώνα του νέου πλαισίου για την κεφαλαιακή επάρκεια των πιστωτικών ιδρυμάτων συμπληρώθηκε το Δεκέμβριο του ίδιου έτους με τη δημοσίευση του τελικού κειμένου κατευθυντήριων γραμμών για τον κίνδυνο συγκέντρωσης.
- *Κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με την εποπτική αναγνώριση της μεθόδου εσωτερικών διαβαθμίσεων για τον πιστωτικό κίνδυνο (IRB) και της εξελιγμένης μεθόδου για το λειτουργικό κίνδυνο (AMA)* (Guidelines on validation) (Απρίλιος 2006): Σε ό,τι αφορά τη Μέθοδο Εσωτερικών Διαβαθμίσεων για τον πιστωτικό κίνδυνο (IRB), το εν λόγω κείμενο περιέχει κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με θέματα που άπτονται της διαδικασίας υποβο-

λής της αίτησης και του χρονοδιαγράμματος για την εποπτική αναγνώριση της εν λόγω μεθόδου, το πλαίσιο συνεργασίας των εποπτικών αρχών κατά την εποπτική αναγνώρισή της στις περιπτώσεις πιστωτικών ιδρυμάτων που δραστηριοποιούνται σε περισσότερες χώρες, επιμέρους πτυχές της διαδικασίας εποπτικής αναγνώρισης (παράλληλη χρήση και σταδιακή εφαρμογή) (partial use και roll out), το κριτήριο ουσιαστικής χρήσης (use test), και την ποσοτική και ποιοτική επικύρωση της Μεθόδου Εσωτερικών Διαβαθμίσεων. Τέλος, το κείμενο περιέχει κατευθυντήριες γραμμές και για θέματα εσωτερικού ελέγχου με έμφαση στην εφαρμογή της αρχής της αναλογικότητας και την αρχή «συμμόρφωση ή αιτιολόγηση» (comply or explain).

Αναφορικά με το λειτουργικό κίνδυνο, οι κατευθυντήριες γραμμές περιλαμβάνουν ρυθμίσεις σχετικά με τις ελάχιστες προϋποθέσεις, οι οποίες πρέπει να πληρούνται προκειμένου να επιτραπεί η υιοθέτηση από τα πιστωτικά ιδρύματα των διαφορετικών μεθοδολογιών υπολογισμού των κεφαλαιακών απαιτήσεων, με έμφαση στη διαδικασία πιστοποίησης της εξελιγμένης μεθόδου (AMA).

- *Κατευθυντήριες γραμμές αναφορικά με την προσομοίωση καταστάσεων κρίσης (stress testing):* Το εν λόγω κείμενο συντίθεται από τρεις ενότητες. Στην πρώτη ενότητα οριοθετείται η έννοια της προσομοίωσης καταστάσεων κρίσης (stress testing) με έμφαση στις υποχρεώσεις που απορρέουν από το δεύτερο πυλώνα του νέου πλαισίου κεφαλαιακής επάρκειας. Στη δεύτερη ενότητα καταγράφονται οι βασικές κατευθυντήριες γραμμές βέλτιστης πρακτικής αναφορικά με τη μεθοδολογία της προσομοίωσης καταστάσεων κρίσης και στην τρίτη ενότητα παρουσιάζονται οι διαφορετικές μεθοδολογίες προσομοίωσης καταστάσεων κρίσης ανά κίνδυνο (πιστωτικός κίνδυνος, κίνδυνος αγοράς και κίνδυνος ρευστότητας).

Πρόταση Οδηγίας αναφορικά με τη διαδικασία και τα κριτήρια προληπτικής αξιολόγησης της απόκτησης και αύξησης συμμετοχής στο μετοχικό κεφάλαιο επιχειρήσεων του χρηματοπιστωτικού τομέα

Σύμφωνα με έρευνα της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, η οποία πραγματοποιήθηκε το 2005, η μη εναρμονισμένη εφαρμογή από τα κράτη-μέλη της Ε.Ε. των διατάξεων του άρθρου 16 της Οδηγίας 2000/12/ΕΚ (βλ. αντίστοιχα Οδηγία 2006/48/ΕΚ, άρθρο 19) αναφορικά με το πλαίσιο για τις ειδικές συμμετοχές φυσικών και νομικών προσώπων σε πιστωτικά ιδρύματα, αποτελεί δυνητικό εμπόδιο στις διασυνοριακές εξαγορές και συγχωνεύσεις στο χρηματοπιστωτικό τομέα. Λαμβάνοντας υπόψη τα ανωτέρω, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή ξεκίνησε κατά τη διάρκεια του 2006 διαβούλευ-

ση με τους ενδιαφερόμενους φορείς και σε συνέχεια αυτής, το Σεπτέμβριο του ίδιου έτους υπέβαλε πρόταση Οδηγίας αναφορικά με τη διαδικασία που πρέπει να ακολουθείται και τα κριτήρια με τα οποία πρέπει να αξιολογούνται προληπτικά η απόκτηση και αύξηση συμμετοχής στο μετοχικό κεφάλαιο πιστωτικών ιδρυμάτων, επιχειρήσεων επενδύσεων και ασφαλιστικών και αντασφαλιστικών επιχειρήσεων.

Με την εν λόγω πρόταση Οδηγίας:

- καθορίζεται η διαδικασία που πρέπει να ακολουθείται από τις αρμόδιες αρχές κατά την προληπτική αξιολόγηση της απόκτησης και αύξησης συμμετοχής στο μετοχικό κεφάλαιο επιχειρήσεων του χρηματοπιστωτικού τομέα,
- ορίζονται βραχείες προθεσμίες σε ό,τι αφορά τη λήψη απόφασης από τις αρμόδιες αρχές, και
- προσδιορίζονται ρητά τα κριτήρια που θα πρέπει να λαμβάνουν υπόψη οι αρμόδιες αρχές για την εποπτική αξιολόγηση της καταλληλότητας του αποκτώντος, αποκλειόμενης της δυνατότητας αφενός μεν να επικαλεστούν ή να χρησιμοποιήσουν άλλα κριτήρια από τα προβλεπόμενα στην Οδηγία και αφετέρου να αξιολογούν την απόκτηση και αύξηση συμμετοχής μέσα από το πρίσμα των οικονομικών αναγκών της αγοράς.

Ανάθεση δραστηριοτήτων πιστωτικών ιδρυμάτων σε εξωτερικούς συνεργάτες

Λαμβάνοντας υπόψη την απουσία κοινοτικής ρύθμισης επί του θέματος, η Επιτροπή Ευρωπαϊκών Αρχών Τραπεζικής Εποπτείας δημοσίευσε το Δεκέμβριο του 2006, σε συνέχεια σχετικής διαβούλευσης με τους ενδιαφερόμενους φορείς, το τελικό κείμενο κατευθυντήριων γραμμών αναφορικά με την ανάθεση δραστηριοτήτων πιστωτικών ιδρυμάτων σε εξωτερικούς συνεργάτες (Standards on outsourcing).

Οι κατευθυντήριες γραμμές βασίζονται στις διεθνείς βέλτιστες πρακτικές και λαμβάνουν υπόψη τις τρέχουσες διεθνείς και ευρωπαϊκές νομοθετικές εξελίξεις. Ειδικότερα, μέριμνα έχει ληφθεί προκειμένου να διασφαλιστεί η σύγκλιση με τις αντίστοιχες διατάξεις των εκτελεστικών μέτρων της Οδηγίας 2004/39/ΕΚ για τις αγορές χρηματοπιστωτικών μέσων (MiFID) με στόχο τη διαμόρφωση ισοδύναμων όρων ανταγωνισμού μεταξύ των πιστωτικών ιδρυμάτων και των επιχειρήσεων επενδύσεων.

3. Εθνικό επίπεδο

Ενσωμάτωση στο ελληνικό δίκαιο των Οδηγιών 2006/48/ΕΚ και 2006/49/ΕΚ

Στα τέλη Μαΐου 2006 σε συνέχεια της Απόφασης 22479/Β 838/2006 του Υπουργού Οικονομίας και Οικονομικών συγκροτήθηκε νομοπαρασκευαστική επιτροπή με έργο την ενσωμάτωση στο ελληνικό δίκαιο των Οδηγιών του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου 2006/48/ΕΚ και 2006/49/ΕΚ. Πρόεδρος της επιτροπής ορίστηκε ο Διευθυντής της Διεύθυνσης Εποπτείας της Τράπεζας της Ελλάδος, κ. Παναγιώτης Κυριακόπουλος. Ως μέλη της επιτροπής συμμετείχαν ο Αντιπρόεδρος της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς, κ. Αναστάσης Γαβριηλίδης, ο Γενικός Γραμματέας της ΕΕΤ, κ. Χρήστος Γκόρτσος, καθώς επίσης και εκπρόσωποι του Υπουργείου Οικονομίας και Οικονομικών, της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς, της ΕΕΤ και του ΣΜΕΧΑ. Οι εργασίες της επιτροπής ολοκληρώθηκαν στα τέλη του 2006.

Λόγω του μεγάλου όγκου των υπό ενσωμάτωση Οδηγιών, αλλά και του ιδιαίτερα τεχνικού χαρακτήρα τους, αποφασίστηκε στο πλαίσιο της νομοπαρασκευαστικής επιτροπής ο νόμος να περιέχει τις μείζονος σημασίας διατάξεις (υπό α) και οι διατάξεις τεχνικού χαρακτήρα να ενσωματωθούν σε Πράξεις του Διοικητή της Τράπεζας της Ελλάδος και Αποφάσεις του Διοικητικού Συμβουλίου της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς (υπό β).

(α) Σχέδιο νόμου για την ανάληψη και άσκηση δραστηριοτήτων από τα πιστωτικά ιδρύματα, επάρκεια ιδίων κεφαλαίων των πιστωτικών ιδρυμάτων και των επιχειρήσεων παροχής επενδυτικών υπηρεσιών και λοιπές διατάξεις

Το σχέδιο νόμου χωρίζεται σε 14 κεφάλαια και περιέχει 92 άρθρα. Εκτός από την ενσωμάτωση των ως άνω Οδηγιών, με το εν λόγω σχέδιο νόμου συμπληρώνονται υφιστάμενες διατάξεις της τραπεζικής νομοθεσίας με σκοπό τη διασφάλιση της σταθερότητας του τραπεζικού συστήματος και καταργούνται αρκετές διάσπαρτες διατάξεις της υφιστάμενης νομοθεσίας. Σε ό,τι αφορά το περιεχόμενό του, το σχέδιο νόμου θα μπορούσε συστηματικά να διακριθεί σε επτά ενότητες:

- η πρώτη ενότητα περιλαμβάνει τα πρώτα τέσσερα κεφάλαια του σχεδίου νόμου, με τα οποία καθιερώνονται διατάξεις ιδίως για τη χορήγηση και την ανάκληση της άδειας ίδρυσης του πιστωτικού ιδρύματος, τους όρους λειτουργίας και τις δραστηριότητες του πιστωτικού ιδρύματος, την ελεύθερη εγκατάσταση και ελεύθερη παροχή υπηρεσιών, τις σχέσεις με τρίτες χώρες, τις ειδικές συμμετοχές πιστωτικών ιδρυμάτων και τις συμμετοχές σε πιστωτικά ιδρύματα (άρθρα 1-24),
- η δεύτερη ενότητα περιλαμβάνει τα επόμενα τρία κεφάλαια του σχεδίου νόμου, με τα οποία καθιερώνονται αφενός μεν γενικές διατάξεις για την

εποπτεία των πιστωτικών ιδρυμάτων από την Τράπεζα της Ελλάδος και αφετέρου, ειδικές διατάξεις για την εποπτεία των πιστωτικών ιδρυμάτων σε ατομική και σε ενοποιημένη βάση (άρθρα 25-40),

- στην τρίτη ενότητα εμπίπτουν τα επόμενα δύο κεφάλαια αναφορικά με τη συνεργασία των εποπτικών αρχών στο πλαίσιο της ενοποιημένης εποπτείας και τη δημοσιοποίηση πληροφοριών από την Τράπεζα της Ελλάδος (άρθρα 41-50),
- η τέταρτη ενότητα περιλαμβάνει το κεφάλαιο για τα ιδρύματα ηλεκτρονικού χρήματος (άρθρα 51-59),
- η πέμπτη ενότητα περιλαμβάνει τα επόμενα δύο κεφάλαια αναφορικά με το επαγγελματικό απόρρητο, τις υποχρεώσεις των προσώπων που είναι επιφορτισμένα με τον έλεγχο των ετήσιων και ενοποιημένων καταστάσεων, τα εποπτικά μέτρα και τις κυρώσεις που είναι δυνατό να επιβάλλουν οι εποπτικές αρχές, το διορισμό Επιτρόπου και την εκκαθάριση του πιστωτικού ιδρύματος (άρθρα 60-69),
- στην έκτη ενότητα εμπίπτει το κεφάλαιο αναφορικά με την επάρκεια ιδίων κεφαλαίων των επιχειρήσεων παροχής επενδυτικών υπηρεσιών (άρθρα 61-85), και
- στην έβδομη ενότητα εμπίπτει το τελευταίο κεφάλαιο, στο οποίο περιέχονται διατάξεις για διάφορα θέματα, όπως οι δαπάνες εποπτείας, ο εκτοκισμός των δανείων ή λοιπών πιστώσεων, η παροχή ασφάλειας υπέρ της Τράπεζας της Ελλάδος και οι καταργούμενες διατάξεις (άρθρα 86-92).

(β) Σχέδια Πράξεων Διοικητή της Τράπεζας της Ελλάδος για την ενσωμάτωση του νέου πλαισίου για την κεφαλαιακή επάρκεια

Σε συνέχεια της απόφασης που ελήφθη από τη νομοπαρασκευαστική επιτροπή ως προς την ενσωμάτωση των τεχνικού χαρακτήρα διατάξεων των Οδηγιών 2006/48/ΕΚ και 2006/49/ΕΚ με Πράξεις Διοικητή Τράπεζας της Ελλάδος (εφεξής ΠΔ/ΤΕ) και Αποφάσεις του Διοικητικού Συμβουλίου της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς, κατά τη διάρκεια του 2006, τέθηκαν προς διαβούλευση σχέδια ΠΔ/ΤΕ αναφορικά με τις ακόλουθες θεματικές:

- εφαρμογή της Τυποποιημένης Προσέγγισης υπολογισμού σταθμισμένων κατά κίνδυνο ανοιγμάτων (υπό i),
- ελάχιστες κεφαλαιακές απαιτήσεις έναντι του λειτουργικού κινδύνου (υπό ii),
- εφαρμογή της Προσέγγισης Εσωτερικών Διαβαθμίσεων για τον υπολογισμό των σταθμισμένων κατά κίνδυνο ανοιγμάτων (υπό iii),
- ίδια κεφάλαια των πιστωτικών ιδρυμάτων (υπό iv) και
- υπολογισμός κεφαλαιακών απαιτήσεων για τον κίνδυνο αγοράς του χαρτοφυλακίου συναλλαγών (υπό v)

(i) Εφαρμογή της Τυποποιημένης Προσέγγισης υπολογισμού σταθμισμένων κατά κίνδυνο ανοιγμάτων

Το εν λόγω σχέδιο ΠΔ/ΤΕ περιλαμβάνει τις διατάξεις της Οδηγίας 2006/48/ΕΚ αναφορικά με την εφαρμογή της Τυποποιημένης Προσέγγισης υπολογισμού κεφαλαιακών απαιτήσεων (Οδηγία 2006/48/ΕΚ, άρθρα 78-83 και Παράρτημα VI). Στην Τυποποιημένη Προσέγγιση τα ανοίγματα κατηγοριοποιούνται με δύο κριτήρια: την ιδιότητα του αντισυμβαλλόμενου ή το είδος της συναλλαγής. Ο προσδιορισμός των συντελεστών στάθμισης πιστωτικού κινδύνου πραγματοποιείται ανάλογα με την κατηγορία στην οποία υπάγεται το άνοιγμα ή την πιστωτική ποιότητα του αντισυμβαλλόμενου. Η πιστωτική ποιότητα μπορεί να προσδιορίζεται βάσει των πιστοληπτικών αξιολογήσεων που πραγματοποιούνται από αναγνωρισμένους Εξωτερικούς Οργανισμούς Πιστοληπτικής Αξιολόγησης (Ε.Ο.Π.Α.). Επιπρόσθετα, στο εν λόγω σχέδιο ΠΔ/ΤΕ περιλαμβάνονται οι διατάξεις που αφορούν τις Τεχνικές Μείωσης Πιστωτικού Κινδύνου, τις οποίες επιτρέπεται να χρησιμοποιούν τα πιστωτικά ιδρύματα που υιοθετούν την Τυποποιημένη Προσέγγιση.

(ii) Ελάχιστες κεφαλαιακές απαιτήσεις έναντι του λειτουργικού κινδύνου

Στο εν λόγω σχέδιο ΠΔ/ΤΕ ενσωματώνονται οι διατάξεις της Οδηγίας 2006/48/ΕΚ αναφορικά με τον υπολογισμό των κεφαλαιακών απαιτήσεων έναντι του Λειτουργικού Κινδύνου (Οδηγία 2006/48/ΕΚ, άρθρα 102-105 και Παράρτημα X). Οι διατάξεις του σχεδίου ΠΔ/ΤΕ αφορούν τον τρόπο υπολογισμού των κεφαλαιακών απαιτήσεων με τη Μέθοδο του Βασικού Δείκτη, την Τυποποιημένη Μέθοδο, την Εναλλακτική Τυποποιημένη Μέθοδο, καθώς και τις Εξελιγμένες Μεθόδους Μέτρησης Λειτουργικού Κινδύνου.

Σε ειδικές ενότητες του σχεδίου ΠΔ/ΤΕ τίθενται τα ελάχιστα ποιοτικά και ποσοτικά κριτήρια για την υιοθέτηση της Τυποποιημένης Μεθόδου και των Εξελιγμένων Μεθόδων Μέτρησης. Επιπλέον, στο σχέδιο ΠΔ/ΤΕ ρυθμίζεται η μεταχείριση της επίπτωσης της ασφάλισης και άλλων μηχανισμών μεταφοράς λειτουργικού κινδύνου.

(iii) Εφαρμογή της Προσέγγισης Εσωτερικών Διαβαθμίσεων για τον υπολογισμό των σταθμισμένων κατά κίνδυνο ανοιγμάτων

Το τρίτο σχέδιο ΠΔ/ΤΕ αφορά την εφαρμογή της Προσέγγισης Εσωτερικών Διαβαθμίσεων για τον υπολογισμό των σταθμισμένων κατά κίνδυνο ανοιγμάτων. Πέραν της κατηγοριοποίησης των ανοιγμάτων για τους σκοπούς της εν λόγω προσέγγισης, έμφαση αποδίδεται στα ελάχιστα ποσοτικά και ποιοτικά κριτήρια για την εποπτική αναγνώριση της υιοθέτησης της εν λόγω προσέγγισης (συστήματα διαβάθμισης, ποσοτικοποίηση παραμέτρων πιστωτικού κινδύνου, επικύρωση των εσωτερικών εκτι-

μήσεων κ.λπ.). Στην ίδια Πράξη τίθεται το πλαίσιο για την εταιρική οργάνωση της διαχείρισης κινδύνου, ενώ περιλαμβάνονται επίσης διατάξεις που αφορούν τις Τεχνικές Μείωσης Πιστωτικού Κινδύνου, τις οποίες μπορούν να εφαρμόζουν τα πιστωτικά ιδρύματα στο πλαίσιο της Προσέγγισης Εσωτερικών Διαβαθμίσεων.

(iv) Ίδια κεφάλαια των πιστωτικών ιδρυμάτων

Στο σχέδιο ΠΔ/ΤΕ αναφορικά με τον ορισμό των ιδίων κεφαλαίων για σκοπούς κεφαλαιακής επάρκειας των πιστωτικών ιδρυμάτων ενσωματώνονται οι σχετικές με τα ίδια κεφάλαια διατάξεις της Οδηγίας 2006/48/ΕΚ και 2006/49/ΕΚ. Επισημαίνεται ότι με την ενσωμάτωση του νέου πλαισίου κεφαλαιακής επάρκειας της Επιτροπής της Βασιλείας στο κοινοτικό δίκαιο δεν επήλθαν ουσιαστικές αλλαγές στον ορισμό των ιδίων κεφαλαίων και ως εκ τούτου και το εν λόγω σχέδιο ΠΔ/ΤΕ δεν επιφέρει σημαντικές τροποποιήσεις σε σχέση με το ισχύον καθεστώς.

Εντούτοις, με το σχέδιο ΠΔ/ΤΕ κωδικοποιούνται σε ενιαίο κείμενο διατάξεις που άπτονται του πλαισίου εκπλήρωσης κεφαλαιακών απαιτήσεων, όπως για παράδειγμα αναφορικά με το ζήτημα της διπλής μόχλευσης ιδίων κεφαλαίων, την εφαρμογή «εποπτικών φίλτρων» στα στοιχεία που προκύπτουν από την εφαρμογή των ΔΛΠ/ΔΠΧΠ και τη μεταχείριση των υβριδικών κεφαλαίων.

(v) Υπολογισμός κεφαλαιακών απαιτήσεων για τον κίνδυνο αγοράς του χαρτοφυλακίου συναλλαγών

Με το εν λόγω σχέδιο ΠΔ/ΤΕ για την εφαρμογή των διατάξεων που αφορούν τον υπολογισμό κεφαλαιακών απαιτήσεων για τον κίνδυνο αγοράς του χαρτοφυλακίου συναλλαγών ενσωματώνονται στο ελληνικό δίκαιο οι σχετικές διατάξεις της Οδηγίας 2006/49/ΕΚ για την επάρκεια των ιδίων κεφαλαίων των επιχειρήσεων επενδύσεων και των πιστωτικών ιδρυμάτων. Το πλαίσιο του χαρτοφυλακίου συναλλαγών δεν τροποποιήθηκε ουσιαστικά σε συνέχεια της ενσωμάτωσης του νέου πλαισίου κεφαλαιακής επάρκειας της Επιτροπής της Βασιλείας στο κοινοτικό δίκαιο. Οι σημαντικότερες αλλαγές που επιφέρει η εν λόγω πράξη αφορούν:

- τις προϋποθέσεις συμπερίληψης στοιχείων στο χαρτοφυλάκιο συναλλαγών,
- τον τρόπο υπολογισμού κεφαλαιακών απαιτήσεων για θέσεις σε μερίδια ΟΣΕΚΑ στο χαρτοφυλάκιο συναλλαγών,
- την καθιέρωση πρόσθετων κριτηρίων για την αναγνώριση εσωτερικού υποδείγματος για τον ειδικό κίνδυνο θέσης, και
- την απλοποίηση της διαδικασίας για την εποπτική αναγνώριση του εσωτερικού υποδείγματος.

Το νέο πλαίσιο αρχών λειτουργίας και αξιολόγησης της οργάνωσης και των Συστημάτων Εσωτερικού Ελέγχου των πιστωτικών και χρηματοδοτικών ιδρυμάτων

Το Μάρτιο του 2006 δημοσιεύτηκε η ΠΔ/ΤΕ 2577/2006 για το πλαίσιο αρχών και λειτουργίας της οργάνωσης και των Συστημάτων Εσωτερικού Ελέγχου των πιστωτικών και χρηματοδοτικών ιδρυμάτων (εφεξής Πράξη), με την οποία καταργείται η προηγούμενος ισχύουσα για την ίδια θεματική ΠΔ/ΤΕ 2438/1998.

Η έναρξη ισχύος της νέας Πράξης ορίστηκε για τις 31 Μαΐου 2006, με εξαίρεση τις διατάξεις που αφορούν την υποχρέωση σύστασης Επιτροπής Διαχείρισης Κινδύνων, τη λειτουργία της Μονάδας Κανονιστικής Συμμόρφωσης και τις βασικές αρχές και κριτήρια σε επίπεδο ομίλου, για τα οποία η έναρξη ισχύος ορίστηκε στις 30 Σεπτεμβρίου 2006.

Ως Σύστημα Εσωτερικού Ελέγχου ορίζεται το σύνολο των ελεγκτικών μηχανισμών και διαδικασιών που καλύπτει σε συνεχή βάση κάθε δραστηριότητα του πιστωτικού ιδρύματος και συντελεί στην αποτελεσματική και ασφαλή λειτουργία του.

Στο πεδίο εφαρμογής της Πράξης υπάγονται όλα τα πιστωτικά ιδρύματα που έχουν έδρα στην Ελλάδα, τα υποκαταστήματά τους στο εξωτερικό και τα χρηματοδοτικά ιδρύματα που λαμβάνουν άδεια λειτουργίας και εποπτεύονται από την Τράπεζα της Ελλάδος. Εξαιρούνται εν μέρει τα υποκαταστήματα στην Ελλάδα πιστωτικών ιδρυμάτων με έδρα σε χώρα μέλος του Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου ή εκτός αυτού, εφόσον υπόκεινται σύμφωνα με την Τράπεζα της Ελλάδος σε ισοδύναμο καθεστώς εποπτείας. Στα τελευταία εφαρμόζονται οι διατάξεις της Πράξης για συγκεκριμένα θέματα μόνο, και ιδίως για την πρόληψη της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες, περιλαμβανομένης της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας, και τη διαφάνεια των συναλλαγών.

Οι διατάξεις που καθιερώνονται με την ΠΔ/ΤΕ 2577/2006 θα μπορούσαν συστηματικά να ενταχθούν σε δύο κύριες κατηγορίες:

- εκείνες που καθορίζουν τις βασικές αρχές και τα κριτήρια αξιολόγησης του ΣΕΕ σε επίπεδο πιστωτικού ιδρύματος και σε επίπεδο ομίλου (υπό α), και
- εκείνες που αναφέρονται στην υλοποίηση του ΣΕΕ και, ειδικότερα, στα καθήκοντα και τις αρμοδιότητες των οργάνων διοικητικής διαχείρισης και των υπηρεσιακών μονάδων που θέτουν σε εφαρμογή τις αρχές που διέπουν το ΣΕΕ (υπό β).

(α) Με την πρώτη κατηγορία διατάξεων καθιερώνονται οι γενικές αρχές που πρέπει να ισχύουν σε σχέση με όλες σχεδόν τις λειτουργίες του πιστωτικού ιδρύματος. Ειδικότερα, καθιερώνονται διατάξεις σε σχέση με τις γενικές υποχρεώσεις που πρέπει να τηρούν τα πιστωτικά ιδρύματα ως προς τις πολιτικές και τις διαδικασίες

που εφαρμόζουν για τη διαχείριση των λειτουργιών τους, τις συναλλαγές με πρόσωπα που έχουν ειδική σχέση με το πιστωτικό ίδρυμα κατά την έννοια της ΠΔ/ΤΕ 2563/2005, τη διασφάλιση της παροχής κατάλληλων υπηρεσιών προς τους πελάτες, την πρόληψη της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες, τα λογιστικά συστήματα, τα συστήματα πληροφορικής, τη διαχείριση κινδύνων, την κανονιστική συμμόρφωση και τις αρχές και τα κριτήρια που πρέπει να εφαρμόζονται σε επίπεδο ομίλου.

(β) Με τη δεύτερη κατηγορία διατάξεων επέρχονται σημαντικές τροποποιήσεις και καθιερώνονται νέες υποχρεώσεις σε ό,τι αφορά τις αρμοδιότητες και τις ευθύνες του Διοικητικού Συμβουλίου, των Επιτροπών σε επίπεδο Διοικητικού Συμβουλίου και των υπηρεσιακών μονάδων του πιστωτικού ιδρύματος. Ιδιαίτερα σημαντική είναι η θεσμοθέτηση υπό προϋποθέσεις, αφενός μεν, της Επιτροπής Διαχείρισης Κινδύνων (σε επίπεδο Διοικητικού Συμβουλίου) και αφετέρου, της Μονάδας Κανονιστικής Συμμόρφωσης.

Κύριες αρμοδιότητες της Επιτροπής Διαχείρισης Κινδύνων είναι η διαμόρφωση της στρατηγικής ανάληψης πάσης μορφής κινδύνων και διαχείρισης κεφαλαίων, η μέριμνα για την ανάπτυξη εσωτερικού συστήματος διαχείρισης κινδύνων, ο καθορισμός των αρχών που πρέπει να διέπουν τη διαχείριση κινδύνων και η ενημέρωση του Διοικητικού Συμβουλίου σχετικά με τους σημαντικότερους κινδύνους που έχει αναλάβει το πιστωτικό ίδρυμα. Έργο της Μονάδας Κανονιστικής Συμμόρφωσης ορίζεται στην Πράξη ότι είναι η θέσπιση και εφαρμογή κατάλληλων διαδικασιών και η εκπόνηση σχετικού ετήσιου προγράμματος με στόχο την επίτευξη της πλήρους και διαρκούς συμμόρφωσης του πιστωτικού ιδρύματος προς το εκάστοτε ισχύον ρυθμιστικό πλαίσιο και τους εσωτερικούς κανονισμούς του πιστωτικού ιδρύματος.

Με την Πράξη παρέχεται εξουσιοδότηση στη Διεύθυνση Εποπτείας Πιστωτικού Συστήματος της Τράπεζας της Ελλάδος ιδίως για την παροχή οδηγιών σε σχέση με την εφαρμογή της Πράξης και την προσαρμογή της προς τις βέλτιστες διεθνείς πρακτικές και τις συστάσεις της Επιτροπής Ευρωπαϊκών Αρχών Τραπεζικής Εποπτείας.

Η Πράξη περιέχει επίσης τέσσερα παραρτήματα, εκ των οποίων στο πρώτο καθορίζονται οι όροι ανάθεσης δραστηριοτήτων σε τρίτους, στο δεύτερο ορίζονται οι αρχές που πρέπει να εφαρμόζουν τα πιστωτικά ιδρύματα για την ασφαλή και αποτελεσματική λειτουργία των συστημάτων πληροφορικής στο πλαίσιο της διαχείρισης του λειτουργικού κινδύνου, το τρίτο αφορά το περιεχόμενο της έκθεσης αξιολόγησης του ΣΕΕ από ανεξάρτητους ελεγκτές και το τέταρτο καθιερώνει διεξοδικές ρυθμίσεις για την πρόληψη της χρησιμοποίησης του χρηματοπιστωτικού συστήματος για τη νομιμοποίηση εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες και τη χρηματοδότηση της τρομοκρατίας.

B. Λειτουργία και εποπτεία των κεφαλαιαγορών

1. Κοινοτικό επίπεδο

Παράταση έναρξης εφαρμογής της Οδηγίας 2004/39/ΕΚ για τις αγορές χρηματοπιστωτικών μέσων (MiFID)

Στις 27 Απριλίου 2006 δημοσιεύτηκε στην Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης η Οδηγία 2006/31/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με την τροποποίηση της Οδηγίας 2004/39/ΕΚ για τις αγορές χρηματοπιστωτικών μέσων (MiFID) ως προς ορισμένες προθεσμίες. Σύμφωνα με την εν λόγω Οδηγία, τα κράτη-μέλη οφείλουν να ενσωματώσουν την MiFID στην εθνική έννομη τάξη τους έως τις 31 Ιανουαρίου 2007, ενώ η εφαρμογή των σχετικών νομοθετικών, κανονιστικών και διοικητικών διατάξεων αρχίζει από την 1η Νοεμβρίου 2007, ημερομηνία κατάργησης της Οδηγίας 93/22/ΕΚ.

Εκτελεστικά μέτρα της Οδηγίας 2004/39/ΕΚ για τις αγορές χρηματοπιστωτικών μέσων

Στις 2 Σεπτεμβρίου 2006 δημοσιεύτηκαν στην Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης τα εκτελεστικά μέτρα της Οδηγίας 2004/39/ΕΚ για τις αγορές χρηματοπιστωτικών μέσων (MiFID). Τα εν λόγω εκτελεστικά μέτρα αποτελούν η Οδηγία 2006/73/ΕΚ της Επιτροπής για την εφαρμογή της Οδηγίας 2004/39/ΕΚ, όσον αφορά τις οργανωτικές απαιτήσεις και τους όρους λειτουργίας των επιχειρήσεων επενδύσεων, καθώς και τους ορισμούς που ισχύουν για τους σκοπούς της εν λόγω Οδηγίας (υπό α), και ο Κανονισμός (ΕΚ) 1287/2006 της Επιτροπής για την εφαρμογή της Οδηγίας 2004/39/ΕΚ όσον αφορά τις υποχρεώσεις τήρησης αρχείων για τις επιχειρήσεις επενδύσεων, τη γνωστοποίηση συναλλαγών, τη διαφάνεια της αγοράς, την εισαγωγή χρηματοπιστωτικών μέσων προς διαπραγμάτευση, καθώς και τους ορισμούς που ισχύουν για τους σκοπούς της Οδηγίας αυτής (υπό β).

(α) Οδηγία 2006/73/ΕΚ

Η Οδηγία 2006/73/ΕΚ εστιάζει καταρχήν στις οργανωτικές απαιτήσεις που πρέπει να τηρούνται από τα πιστωτικά ιδρύματα και τις επιχειρήσεις επενδύσεων. Οι οργανωτικές απαιτήσεις διακρίνονται σε γενικές που αφορούν το σύνολο των δραστηριοτήτων των πιστωτικών ιδρυμάτων και των επιχειρήσεων επενδύσεων και σε ειδικές. Οι τελευταίες αφορούν ιδίως τις υποχρεώσεις που πρέπει να τηρούν τα πιστωτικά

ιδρύματα και οι επιχειρήσεις επενδύσεων σε σχέση με την κανονιστική συμμόρφωση, τη διαχείριση κινδύνων, τον εσωτερικό έλεγχο, την αντιμετώπιση καταγγελιών, τη φύλαξη και χρησιμοποίηση των περιουσιακών στοιχείων των πελατών και τα μέτρα που πρέπει να λαμβάνουν οι εν λόγω επιχειρήσεις για την αντιμετώπιση των συγκρούσεων συμφερόντων. Στην ίδια ενότητα εμπίπτουν, επίσης, οι υποχρεώσεις που καθιερώνονται αναφορικά με τα θέματα ευθύνης των ανώτερων διευθυντικών στελεχών, καθώς, επίσης, και οι προϋποθέσεις που πρέπει να πληρούνται σε περίπτωση εξωτερικής ανάθεσης επιχειρησιακών λειτουργιών (outsourcing).

Στην ίδια Οδηγία ρυθμίζονται, επίσης, διεξοδικά, θέματα αναφορικά με τους όρους λειτουργίας των πιστωτικών ιδρυμάτων και των επιχειρήσεων επενδύσεων σε σχέση με:

- τις αντιπαροχές προς ή από τους πελάτες τους ή τρίτα πρόσωπα,
- τις απαιτήσεις σχετικά με την πληροφόρηση που πρέπει να παρέχουν στους πελάτες ή δυνητικούς πελάτες τους για τα επιμέρους ζητήματα που ρυθμίζονται από την Οδηγία 2004/39/ΕΚ,
- την αξιολόγηση της καταλληλότητας και της συμβατότητας των πελατών τους στο πλαίσιο της παροχής της υπηρεσίας διαχείρισης χαρτοφυλακίου και των λοιπών επενδυτικών υπηρεσιών αντίστοιχα,
- τις απαιτήσεις που πρέπει να πληρούνται σχετικά με τις γνωστοποιήσεις που πρέπει να γίνονται στους πελάτες,
- τα κριτήρια και τις υποχρεώσεις για τη βέλτιστη εκτέλεση εντολών,
- τις προϋποθέσεις που πρέπει να διέπουν την εκτέλεση εντολών εν γένει,
- τους επιλέξιμους αντισυμβαλλόμενους, και
- την τήρηση αρχείων.

(β) Κανονισμός 1287/2006

Αντικείμενο του Κανονισμού αποτελούν ιδίως:

- η τήρηση αρχείων εντολών πελατών και αποφάσεων διαπραγμάτευσης και η καταχώριση των συναλλαγών σε αρχεία,
- οι υποχρεώσεις σχετικά με τη γνωστοποίηση των συναλλαγών και, ειδικότερα, ο τρόπος προσδιορισμού της σημαντικότερης αγοράς σε σχέση με τη ρευστότητά της, η θέσπιση και διατήρηση καταλόγου χρηματοπιστωτικών μέσων, οι μέθοδοι και το περιεχόμενο της γνωστοποίησης συναλλαγών και η ανταλλαγή πληροφοριών μεταξύ των αρμοδίων αρχών, και
- οι απαιτήσεις προ- και μετα-διαπραγματευτικής διαφάνειας για τις συναλλαγές στις οργανωμένες αγορές, τους πολυμερείς μηχανισμούς διαπραγμάτευσης και μέσω συστηματικών εσωτερικοποιητών.

Εργασίες της CESR (στο επίπεδο 3) σε σχέση με την Οδηγία 2004/39/ΕΚ για τις αγορές χρηματοπιστωτικών μέσων (MiFID Level 3 Work)

Στο πλαίσιο του ρόλου που έχει αναλάβει η CESR (Committee of European Securities Regulators-Επιτροπή Ευρωπαϊκών Ρυθμιστικών Αρχών Κεφαλαιαγορών) στο επίπεδο 3 με βάση τη διαδικασία Lamfalussy, ο οποίος συνίσταται, μεταξύ άλλων, στο συντονισμό της ομοιόμορφης εφαρμογής από τα κράτη-μέλη των διατάξεων των νομικών πράξεων που υιοθετούνται στο επίπεδο 1 και 2, στις 2 Νοεμβρίου 2006 η CESR ανακοίνωσε το πρόγραμμα εργασιών της για την MiFID.

Σύμφωνα με το σχετικό Δελτίο Τύπου, η CESR θα δώσει προτεραιότητα σε εργασίες που θα έχουν επίπτωση στις διαδικασίες και τα συστήματα των επηρεαζόμενων εταιρειών, στη διασυννοριακή παροχή επενδυτικών υπηρεσιών, στις απαιτήσεις για την τήρηση αρχείων και στην υποβολή αναφορών για συναλλαγές, σε ζητήματα δηλαδή που θα βοηθήσουν στην καλύτερη προσαρμογή των συμμετεχόντων στην αγορά, στις επιταγές της κοινοτικής νομοθεσίας.

Με βάση το πρόγραμμα αυτό, η CESR έχει ξεκινήσει τις εργασίες της με την πρόσκληση για δημόσια διαβούλευση στα κάτωθι ζητήματα:

(α) Απαιτήσεις για την τήρηση αρχείων

Σύμφωνα με την Οδηγία 2006/73/ΕΚ, κάθε αρμόδια αρχή καταρτίζει και τηρεί ενδεικτικό κατάλογο των ελάχιστων αρχείων που πρέπει να τηρούν τα πιστωτικά ιδρύματα και οι επιχειρήσεις επενδύσεων, ώστε να καταγράφονται όλες οι υπηρεσίες που παρέχουν και οι συναλλαγές που εκτελούν, κατά τρόπο που να επιτρέπει στις αρμόδιες αρχές να ελέγχουν τη συμμόρφωσή τους με τις απαιτήσεις που απορρέουν από τη MiFID.

Με γνώμονα την κοινή προσέγγιση σχετικά με τον κατάλογο των αρχείων που θα πρέπει να τηρούνται, σύμφωνα με τα ανωτέρω, την υιοθέτηση μιας ελάχιστης βάσης προστασίας των επενδυτών αλλά και την επίτευξη εποπτικής σύγκλισης στον τομέα αυτό, η CESR έθεσε τον Οκτώβριο του 2006 σε διαβούλευση σχέδιο σύστασης προς τα μέλη της που περιλαμβάνει τον κατάλογο με τα ελάχιστα αρχεία, την τήρηση των οποίων θα πρέπει να ελέγχουν οι αρμόδιες αρχές σύμφωνα με τα προαναφερθέντα.

(β) Δημοσίευση και ενοποίηση στοιχείων αναφορικά με τις διατάξεις για τη διαφάνεια της αγοράς

Με την MiFID διασπάται η αρχή της συγκέντρωσης των συναλλαγών και των πληροφοριών σχετικά με τις συναλλαγές αυτές σε έναν, κατά κανόνα, τόπο διαπραγμάτευσης και ενθαρρύνεται ο ανταγωνισμός μεταξύ διαφορετικών τόπων

διαπραγμάτευσης (οργανωμένες αγορές, πολυμερείς μηχανισμοί διαπραγμάτευσης, συστηματικοί εσωτερικοποιητές, συναλλαγές OTC). Προκειμένου να υποστηρίξει την ορθή διαμόρφωση τιμών αλλά και να ενισχύσει την προστασία των επενδυτών εντός του νέου αυτού περιβάλλοντος, η MiFID εισάγει ενιαίους κανόνες προ- και μετα-συναλλακτικής διαφάνειας.

Προς το σκοπό της διασφάλισης της κοινής από τα κράτη-μέλη εφαρμογής των υποχρεώσεων δημοσίευσης των προ- και μετα-συναλλακτικών πληροφοριών και στοιχείων, η CESR έθεσε τον Οκτώβριο του 2006 σε διαβούλευση κείμενο κατευθυντήριων οδηγιών αναφορικά με τους μηχανισμούς δημοσίευσης, τη διαθεσιμότητα των στοιχείων διαφάνειας και σχετικά πρότυπα στοιχείων.

(γ) Χρήση προτύπων κατά τη γνωστοποίηση συναλλαγών

Σύμφωνα με την Οδηγία 2004/39/EK, από 1ης Νοεμβρίου 2007 τα πιστωτικά ιδρύματα και οι επιχειρήσεις επενδύσεων θα είναι υποχρεωμένες να γνωστοποιούν τις συναλλαγές τους στις αρμόδιες αρχές.

Σημαντικό στοιχείο για την αποτελεσματικότητα του νέου αυτού συστήματος γνωστοποιήσεων είναι και η ανταλλαγή των εκθέσεων γνωστοποιήσεων μεταξύ των εποπτικών αρχών-μελών της CESR. Η CESR έχει εντοπίσει τα πρότυπα εκείνα που διευκολύνουν την εν λόγω ανταλλαγή μεταξύ των μελών της. Η επίτευξη δε, αποτελεσματικής γνωστοποίησης των συναλλαγών από τα πιστωτικά ιδρύματα και τις επιχειρήσεις επενδύσεων θα πρέπει να στηρίζεται σε πρότυπα που θα είναι συμβατά με αυτά που χρησιμοποιούνται εσωτερικά από τις εποπτικές αρχές. Το σχετικό κείμενο κοινών προτύπων της CESR τέθηκε σε διαβούλευση το Νοέμβριο του 2006.

(δ) Αντιπαροχές

Σύμφωνα με την Οδηγία 2004/39/EK, κατά την παροχή επενδυτικών ή παρεπόμενων υπηρεσιών τα πιστωτικά ιδρύματα και οι επιχειρήσεις επενδύσεων πρέπει να ενεργούν με εντιμότητα, δικαιοσύνη και επαγγελματισμό, ώστε να εξυπηρετούνται με τον καλύτερο τρόπο τα συμφέροντα των πελατών τους. Επιπλέον, με την Οδηγία 2006/73/EK (άρθρο 26) ορίζεται, ειδικά σε ό,τι αφορά τις αντιπαροχές, υπό ποιες προϋποθέσεις η καταβολή ή λήψη οποιασδήποτε αμοιβής ή προμήθειας ή άλλου χρηματικού οφέλους θα θεωρείται ότι συνάδει με τον ορθό τρόπο παροχής υπηρεσιών που προβλέπεται σύμφωνα με τα προαναφερθέντα.

Έχοντας ως τελικό σκοπό την έκδοση σύστασης προς τα μέλη της για την υιοθέτηση κοινής εφαρμογής των διατάξεων της Οδηγίας 2006/73/EK σχετικά με τις αντιπαροχές, η CESR έθεσε το Δεκέμβριο του 2006 σε δημόσια διαβούλευση σχετικό κείμενο που περιέχει προτάσεις και ερωτήσεις προς τους φορείς της αγοράς. Το κείμενο διαβούλευσης διαλαμβάνει κυρίως τα εξής:

- περιέχει γενική εξήγηση της λειτουργίας των όρων και προϋποθέσεων που θέτει το άρθρο 26 της Οδηγίας 2006/73/ΕΚ και περιγράφει τη σχέση του με την έννοια της σύγκρουσης συμφερόντων,
- αναφέρει τις προϋποθέσεις υπό τις οποίες αμοιβή ή άλλο όφελος που καταβάλλεται σε ή παρέχεται από τρίτο πρόσωπο δεν θα θεωρείται απαγορευμένη αντιπαροχή σύμφωνα με το άρθρο 26 της Οδηγίας 2006/73/ΕΚ,
- διερευνά το ζήτημα των συνδεδεμένων αντιπροσώπων και της πληρωμής τους υπό το πρίσμα της εφαρμογής του άρθρου 26 της Οδηγίας 2006/73/ΕΚ, και
- διερευνά το ζήτημα της συγκέντρωσης επιμέρους αμοιβών σε μια συνολική αμοιβή (bundling arrangements).

(ε) Λειτουργία του «ευρωπαϊκού διαβατηρίου» σύμφωνα με την MiFID

Το Δεκέμβριο του 2006 η CESR έθεσε σε διαβούλευση κείμενο κατευθυντήριων γραμμών σε σχέση με τα ζητήματα που άπτονται της λειτουργίας του «ευρωπαϊκού διαβατηρίου» των επιχειρήσεων επενδύσεων σύμφωνα με την MiFID. Στη θεματική αυτή εμπίπτουν ιδίως τα ζητήματα που αφορούν τις σχέσεις των αρμοδίων αρχών του κράτους-μέλους καταγωγής και του κράτους-μέλους υποδοχής κατά το στάδιο της αδειοδότησης, τις σχέσεις αυτών των αρχών κατά την εποπτεία και παρακολούθηση της παροχής υπηρεσιών και τις δραστηριότητες των υποκαταστημάτων, τις μεταβατικές διατάξεις και τις διασυνοριακές δραστηριότητες των συνδεδεμένων αντιπροσώπων.

Εκκαθάριση και διακανονισμός σε κινητές αξίες

Οι εξελίξεις που έλαβαν χώρα κατά τη διάρκεια του 2006 στον τομέα της εκκαθάρισης και διακανονισμού συναλλαγών επί κινητών αξιών στην Ευρωπαϊκή Ένωση, ειδικότερα σε ό,τι αφορά τα ενδεχόμενα πλεονεκτήματα μιας ad hoc κοινοτικής νομοθετικής πρωτοβουλίας συνοψίζονται στα ακόλουθα:

(α) Κείμενα Εργασίας Ευρωπαϊκής Επιτροπής

Στις 23 Μαΐου 2006, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δημοσίευσε σχέδιο κειμένου εργασίας για την εκκαθάριση και διακανονισμό σε κινητές αξίες, όπου διαπίστωνε ότι η αγορά που αφορά την εκτέλεση των συναλλαγών και την εκκαθάριση και διακανονισμό τους σε διασυνοριακό επίπεδο δεν είναι αρκούντως αποτελεσματική, ενώ τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά και η δομή της ενδέχεται να εμποδίζουν τον ανταγωνισμό.

σμό, στο βαθμό που τα σχετικά συστήματα έχουν κυρίως εθνικό προσανατολισμό και σε ορισμένες περιπτώσεις οργανώνονται σε καθετοποιημένες μονάδες που χαρακτηρίζονται από μονοπωλιακές πρακτικές. Επιπλέον, οι ίδιοι οι φορείς της αγοράς δεν έχουν κοινή στάση και υπάρχουν αντικρουόμενα συμφέροντα σχετικά με τα δικαιώματα πρόσβασης στα συστήματα εκκαθάρισης και διακανονισμού, την υιοθέτηση μέτρων εταιρικής διακυβέρνησης, την επίτευξη συστημικής σταθερότητας και την προστασία των επενδυτών.

Στις 24 Μαΐου 2006, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δημοσίευσε ένα ακόμα κείμενο εργασίας για τον ανταγωνισμό στον τομέα της εκκαθάρισης και διακανονισμού σε κινητές αξίες, όπου διαπιστώνει ότι η χωρίς διακρίσεις πρόσβαση σε ελεύθερα επιλέξιμα συστήματα εκκαθάρισης είναι προαπαιτούμενο για τον αποτελεσματικό ανταγωνισμό, καθώς και ότι η παροχή υπηρεσιών κεντρικού αντισυμβαλλόμενου σε ένα ανταγωνιστικό περιβάλλον είναι δυνατή εφόσον αντιμετωπιστούν αποτελεσματικά τα σχετικά προβλήματα διαλειτουργικότητας. Στο εν λόγω έγγραφο της Ευρωπαϊκής Επιτροπής διαπιστώνεται ότι ο συνδυασμός κανονιστικών μέτρων, πρωτοβουλιών των φορέων της αγοράς και εφαρμογής των κανόνων του ανταγωνισμού είναι ο ιδανικός συνδυασμός για την ολοκλήρωση της ενοποίησης της σχετικής αγοράς.

(β) Δημιουργία από το Ευρωσύστημα ενιαίας πλατφόρμας για το διακανονισμό συναλλαγών επί κινητών αξιών σε χρήμα Κεντρικής Τράπεζας - TARGET2 Securities

Στο πλαίσιο της διερεύνησης της δυνατότητας και προσφορότητας της μετάβασης από την κατακερματισμένη και εθνικά προσανατολισμένη αγορά σε ενιαία συστήματα εκκαθάρισης και διακανονισμού, στις 7 Ιουλίου 2006 η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα ανακοίνωσε με Δελτίο Τύπου ότι εξετάζει τη δυνατότητα παροχής υπηρεσιών διακανονισμού συναλλαγών επί κινητών αξιών στην Ευρωζώνη σε χρήμα κεντρικής τράπεζας μέσω της ενιαίας πλατφόρμας του TARGET2. Το εν λόγω σύστημα θα ονομάζεται TARGET2 Securities (T2S) και θα ανήκει στο Ευρωσύστημα, το οποίο θα έχει την ευθύνη της λειτουργίας του.

Η υιοθέτηση του εν λόγω συστήματος στοχεύει στην επίτευξη σημαντικών οικονομικών κλίμακας για τους συμμετέχοντες μέσω της υψηλού επιπέδου αποτελεσματικότητας και της εναρμόνισης των τεχνικών παραμέτρων που αναμένεται ότι θα επιφέρει. Επιπλέον, αναμένεται ότι θα συμβάλει στη διασυννοριακή διαχείριση των εξασφαλίσεων, και εξ αυτού του λόγου, τη διαχείριση της ρευστότητας σε πανευρωπαϊκό επίπεδο.

Όπως προκύπτει από την αρχική ενημέρωση, εκκρεμούν ακόμη βασικά ζητήματα πολιτικών και οικονομικών επιλογών που χρήζουν περαιτέρω διερεύνησης, όπως

ο υποχρεωτικός ή προαιρετικός χαρακτήρας του συστήματος, η διακυβέρνηση του συστήματος και η συμμετοχή των χρηστών σε αυτή, η αντιμετώπιση των τεχνικών κινδύνων και οι οικονομικές επιπτώσεις του διαχωρισμού της λειτουργίας του διακανονισμού από τις άλλες λειτουργίες και υπηρεσίες που παραδοσιακά προσφέρονται από τα κεντρικά αποθετήρια, το νομικό καθεστώς που θα διέπει το διακανονισμό μέσω T2S, ο χρόνος οριστικοποίησης του διακανονισμού, καθώς και η διαφορετική εθνική αντιμετώπιση των σχετικών λογαριασμών.

Η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα έχει θέσει σε διαβούλευση την πρωτοβουλία αυτή και έχει αναθέσει στην Επιτροπή Συστημάτων Πληρωμών και Διακανονισμού να εκπονήσει μέχρι το Φεβρουάριο 2007 μελέτη σκοπιμότητας, η οποία θα τεθεί επίσης σε διαβούλευση.

(γ) Κώδικας Δεοντολογίας για την Εκκαθάριση και το Διακανονισμό

Το Νοέμβριο του 2006 υπογράφηκε στις Βρυξέλλες Κώδικας Δεοντολογίας για την Εκκαθάριση και το Διακανονισμό (Code of Conduct for Clearing and Settlement) μεταξύ των Χρηματιστηρίων, των Κεντρικών Αποθετηρίων και των Εκκαθαριστικών Οίκων σε πανευρωπαϊκό επίπεδο.

Ο εν λόγω Κώδικας αποτελεί προσπάθεια αυτορρύθμισης των αντιπροσωπευτικών ενώσεων των οργανισμών που παρέχουν υπηρεσίες λειτουργίας πλατφόρμας διαπραγμάτευσης και υπηρεσίες εκκαθάρισης και διακανονισμού (Federation of European Securities Exchanges - FESE, European Association of Central Counterparty Clearing Houses - EACH και European Central Securities Depositories Association - ECSDA) με στόχο τη διασφάλιση της διαφάνειας και του ανταγωνισμού στην αγορά αυτή.

Ο Κώδικας Δεοντολογίας θέτει τρεις βασικούς στόχους και, ειδικότερα, τη διασφάλιση:

- διαφάνειας της τιμολόγησης των παρεχόμενων υπηρεσιών (υπό i),
- ανεμπόδιστη πρόσβασης στα συστήματα εκκαθάρισης και διακανονισμού και διαλειτουργικότητας (υπό ii), και
- σαφούς διαχωρισμού των παρεχόμενων υπηρεσιών (υπό iii).

(i) Διαφάνεια της τιμολόγησης των παρεχόμενων υπηρεσιών

Μέχρι το τέλος του 2006 οι ως άνω οργανισμοί οι οποίοι προσυπέγραψαν τον κώδικα θα πρέπει να φροντίσουν για τη δημοσίευση στην ιστοσελίδα τους όλων των πληροφοριών που αφορούν τις παρεχόμενες υπηρεσίες με ανάλυση της σχετικής αμοιβής για κάθε μια από αυτές, συμπεριλαμβανομένων και τυχόν ειδικών τιμολογήσεων (discounts and rebates), καθώς και παραδείγματα που θα διευκολύνουν το

χρήστη να συγκρίνει υπηρεσίες και τιμές σε ατομική βάση. Διαφάνεια των χρεώσεων θα πρέπει να υπάρχει και στην τιμολόγηση που θα γίνεται μετά την παροχή των σχετικών υπηρεσιών.

(ii) Πρόσβαση και διαλειτουργικότητα

Λαμβάνοντας υπόψη τις προβλέψεις της MiFID για ελεύθερη πρόσβαση των επιχειρήσεων επενδύσεων και των ρυθμιζόμενων αγορών στα συστήματα εκκαθάρισης και διακανονισμού, ο Κώδικας Δεοντολογίας επεκτείνει τις έννοιες της ελεύθερης πρόσβασης και διαλειτουργικότητας και στους οργανισμούς που τον υιοθέτησαν, προβλέποντας ότι μέχρι τις 30 Ιουνίου 2006 κάθε οργανισμός θα πρέπει να εξασφαλίσει εκείνες τις συνθήκες που θα επιτρέψουν την ανεμπόδιστη πρόσβαση των αντίστοιχων οργανισμών σε αυτόν, καθώς και τη σύναψη συμφωνιών διαλειτουργικότητας με στόχο τη δυνατότητα των πελάτη να επιλέγει παροχέα υπηρεσιών.

(iii) Διαχωρισμός παρεχόμενων υπηρεσιών

Οι οργανισμοί που προσυπέγραψαν τον κώδικα, δεσμεύονται από 1ης Ιανουαρίου 2008 να έχουν λάβει μέτρα ώστε οι υπηρεσίες πλατφόρμας διαπραγμάτευσης και των συστημάτων εκκαθάρισης και διακανονισμού να είναι σαφώς διαχωρισμένες και να παρέχεται στον πελάτη ευελιξία στην επιλογή της επιθυμητής υπηρεσίας και μόνο. Επίσης, οι κατ' ιδίαν υπηρεσίες που προσφέρουν τα κεντρικά αποθετήρια (τήρηση λογαριασμών, εκκαθάριση και διακανονισμός, παροχή πιστώσεων, δανεισμός τίτλων και διαχείριση ασφαλειών) θα πρέπει να είναι σαφώς διακριτές μεταξύ τους και να χρεώνονται ξεχωριστά.

Κατάχρηση της αγοράς

Στο πλαίσιο των εργασιών της στο επίπεδο 3, σύμφωνα με τη διαδικασία Lamfalussy, για την ενιαία εφαρμογή από τα κράτη-μέλη του νομοθετικού πλαισίου για την κατάχρηση της αγοράς, το Νοέμβριο του 2006 η CESR έθεσε σε δημόσια διαβούλευση τη δεύτερη δέσμη οδηγιών που αφορούν την παροχή διευκρινίσεων αναφορικά με τον ορισμό της εμπιστευτικής πληροφορίας, τη δικαιολογημένη καθυστέρηση στη δημοσιοποίηση εμπιστευτικών πληροφοριών, το χαρακτηρισμό των εντολών πελατών ως εμπιστευτική πληροφόρηση και την τήρηση μητρώου κατόχων εμπιστευτικών πληροφοριών σε περισσότερα κράτη-μέλη.

Στο κείμενο της CESR παρέχονται διευκρινίσεις αναφορικά ιδίως με το πότε θεωρείται συγκεκριμένος ο χαρακτήρας μιας πληροφορίας, παρατίθενται ενδεικτικά

παράγοντες που είναι δυνατό να λαμβάνονται υπόψη για τον προσδιορισμό του εάν μια πληροφορία μπορεί να έχει σημαντική επίπτωση στην τιμή των χρηματοπιστωτικών μέσων και παρατίθενται παραδείγματα πληροφοριών που αφορούν άμεσα ή έμμεσα τον εκδότη χρηματοπιστωτικών μέσων και είναι δυνατό να συνιστούν εμπιστευτική πληροφορία. Διευκρινίσεις και ενδεικτικά επεξηγηματικά παραδείγματα παρέχονται επίσης σε ό,τι αφορά τη δυνατότητα που παρέχεται από την Οδηγία 2003/6/ΕΚ αναβολής της δημοσιοποίησης της εμπιστευτικής πληροφορίας από τον εκδότη με ευθύνη του προκειμένου να μη βλάψει νόμιμο συμφέρον του, καθώς επίσης και σε ό,τι αφορά τις προϋποθέσεις που πρέπει να συντρέχουν για να χαρακτηριστεί εντολή πελάτη ως εμπιστευτική πληροφορία.

Απαιτήσεις διαφάνειας αναφορικά με την πληροφόρηση σχετικά με εκδότες, οι κινητές αξίες των οποίων έχουν εισαχθεί προς διαπραγμάτευση σε οργανωμένη αγορά

Το Μάιο του 2006 υποβλήθηκε σχέδιο Οδηγίας της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για τον καθορισμό αναλυτικών κανόνων σε σχέση με την εφαρμογή ορισμένων διατάξεων της Οδηγίας 2004/109/ΕΚ για την εναρμόνιση των προϋποθέσεων διαφάνειας αναφορικά με την πληροφόρηση σχετικά με εκδότες των οποίων οι κινητές αξίες έχουν εισαχθεί προς διαπραγμάτευση σε ρυθμιζόμενη αγορά.

Με το σχέδιο Οδηγίας ορίζονται λεπτομερείς κανόνες για την εφαρμογή επτά άρθρων της Οδηγίας 2004/109/ΕΚ. Μεταξύ αυτών, ρυθμίζονται θέματα αναφορικά με το ελάχιστο περιεχόμενο των εξαμηνιαίων μη ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων, τους μηχανισμούς ελέγχου των αρμόδιων αρχών όσον αφορά τους ειδικούς διαπραγματευτές, τη μέγιστη διάρκεια του συνήθους «σύντομου κύκλου διακανονισμού», και τους μετόχους και τα φυσικά πρόσωπα που υποχρεούνται να προβαίνουν σε κοινοποίηση των σημαντικών συμμετοχών τους.

Παράλληλα, η CCSR εξέδωσε τον Ιούνιο του 2006 το τελικό κείμενο πρότασής της αναφορικά με την καταχώριση και αρχειοθέτηση των πληροφοριών, τις οποίες οι εκδότες κινητών αξιών είναι υποχρεωμένοι να διαβιβάζουν στις αρμόδιες εποπτικές αρχές. Στη γνωμοδότησή της, η CCSR προτείνει τρόπους με τους οποίους είναι δυνατόν να διασφαλιστεί η συμβατότητα μεταξύ των εθνικών συστημάτων καταχώρισης και αρχειοθέτησης αυτών των πληροφοριών.

Ενημερωτικό Δελτίο

Τον Ιούνιο του 2006 η CESR δημοσίευσε στην ιστοσελίδα της μια σειρά ερωτήσεων και απαντήσεων (Frequently Asked Questions - FAQs) που αφορούν πρακτικά ζητήματα εφαρμογής του νομοθετικού πλαισίου σχετικά με το ενημερωτικό δελτίο που απαιτείται σε περιπτώσεις δημόσιας προσφοράς κινητών αξιών και εισαγωγής τους για διαπραγμάτευση σε οργανωμένη αγορά (Οδηγία 2003/71/ΕΚ και Κανονισμός (ΕΚ) 809/2004).

Όπως επισημαίνει η CESR, η πρωτοβουλία αυτή δεν πρέπει να εκληφθεί ως αυθεντική ερμηνεία διατάξεων του νομοθετικού πλαισίου, αλλά, ως μια προσπάθεια που σκοπό έχει να παρέχει στους φορείς της αγοράς σύντομες και αξιόπιστες απαντήσεις σε πρακτικά ζητήματα που τους απασχολούν σχετικά. Η διαδικασία αυτή είναι δυναμική, με την έννοια ότι θα υπάρχει εμπλουτισμός των ερωτήσεων και απαντήσεων ανάλογα με την ανταπόκριση που θα δείξει η αγορά.

Επίσης, το Νοέμβριο του 2006 η CESR ξεκίνησε διαδικασία διαβούλευσης σχετικά με την αποτελεσματικότητα της λειτουργίας του νομοθετικού πλαισίου για το ενημερωτικό δελτίο. Το ενδιαφέρον της CESR εστιάζεται στον εντοπισμό τυχόν εμποδίων ή συγκεκριμένων διαφοροποιημένων πρακτικών μεταξύ των κρατών-μελών που θέτουν σε κίνδυνο την ομαλή λειτουργία του ευρωπαϊκού διαβατηρίου και στη διερεύνηση της δυνατότητας βελτίωσης των επενδυτικών ευκαιριών αλλά και της προστασίας των επενδυτών.

Επενδυτικά κεφάλαια

Μετά από δύο χρόνια διαβουλεύσεων με τους εμπλεκόμενους φορείς της αγοράς, τις εποπτικές αρχές και τους καταναλωτές, στις 16 Νοεμβρίου 2006 η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δημοσίευσε Λευκή Βίβλο για την ενίσχυση του πλαισίου της ενιαίας αγοράς που διέπει τα επενδυτικά κεφάλαια.

Εκκινώντας από τη διαπίστωση ότι η Οδηγία 85/611/ΕΚ για τους Οργανισμούς Συλλογικών Επενδύσεων σε Κινητές Αξίες, όπως ισχύει, δεν επαρκεί πλέον για να στηρίξει τον ευρωπαϊκό κλάδο αμοιβαίων κεφαλαίων που ολοένα μεταβάλλεται για να αντιμετωπίσει τις νέες ανταγωνιστικές προκλήσεις και τις σύγχρονες επενδυτικές ανάγκες, η Λευκή Βίβλος προβλέπει την προοδευτική αναθεώρηση του υφιστάμενου πλαισίου, προκειμένου να επιτευχθεί η προσαρμογή του στις εξελίξεις της αγοράς.

Ειδικότερα, στη Λευκή Βίβλο διατυπώνονται ορισμένες προτάσεις για την τροποποίηση της Οδηγίας ΟΣΕΚΑ σε συγκεκριμένα ζητήματα που αφορούν:

- την απλοποίηση των υφιστάμενων μηχανισμών διαβατηρίου προϊόντων και εταιρειών και την επέκταση των ελευθεριών που προσφέρονται στους ΟΣΕΚΑ και τους διαχειριστές,
- την προώθηση ενός πραγματικά αποτελεσματικού απλοποιημένου ενημερωτικού δελτίου, και
- την ενίσχυση της εποπτικής συνεργασίας.

Παράλληλα, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή προτείνει τη λήψη εντός συγκεκριμένου χρονοδιαγράμματος και μη νομοθετικών μέτρων που αφορούν ιδίως:

- την έκδοση διευκρινιστικής Ανακοίνωσης για την επέκταση της εθνικής φορολογικής μεταχείρισης της υπεραξίας που προκύπτει από τη συγχώνευση τοπικών αμοιβαίων κεφαλαίων και στις διασυνοριακές συγχωνεύσεις,
- την έκδοση εγχειριδίου για την εφαρμογή των σχετικών διατάξεων της MiFID στους ΟΣΕΚΑ, και
- την έκδοση Ανακοίνωσης/Σύστασης σχετικά με τη δυνατότητα των θεματοφυλάκων να αναθέτουν τη φύλαξη των στοιχείων του ενεργητικού σε θεματοφύλακα σε άλλο κράτος-μέλος, καθώς επίσης και τη δυνατότητα υποκαταστημάτων τραπεζών που έχουν λάβει άδεια λειτουργίας σε άλλο κράτος-μέλος να λειτουργούν ως θεματοφύλακες.

2. Εθνικό επίπεδο

Δημόσιες προτάσεις

Στις 30 Μαΐου 2006 δημοσιεύτηκε στην Εφημερίδα της Κυβέρνησης (ΦΕΚ Α' 106) ο ν. 3461/2006 για την ενσωμάτωση στο εθνικό δίκαιο της Οδηγίας 2004/25/ΕΚ σχετικά με τις δημόσιες προτάσεις.

Η Οδηγία 2004/25/ΕΚ υιοθετήθηκε μετά από 15 χρόνια διαπραγματεύσεων και καθιερώνει την υποχρέωση δημόσιας πρότασης σε περίπτωση απόκτησης ελέγχου εταιρείας με μετοχές εισηγμένες προς διαπραγμάτευση σε οργανωμένη αγορά, θεσπίζοντας ταυτόχρονα μέτρα προστασίας της μειοψηφίας των μετόχων και ενημέρωσης των επενδυτών.

Ο νόμος 3461/2006 εφαρμόζεται στις δημόσιες προτάσεις για την απόκτηση κινητών αξιών εταιρείας με καταστατική έδρα την Ελλάδα, οι μετοχές της οποίας, ή μέρος αυτών, έχουν εισαχθεί προς διαπραγμάτευση σε οργανωμένη αγορά που λειτουργεί στην Ελλάδα.

Αρμόδια αρχή για την τήρηση των διατάξεών του και την εν γένει εποπτεία της

διαδικασίας δημόσιων προτάσεων που αφορούν ελληνικές εταιρείες είναι η Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς. Ο νόμος προβλέπει αρμοδιότητα της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς για την εποπτεία δημοσίων προτάσεων που αφορούν εταιρείες με έδρα σε άλλη χώρα όταν οι μετοχές τους είναι εισηγμένες και σε οργανωμένη αγορά στην Ελλάδα, προβλέποντας ταυτόχρονα και τις διαδικασίες συνεργασίας με τις εποπτικές αρχές των άλλων κρατών-μελών.

Ο νόμος δεν προβλέπει, πλέον, ελάχιστο ποσοστό μετοχών στην απόκτηση του οποίου οφείλει να αποσκοπεί μια προαιρετική δημόσια πρόταση, αποσυνδέοντας την έτσι από την υποχρέωση απόκτησης ελέγχου. Επιβάλλει, όμως, την απόκτηση όλων των προσφερόμενων μετοχών, εκτός εάν η πρόταση προβλέπει μέγιστο αριθμό μετοχών προς απόκτηση.

Σε ό,τι αφορά την υποχρεωτική δημόσια πρόταση, ο νόμος κάνει χρήση της παρεχόμενης από την Οδηγία διακριτικής ευχέρειας και προβλέπει μειωμένο όριο 1/3 των δικαιωμάτων ψήφου (από 50%), η υπέρβαση του οποίου ενεργοποιεί την υποχρέωση υποβολής δημόσιας πρότασης αγοράς για το σύνολο των κινητών αξιών της υπό εξαγορά εταιρείας.

Προς εξασφάλιση της αξιοπιστίας της δημόσιας πρότασης, ο νόμος επαναλαμβάνει την υποχρέωση ανάγκης σύμπραξης συμβούλου του προτείνοντος. Εισάγεται επίσης για πρώτη φορά ειδική διάταξη για την αστική ευθύνη των προσώπων που συνέταξαν και υπέγραψαν το πληροφοριακό δελτίο δημόσιας πρότασης, κατά τα πρότυπα των αντίστοιχων ρυθμίσεων του ν. 3401/2005 για το ενημερωτικό δελτίο.

Σε ό,τι αφορά τις αρμοδιότητες των καταστατικών οργάνων της υπό εξαγορά εταιρείας και τα αμυντικά μέτρα, ο νόμος αναγορεύει τη γενική συνέλευση των μετόχων ως το μόνο αρμόδιο όργανο να αποφασίσει τη λήψη αμυντικών μέτρων κατά δημόσιας πρότασης ή την κατάργηση αμυντικών μηχανισμών, επιβάλλοντας, ταυτόχρονα, στο διοικητικό συμβούλιο τη δημοσιοποίηση αιτιολογημένης γνώμης σχετικά με τη δημόσια πρόταση.

Ανάληψη του Χρηματικού Σκέλους του Διακανονισμού από την Τράπεζα της Ελλάδος

Αναγνωρίζοντας ότι η χρήση «εμπορικού χρήματος» για το χρηματικό διακανονισμό των συναπτόμενων στην Αγορά Αξιών και στην Αγορά Παραγώγων του Χρηματιστηρίου Αθηνών συναλλαγών επί κινητών αξιών και παραγώγων ενδέχεται να αποτελεί εμπόδιο στην αναβάθμιση του Κ.Α.Α. και της Ε.Τ.Ε.Σ.Ε.Π. αλλά και της ελληνικής αγοράς γενικότερα, οι φορείς της αγοράς συμφώνησαν να αναληφθεί από την Τράπεζα της Ελλάδος αυτή η αρμοδιότητα.

Η διενέργεια του χρηματικού σκέλους του διακανονισμού από την Τράπεζα της Ελλάδος παρέχει στο Κ.Α.Α. και την Ε.Τ.Ε.Σ.Ε.Π. τη δυνατότητα να ανταποκριθούν πιο αποτελεσματικά στα διεθνή και ευρωπαϊκά πρότυπα, τα οποία προβλέπουν τη χρήση από τα συστήματα εκκαθάρισης και διακανονισμού «χρήματος κεντρικής τράπεζας» προς το σκοπό της εξασφάλισης αξιόπιστου και οριστικού διακανονισμού των συναλλαγών που εκκαθαρίζουν.

Στο πλαίσιο αυτό, τα εμπλεκόμενα μέρη (Τράπεζα της Ελλάδος, Χειριστές Σ.Α.Τ., Μέλη Ε.Τ.Ε.Σ.Ε.Π., ΚΑ.Α., Ε.Τ.Ε.Σ.Ε.Π.) συμφώνησαν όπως η Τράπεζα της Ελλάδος αναλάβει αντί της Alpha Bank, το ρόλο της Τράπεζας Χρηματικού Διακανονισμού σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία, τηρώντας τους σχετικούς ειδικούς λογαριασμούς μέσω των οποίων θα διενεργούνται οι χρεωπιστώσεις συνεπεία του χρηματικού διακανονισμού.

Κατά την ανάπτυξη του νέου συστήματος χρηματικού διακανονισμού η Τράπεζα της Ελλάδος επιδίωξε να διατηρήσει αναλλοίωτη τη λειτουργικότητα που παρείχε το αντίστοιχο σύστημα της Alpha Bank (ως Τράπεζα Χρηματικού Διακανονισμού), ώστε η μετάβαση σε αυτό να είναι όσο το δυνατόν πιο ομαλή και χωρίς επιπλέον κόστος για τους συμμετέχοντες φορείς.

Πιστοποίηση επαγγελματικής επάρκειας των υπαλλήλων και στελεχών πιστωτικών ιδρυμάτων κατά την παροχή επενδυτικών υπηρεσιών

Σύμφωνα με την κοινή Απόφαση 3130/2006 του Διοικητικού Συμβουλίου της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς και του Διοικητή της Τράπεζας της Ελλάδος (ΦΕΚ Β' 114/16.8.2006), τα πιστωτικά ιδρύματα υποχρεούνται να απασχολούν κατά την παροχή των υπηρεσιών:

- της λήψης και διαβίβασης εντολών,
- της εκτέλεσης εντολών για λογαριασμό τρίτων,
- της παροχής επενδυτικών συμβουλών,
- της διαχείρισης χαρτοφυλακίων και
- της εκπόνησης αναλύσεων,

μόνον πρόσωπα τα οποία διαθέτουν Πιστοποιητικό Επαγγελματικής Επάρκειας (εφεξής Πιστοποιητικό). Εξαιρέση από τον παραπάνω κανόνα προβλέπεται στο άρθρο 17 της Απόφασης, σύμφωνα με το οποίο, τα πιστωτικά ιδρύματα μπορούν υπό προϋποθέσεις να επιτρέπουν την παροχή των ως άνω υπηρεσιών (εκτός της εκτέλεσης εντολών για λογαριασμό τρίτων) και από απασχολούμενα σε αυτά ενήλικα πρόσωπα τα οποία δεν διαθέτουν το σχετικό Πιστοποιητικό, αλλά, ενεργούν ως

ασκούμενοι υπό την εποπτεία και την ευθύνη άλλων προσώπων, τα οποία διαθέτουν Πιστοποιητικό.

Στην Απόφαση καθορίζονται διεξοδικά οι προϋποθέσεις που πρέπει να πληρούνται για τη χορήγηση του Πιστοποιητικού από την Τράπεζα της Ελλάδος, καθώς επίσης και οι προϋποθέσεις για τη χορήγηση εξαίρεσης από τη συμμετοχή σε Εξετάσεις Πιστοποίησης. Ρυθμίζονται, επίσης, αναλυτικά οι λεπτομέρειες που αφορούν τις εξετάσεις για τη χορήγηση των Πιστοποιητικών ανά υπηρεσία (όπως ενδεικτικά, διενέργεια, συχνότητα, ύλη εξετάσεων), τα Σεμινάρια Πιστοποίησης και τις επιμέρους υποχρεώσεις των πιστωτικών ιδρυμάτων αναφορικά με τη διαδικασία που πρέπει να ακολουθούν για τη χορήγηση Πιστοποιητικού στους υπαλλήλους και τα στελέχη τους.

Κοινή Επενδυτική Μερίδα

Με την Απόφαση Ε.Κ. 3/403/8.11.2006 η Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς τροποποίησε τον Κανονισμό Λειτουργίας του Συστήματος Άυλων Τίτλων εισάγοντας το θεσμό της κοινής επενδυτικής μερίδας για τις κινητές αξίες που είναι καταχωρισμένες στο Σ.Α.Τ.

Η κοινή επενδυτική μερίδα δημιουργείται με αίτηση δύο ή περισσότερων φυσικών προσώπων, καθένα από τα οποία πρέπει να διαθέτει αυτοτελή μερίδα επενδυτή στο Σ.Α.Τ. και οι συνδικαιούχοι είναι από κοινού κύριοι των αξιών που καταχωρίζονται σε αυτήν. Η κοινή επενδυτική μερίδα διέπεται από τις διατάξεις του ν. 5638/1932 περί κοινού τραπεζικού λογαριασμού.

Βασικό χαρακτηριστικό της κοινής επενδυτικής μερίδας είναι η υποχρέωση καταχώρισης στο Σ.Α.Τ. της ιεράρχησης των συνδικαιούχων, με βάση την οποία κατά κανόνα λειτουργεί η κοινή επενδυτική μερίδα για μια σειρά πράξεις που προβλέπονται από τον Κανονισμό Λειτουργίας του Σ.Α.Τ.

Γ. Προστασία καταναλωτή χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών

1. Κοινοτικό επίπεδο

Εξελιξείς στον τομέα της ενυπόθηκης πίστης

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, στο πλαίσιο του διαλόγου που έχει ξεκινήσει αναφορικά με τη λήψη μέτρων για την ενίσχυση της διασυννοριακής παροχής ενυπόθηκης πίστης, συνέστησε, στις αρχές του 2006, δύο Ομάδες Εργασίας και ειδικότερα, την Mortgage Industry Consumers Dialogue Group (MICDG) και την Mortgage Funding Expert Group (MFEG).

Έργο της πρώτης Ομάδας Εργασίας, στην οποία συμμετείχαν εκπρόσωποι Ενώσεων Πιστωτικού Τομέα και Ενώσεων Καταναλωτών σε ευρωπαϊκό επίπεδο, ήταν η επίτευξη συναίνεσης και η υιοθέτηση κοινών αρχών σε επιμέρους ζητήματα τεσσάρων θεματικών που θεωρούνται κρίσιμες για την ολοκλήρωση της αγοράς της ενυπόθηκης πίστης. Έργο της δεύτερης, στην οποία συμμετείχαν επενδυτές, τράπεζες και οργανισμοί αξιολόγησης της πιστοληπτικής ικανότητας, ήταν ο προσδιορισμός των εμποδίων που υπάρχουν αυτή τη στιγμή σε ό,τι αφορά την ολοκλήρωση της αγοράς ενυπόθηκης πίστης με έμφαση στους τρόπους χρηματοδότησής της και η υποβολή συγκεκριμένων συστάσεων στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή για την άρση των εν λόγω εμποδίων.

Το Δεκέμβριο του 2006, οι δύο Ομάδες Εργασίας υπέβαλαν στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή τις τελικές εκθέσεις τους, τα σημαντικότερα πορίσματα των οποίων είναι τα εξής:

(i) Mortgage Industry Consumers Dialogue Group

Η εν λόγω Ομάδα Εργασίας ασχολήθηκε με τέσσερα επιμέρους ζητήματα της προστασίας του καταναλωτή στον τομέα της ενυπόθηκης πίστης και συγκεκριμένα με:

- την παροχή πληροφόρησης (υπό α),
- την παροχή συμβουλών (υπό β),
- την πρόωρη αποπληρωμή (υπό γ), και
- το συνολικό ετήσιο πραγματικό επιτόκιο (ΣΕΠΕ) (υπό δ).

Όπως προκύπτει από την τελική έκθεση που υποβλήθηκε προς την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, δεν κατέστη εφικτό να βρεθεί συμβιβαστική λύση μεταξύ των εκπροσώπων των τραπεζών και των εκπροσώπων των καταναλωτών σε ό,τι αφορά τα μείζονος σημασίας σημεία που συζητήθηκαν προκειμένου να υποβληθούν από κοι-

νού προτάσεις στην Επιτροπή. Τα βασικότερα πορίσματα της έκθεσης, ανά θεματική, είναι τα ακόλουθα:

(α) Παροχή πληροφόρησης

Σε ό,τι αφορά την παροχή πληροφόρησης, το κυριότερο θέμα που απασχόλησε την Ομάδα Εργασίας ήταν η νομική φύση του εθελοντικού κώδικα συμπεριφοράς που ισχύει σε πανευρωπαϊκό επίπεδο για τα στεγαστικά δάνεια. Ως προς το ζήτημα αυτό, οι μεν Ενώσεις Καταναλωτών υποστήριξαν ότι ο κώδικας θα πρέπει να καταστεί νομικά δεσμευτικός για όλους τους δανειστές, ενώ αντίθετα οι τράπεζες εξέφρασαν την άποψη ότι η ικανοποιητική μέχρι στιγμής λειτουργία του κώδικα στο πλαίσιο της αυτορρύθμισης δεν θα πρέπει να οδηγήσει στην περιβολή του με νομικά δεσμευτικό χαρακτήρα.

(β) Παροχή συμβουλών

Το ζήτημα που απασχόλησε την Ομάδα Εργασίας ήταν ιδίως η σκοπιμότητα καθιέρωσης ή μη υποχρέωσης του πιστωτή για την παροχή συμβουλών προς τον καταναλωτή κατά την παροχή σε αυτόν ενυπόθηκης πίστωσης. Τα μέρη δεν συμφώνησαν τελικά ως προς την υποβολή κοινής πρότασης προς την Επιτροπή. Ειδικότερα, οι εκπρόσωποι των τραπεζών υποστήριξαν την άποψη, ότι η παροχή συμβουλών θα πρέπει να θεωρείται ξεχωριστή υπηρεσία, η οποία και παρέχεται μόνον εφόσον ζητείται από τον πελάτη. Οι εκπρόσωποι των καταναλωτών ωστόσο θεωρούν ότι θα πρέπει να καθιερωθεί υποχρέωση παροχής συμβουλών στον καταναλωτή σε κάθε περίπτωση, ακόμη και εάν δεν ζητείται από τον τελευταίο.

(γ) Πρόωρη αποπληρωμή

Τα μέρη διαφώνησαν ως προς τη νομική φύση που θα πρέπει να έχει η παροχή δυνατότητας πρόωρης αποπληρωμής, καθώς οι μεν εκπρόσωποι των τραπεζών υποστήριξαν την άποψη, ότι η πρόωρη αποπληρωμή θα πρέπει να αποτελεί συμβατικό δικαίωμα του καταναλωτή, ενώ αντίθετα, οι εκπρόσωποι των καταναλωτών θεωρούν, ότι θα πρέπει να προβλέπεται υποχρεωτικά από το νόμο. Τα μέρη αποδέχθηκαν εκατέρωθεν, ωστόσο, ότι οι δανειστές θα πρέπει να αποζημιώνονται στην περίπτωση που ο καταναλωτής αποπληρώσει πρόωρα, καθώς και ότι ο υπολογισμός της αποζημίωσης θα πρέπει να γίνεται με δίκαια και αντικειμενικά κριτήρια.

(δ) ΣΕΠΕ

Δεν επιτεύχθηκε συμφωνία αναφορικά με το περιεχόμενο το ΣΕΠΕ, δηλαδή ποια στοιχεία κόστους θα πρέπει να περιλαμβάνει, ώστε να αποτελεί συγκρίσιμο μέγεθος και εργαλείο για τον καταναλωτή.

(ii) Mortgage Funding Expert Group (MFEG)

Σύμφωνα με την έκθεση της εν λόγω Ομάδας Εργασίας, οι ευρωπαϊκές αγορές ενυπόθηκης πίστης είναι σε μεγάλο βαθμό αποτελεσματικές, εντούτοις υπάρχουν περιθώρια βελτίωσης. Μια προσέγγιση με γνώμονα την απελευθέρωση των αγορών αποτελεί, σύμφωνα με την έκθεση, την καλύτερη δυνατή επιλογή και ταυτόχρονα μπορεί να αποφέρει μεγαλύτερο κέρδος για τον καταναλωτή.

Τα κυριότερα συμπεράσματα από την Έκθεση της Ομάδας Εργασίας είναι τα εξής:

- αναγκαιότητα διατήρησης των επιμέρους εθνικών μοντέλων χρηματοδότησης της ενυπόθηκης πίστης,
- ενίσχυση του ανταγωνισμού σε κάθε στάδιο της διαδικασίας παροχής ενυπόθηκου δανείου (εγγραφή υποθήκης, χρηματοδότηση υποθηκών, παροχή υπηρεσιών και εκτίμηση κινδύνων),
- ενίσχυση των εναλλακτικών τρόπων παροχής ενυπόθηκων δανείων (π.χ. μεσίτες πιστώσεων),
- προώθηση της απελευθέρωσης των αγορών,
- ενίσχυση της διαφάνειας.

Τραπεζικοί λογαριασμοί και κινητικότητα των καταναλωτών

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή ανέλαβε την πρωτοβουλία το 2006 να συγκροτήσει Ομάδα Εμπειρογνομώνων για θέματα κινητικότητας των καταναλωτών σε σχέση με τους τραπεζικούς λογαριασμούς (Bank Accounts Expert Group). Στόχος της Ομάδας Εργασίας ήταν ο ακριβής προσδιορισμός των εμποδίων που δυσχεραίνουν την κινητικότητα των καταναλωτών σε ό,τι αφορά το άνοιγμα και κλείσιμο τραπεζικού λογαριασμού, τόσο στο ίδιο κράτος-μέλος, όσο και διασυνοριακά. Η Ομάδα Εργασίας κλήθηκε να εντοπίσει τυχόν δυσκολίες, όπως π.χ. διοικητικής φύσεως εμπόδια κατά τη μεταφορά λογαριασμού από μία τράπεζα σε μία άλλη ή εντός της ίδιας τράπεζας από κατάσταση σε κατάσταση.

Τελικός στόχος της Ομάδας Εμπειρογνομώνων είναι να συντάξει, βάσει των αποτελεσμάτων των εργασιών της κατευθυντήριες γραμμές, τις οποίες θα υποβάλει προς την Ευρωπαϊκή Επιτροπή με στόχο την ενίσχυση της κινητικότητας των καταναλωτών σε ό,τι αφορά το άνοιγμα και το κλείσιμο τραπεζικών λογαριασμών.

2. Εθνικό επίπεδο

Σχέδιο νόμου για την τροποποίηση του ν. 2251/1994 για την προστασία του καταναλωτή

Τον Οκτώβριο του 2006 τέθηκε από το Υπουργείο Ανάπτυξης σε δημόσια διαβούλευση σχέδιο νόμου αναφορικά με την τροποποίηση του ν. 2251/1994 για την προστασία του καταναλωτή. Οι κυριότερες προτεινόμενες τροποποιήσεις στο ν. 2251/1994 είναι οι ακόλουθες:

- Διευρύνεται ο ορισμός του καταναλωτή, ώστε να εμπίπτουν σε αυτόν, όχι μόνο τα φυσικά και νομικά πρόσωπα, αλλά και οι ενώσεις προσώπων χωρίς νομική προσωπικότητα. Προτείνεται, επίσης, στην έννοια του «καταναλωτή» να εμπίπτει και το φυσικό ή νομικό πρόσωπο που εγγυάται υπέρ καταναλωτή, εφόσον δεν ενεργεί στο πλαίσιο της επαγγελματικής ή επιχειρηματικής του δραστηριότητας.
- Προστίθεται ρύθμιση στη διάταξη για τους γενικούς όρους συναλλαγών σύμφωνα με την οποία όροι που δεν αποτέλεσαν αντικείμενο ατομικής διαπραγμάτευσης δεν δεσμεύουν τον καταναλωτή. Το βάρος απόδειξης ότι υπήρξε ατομική διαπραγμάτευση επιρρίπτεται στον προμηθευτή.
- Προστίθεται στην περιπτώσιολογία καταχρηστικών όρων, δηλαδή όρων που θεωρούνται άνευ άλλου καταχρηστικοί, η περίπτωση όρου που έχει κριθεί καταχρηστικός με αμετάκλητη δικαστική απόφαση.
- Καθιερώνονται διατάξεις για την προστασία της ψυχικής υγείας των ανηλίκων από προϊόντα που παρουσιάζουν κινδύνους για την ψυχική, πνευματική και ηθική ανάπτυξή τους.
- Σε ό,τι αφορά την ευθύνη του παρέχοντος υπηρεσίες, προστίθεται και στο λεκτικό του οικείου άρθρου η προϋπόθεση της παρανομίας για τη θεμελίωση της ευθύνης του παρέχοντος υπηρεσίες.
- Προστίθεται άρθρο για τις συμβάσεις που συνάπτονται με μονάδες αδυνατίσματος και επιχειρήσεις γυμναστηρίων ως προς το περιεχόμενο που πρέπει υποχρεωτικά να έχουν, την προθεσμία υπαναχώρησης, η οποία ορίζεται σε εξήντα ημέρες από την επομένη της υπογραφής της σύμβασης και ως προς ορισμένα άλλα ζητήματα.
- Ενσωματώνεται στο ελληνικό δίκαιο με την προσθήκη των άρθρων 13-19, η Οδηγία 2005/29/EK για τις αθέμιτες εμπορικές πρακτικές, δηλαδή τις πρακτικές, οι οποίες είναι αντίθετες προς τις απαιτήσεις της επαγγελματικής ευσυνειδησίας και στρεβλώνουν ουσιαστικά ή ενδέχεται να στρεβλώσουν ουσιαστικά την οικονομική συμπεριφορά του μέσου καταναλωτή, στον

οποίο φτάνει ή στον οποίο απευθύνεται το προϊόν. Με τις διατάξεις αυτές καθιερώνεται η απαγόρευση των αθέμιτων εμπορικών πρακτικών, οι οποίες διακρίνονται σε παραπλανητικές (πράξεις ή παραλείψεις) και σε επιθετικές εμπορικές πρακτικές.

- Τροποποιούνται οι διατάξεις για τις ενώσεις καταναλωτών με την εισαγωγή ενώσεων καταναλωτών πρώτου και δεύτερου βαθμού, εφόσον πληρούνται συγκεκριμένες προϋποθέσεις, και τροποποιούνται οι προϋποθέσεις για την άσκηση συλλογικών αγωγών.
- Τέλος, εισάγονται νέες διατάξεις για το φιλικό διακανονισμό των καταναλωτικών διαφορών, εμπλουτίζεται η σύνθεση του Εθνικού Συμβουλίου Αγοράς και Καταναλωτή, συνιστάται Ινστιτούτο Μελετών Αγοράς και Καταναλωτή και τροποποιούνται οι διατάξεις για τις κυρώσεις.

Ασφαλιστική διαμεσολάβηση

Με το ΠΔ 190/2006 ενσωματώνεται στο ελληνικό δίκαιο η Οδηγία 2002/92/ΕΚ σχετικά με την ασφαλιστική διαμεσολάβηση. Στο εν λόγω ΠΔ ρυθμίζονται οι προϋποθέσεις ανάληψης και άσκησης δραστηριοτήτων ασφαλιστικής και αντασφαλιστικής διαμεσολάβησης από φυσικά και νομικά πρόσωπα, τα οποία είναι εγκατεστημένα ή επιθυμούν να εγκατασταθούν στην Ελλάδα.

Οι κύριες διατάξεις του ΠΔ, εκτός από τους ορισμούς του ασφαλιστικού και αντασφαλιστικού διαμεσολαβητή, καθώς επίσης και του συνδεδεμένου ασφαλιστικού διαμεσολαβητή, χωρίζονται συστηματικά σε δύο κατηγορίες, εκ των οποίων η πρώτη αφορά τις διαδικαστικές προϋποθέσεις που πρέπει να πληρούν οι ασφαλιστικοί, αντασφαλιστικοί και συνδεδεμένοι ασφαλιστικοί διαμεσολαβητές για την άσκηση δραστηριότητας εκ μέρους τους και τις αρμόδιες αρχές (υπό α) και η δεύτερη, τις διατάξεις για την προστασία του καταναλωτή (υπό β).

(α) Σε ό,τι αφορά την πρώτη κατηγορία διατάξεων στο ΠΔ καθορίζονται:

- η υποχρέωση εγγραφής του ασφαλιστικού, του αντασφαλιστικού και του συνδεδεμένου ασφαλιστικού διαμεσολαβητή σε μητρώο,
- τα απαιτούμενα επαγγελματικά προσόντα για την εγγραφή στο μητρώο,
- οι υποχρεώσεις γνωστοποίησης στην Επιτροπή Εποπτείας Ιδιωτικής Ασφάλισης σε ό,τι αφορά την εγκατάσταση και παροχή υπηρεσιών στην Ελλάδα ή σε άλλο κράτος-μέλος, και
- οι αρμόδιες αρχές και οι προϋποθέσεις ανταλλαγής πληροφοριών μεταξύ τους.

(β) Σε ό,τι αφορά τις διατάξεις για την προστασία του καταναλωτή, στο ΠΔ καθορίζονται:

- οι πληροφορίες που οφείλουν να παρέχουν οι διαμεσολαβητές στους πελάτες τους προσυμβατικά, και
- οι όροι με τους οποίους πρέπει να παρέχεται η ενημέρωση αυτή.

Διαφάνεια των συναλλαγών

Το Δεκέμβριο του 2006 εκδόθηκε η Απόφαση 234/2006 της Επιτροπής Τραπεζικών και Πιστωτικών Θεμάτων της Τράπεζας της Ελλάδος, με την οποία τροποποιήθηκε η ΠΔ/ΤΕ 2501/2002 ως προς τα ακόλουθα:

- καθιερώθηκε υποχρέωση πληροφόρησης σε εξατομικευμένη βάση του αντισυμβαλλομένου πιστωτικού ιδρύματος σε περίπτωση μεταβολής όρου της σύμβασης με μονομερή ενέργεια του πιστωτικού ιδρύματος, και
- απαγορεύτηκε η είσπραξη εξόδων αδράνειας σε λογαριασμούς καταθέσεων ταμειυτηρίου κατά το βαθμό που αυτά υπερβαίνουν τους τόκους και θίγουν το εκάστοτε υπόλοιπο του κεφαλαίου της κατάθεσης.

Δ. Συστήματα και μέσα πληρωμών

1. Κοινοτικό επίπεδο

Θεσμικό πλαίσιο υπηρεσιών πληρωμών στην εσωτερική αγορά

Κατά τη διάρκεια του 2006, παρά τις μεγάλες προσπάθειες που κατέβαλαν η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, το Ευρωσύστημα και το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο Πληρωμών, δεν επιτεύχθηκε η ψήφιση της Οδηγίας για τις υπηρεσίες πληρωμών στην εσωτερική αγορά. Στα τέλη Νοεμβρίου, το Συμβούλιο Οικονομικών και Δημοσιονομικών Υποθέσεων (Συμβούλιο ECOFIN) ζήτησε από τη Γερμανική Προεδρία να εντείνει τις προσπάθειές της προκειμένου να ψηφιστεί η Οδηγία εντός του πρώτου εξαμήνου του 2007.

Η διαμόρφωση του Ενιαίου Χώρου Πληρωμών σε Ευρώ (SEPA) - Πρωτοβουλίες του ευρωπαϊκού τραπεζικού συστήματος στο πλαίσιο της αυτορρύθμισης

Η Ολομέλεια του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου Πληρωμών (EPC) ενέκρινε το πλαίσιο λειτουργίας των καρτών πληρωμής στον SEPA, καθώς και τα σχήματα κίνησης κεφαλαίων (μεταφορές πιστώσεων και άμεσες χρεώσεις) με τα οποία οριοθετείται και προσδιορίζεται ο Ενιαίος Χώρος Πληρωμών σε Ευρώ (SEPA). Τα κείμενα αυτά είναι:

- SEPA *Cards Framework* version 2.0 (για ενσωμάτωση από 1.1.2008).
- SEPA *Credit Transfer Scheme Rulebook* version 2.2 (για ενσωμάτωση από 1.1.2008).
- SEPA *Direct Debit Scheme Rulebook* version 2.2 (για ενσωμάτωση από 1.1.2008).
- SEPA *Credit Transfer Scheme Rulebook* version 3.0 (για ενσωμάτωση σε ημερομηνία μεταγενέστερη της 1.1.2008).
- SEPA *Direct Debit Scheme Rulebook* version 3.0 (για εθνική διαβούλευση έως τον Ιανουάριο του 2007 και ενσωμάτωση σε ημερομηνία μεταγενέστερη της 1.1.2008).

Ενιαίος χώρος μετρητών σε ευρώ

Στο Πλαίσιο για τον Ενιαίο Χώρο Μετρητών (Single Euro Cash Area Framework), το οποίο εγκρίθηκε από την Ολομέλεια του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου Πληρωμών το Μάρτιο του 2006, περιέχονται οι απαιτήσεις του τραπεζικού τομέα για τις βασικές υπηρεσίες μετρητών, οι οποίες θα πρέπει να παρέχονται ομοιογενώς από τις Εθνικές Κεντρικές Τράπεζες του Ευρωσυστήματος, καθώς και ένα σύνολο βέλτιστων τραπεζικών πρακτικών για την κατανομή και την ανακύκλωση των μετρητών σε ευρώ στην Ευρωζώνη.

Στο πλαίσιο των συζητήσεων του EPC με την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα το Ευρωσύστημα ανέλαβε να μελετήσει το εν λόγω πλαίσιο.

Ανίχνευση των πλαστών και μη κατάλληλων προς κυκλοφορία μετρητών από πιστωτικά ιδρύματα και άλλους επαγγελματίες διαχειριστές

Η εφαρμογή του Πλαισίου για την ανίχνευση πλαστών και μη κατάλληλων προς κυκλοφορία μετρητών από πιστωτικά ιδρύματα και άλλους επαγγελματίες διαχειριστές συζητήθηκε κατά την κοινή συνάντηση του EPC Cash WG & της ESBC Banknote Committee της ΕΚΤ τον Ιούλιο του 2006. Συγκεκριμένα, συζητήθηκαν τα πορίσματα της πρώτης μελέτης των επιπτώσεων από τις προσπάθειες εφαρμογής του και προέκυψε για ορισμένες χώρες, μεταξύ των οποίων και η Ελλάδα, η ανάγκη παροχής της δυνατότητας επέκτασης του ορίου της μεταβατικής περιόδου για την προσαρμογή των διαδικασιών και των υφισταμένων εν λειτουργία μηχανημάτων από τα πιστωτικά ιδρύματα μέχρι το 2010, με αιτιολογημένη για κάθε περίπτωση εισήγηση προς το Διοικητικό Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας, διατηρώντας παράλληλα αμετάβλητο το χρονοδιάγραμμα υιοθέτησης για τις Εθνικές Κεντρικές Τράπεζες που αναφέρεται στο Πλαίσιο (τέλος 2006).

Μετά από κοινή συνάντηση των ελληνικών τραπεζών με την Τράπεζα της Ελλάδος το Σεπτέμβριο 2006, κατά την οποία συζητήθηκε η τεκμηρίωση της ανάγκης παροχής δυνατότητας επέκτασης του ορίου για το 2010 για το ελληνικό τραπεζικό σύστημα, η Τράπεζα της Ελλάδος εισηγήθηκε την παράταση της μεταβατικής περιόδου, η οποία εγκρίθηκε.

Σύμφωνα με την απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου της ΕΚΤ που δημοσιεύτηκε περί τα τέλη Δεκεμβρίου 2006, η παράταση της μεταβατικής περιόδου υιοθέτησης του Πλαισίου Ανακύκλωσης αφορά τελικά έξι (6) χώρες και λήγει στο τέλος του 2009 για τη Γαλλία, και στο τέλος του 2010 για την Ελλάδα, Ισπανία, Ιρλανδία, Ιταλία και Πορτογαλία.

2. Εθνικό επίπεδο

Νόμος περί Ηλεκτρονικών Επικοινωνιών και άλλες διατάξεις

Με το ν. 3431/2006 ενσωματώθηκαν στην ελληνική νομοθεσία οι Οδηγίες 2002/19/ΕΚ, 2002/20/ΕΚ, 2002/21/ΕΚ, 2002/22/ΕΚ, 2002/77/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου.

Νόμος για την Προστασία Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα και Ιδιωτικής Ζωής στον Τομέα των Ηλεκτρονικών Επικοινωνιών και τροποποίηση του ν. 2472/1997

Με το ν. 3471/2006 για την «Προστασία Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα και της Ιδιωτικής Ζωής στον Τομέα των Ηλεκτρονικών Επικοινωνιών και τροποποίηση του ν. 2472/1997» ενσωματώθηκε στην ελληνική νομοθεσία η Οδηγία 2002/58/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου.

Ε. Πρόληψη και καταστολή της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες

1. Διεθνές επίπεδο

Αξιολόγηση της σταθερότητας του χρηματοπιστωτικού συστήματος της Ελλάδας από το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο

Τον Ιανουάριο του 2006 δημοσιεύτηκε η έκθεση του Διεθνούς Νομισματικού Ταμείου (Δ.Ν.Τ.) για την αξιολόγηση της σταθερότητας του χρηματοπιστωτικού συστήματος της Ελλάδας (Financial System Stability Assessment - FSSA), συμπεριλαμβανομένων εκθέσεων σε σχέση με την εφαρμογή προτύπων και κωδίκων δεοντολογίας στις ακόλουθες θεματικές: τραπεζική εποπτεία, ασφαλιστική εποπτεία, θεσμικό πλαίσιο κεφαλαιαγοράς και πρόληψη και καταστολή της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες, συμπεριλαμβανομένης της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας. Η έκθεση αξιολόγησης, συνοδευόμενη από τις επισημάνσεις των εμπειρογνώμων του Δ.Ν.Τ. στις εξεταζόμενες θεματικές, είναι διαθέσιμη στην ιστοσελίδα του Διεθνούς Νομισματικού Ταμείου (<http://www.imf.org>).

Ειδικά σε ό,τι αφορά την πρόληψη της χρησιμοποίησης του χρηματοπιστωτικού συστήματος για τη νομιμοποίηση εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες, συμπεριλαμβανομένης της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας, το βασικό συμπέρασμα της έκθεσης είναι ότι η συνολική αποτελεσματικότητα στον τομέα αυτό θα πρέπει να ενισχυθεί. Τα ακόλουθα βασικά σημεία χρήζουν βελτιώσεων σύμφωνα με τους εμπειρογνώμονες του Δ.Ν.Τ.:

- η προσαρμογή του θεσμικού πλαισίου στις διεθνείς και κοινοτικές πρωτοβουλίες,
- η ενίσχυση της διαφάνειας και των ελέγχων σε συγκεκριμένους τομείς της οικονομίας,
- η έγκαιρη ανάπτυξη και εφαρμογή μέτρων καταπολέμησης της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας στο χρηματοπιστωτικό τομέα,
- η υιοθέτηση και εφαρμογή μέτρων πρόληψης και καταστολής της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες, συμπεριλαμβανομένης της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας, σε συγκεκριμένες επιχειρήσεις και επαγγέλματα που δεν εμπίπτουν στο χρηματοπιστωτικό τομέα (καζίνο, συμβολαιογράφοι, δικηγόροι κ.ά.),
- η ενίσχυση των εποπτικών ελέγχων στις ασφαλιστικές επιχειρήσεις και στις επιχειρήσεις παροχής επενδυτικών υπηρεσιών, ως προς τη συμμόρ-

φωσή τους με τα πρότυπα πρόληψης και καταστολής της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες, συμπεριλαμβανομένης της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας,

- η ενίσχυση της δομής, της ισχύος και του προσωπικού της επιτροπής του άρθρου 7 του νόμου 2331/1995, έργο της οποίας είναι η συγκέντρωση, αξιολόγηση και διερεύνηση των πληροφοριών που διαβιβάζονται σε αυτήν, από τα πιστωτικά ιδρύματα και τους χρηματοπιστωτικούς οργανισμούς ως ύποπτες συναλλαγών νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες.

Αξιολόγηση της Ελλάδας από την Ομάδα Χρηματοοικονομικής Δράσης για θέματα καταπολέμησης της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας (FATF)

Στο πλαίσιο της προγραμματισμένης αξιολόγησης της χώρας μας από εμπειρογνώμονες της FATF, μεταξύ 20 Νοεμβρίου και 1 Δεκεμβρίου 2006, συμπεριλήφθηκε στο πρόγραμμα επισκέψεων τους συνάντηση με την Ελληνική Ένωση Τραπεζών.

Τα θέματα που συζητήθηκαν κατά την αξιολόγηση της ΕΕΤ, η οποία πραγματοποιήθηκε στις 24 Νοεμβρίου 2006, αφορούσαν κυρίως τα εξής:

- το προφίλ της ΕΕΤ ως φορέα εκπροσώπησης των ελληνικών και ξένων τραπεζών που δραστηριοποιούνται στη χώρα μας,
- τη λειτουργία των διατραπεζικών επιτροπών της ΕΕΤ και τα βασικά θέματα πολιτικής που αυτές επεξεργάστηκαν κατά τη διάρκεια του 2006 για την καταπολέμηση της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες και τη χρηματοδότηση της τρομοκρατίας,
- τη συμμετοχή της ΕΕΤ στις αρμόδιες για τα ανωτέρω θέματα επιτροπές της Ευρωπαϊκής Τραπεζικής Ομοσπονδίας (ΕΤΟ),
- τις θέσεις του ελληνικού τραπεζικού συστήματος σε διαβουλεύσεις που πραγματοποιήθηκαν το τελευταίο έτος σε διεθνές και ευρωπαϊκό επίπεδο για τα ανωτέρω θέματα,
- τη συμβολή της ΕΕΤ στη διαμόρφωση της εθνικής νομοθεσίας για θέματα καταπολέμησης της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες και χρηματοδότησης της τρομοκρατίας, με ιδιαίτερη έμφαση στη διαβούλευση με την Τράπεζα της Ελλάδος κατά τη διαμόρφωση του Παραρτήματος IV της ΠΔ/ΤΕ 2577/2006,
- τη συμμετοχή της ΕΕΤ στην Εθνική Αρχή καταπολέμησης της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες,

- τα εκπαιδευτικά προγράμματα του Ελληνικού Τραπεζικού Ινστιτούτου στη συγκεκριμένη θεματική, και
- τις εκδόσεις και τα ενημερωτικά έντυπα της ΕΕΤ για την πληροφόρηση του συναλλακτικού κοινού.

Η γενική εντύπωση από την αξιολόγηση της ΕΕΤ από τους εμπειρογνώμονες της FATF μπορεί να εκτιμηθεί ως απόλυτα θετική. Αναδείχθηκε και αναγνωρίστηκε ο ρόλος και η συμβολή του τραπεζικού συστήματος στην πρόληψη και καταπολέμηση της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας, ενώ τα όποια κενά και αδυναμίες που εντοπίστηκαν από τους αξιολογητές της FATF ήταν ελάχιστα και αφορούσαν κυρίως τα εξής δύο θέματα:

- την εγκατάσταση και χρήση πληροφοριακών συστημάτων για την προσέγγιση του ξεπλύματος βρώμικου χρήματος και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας με βάση τον κίνδυνο, και
- την εξακρίβωση και παρακολούθηση του πραγματικού δικαιούχου εταιρείας με ανώνυμες μετοχές (bearer shares).

Η δημοσιοποίηση της τελικής έκθεσης του FATF για την αξιολόγηση της Ελλάδας αναμένεται εντός του 1ου εξαμήνου του 2007.

Ερμηνευτικό κείμενο της FATF σε σχέση με την εφαρμογή της Ειδικής Σύστασης VIII για τους μη κερδοσκοπικούς οργανισμούς

Η Ολομέλεια της FATF, στις 21 Φεβρουαρίου 2006, ενέκρινε ερμηνευτικό κείμενο σε σχέση με την εφαρμογή της Ειδικής Σύστασης υπ' αριθμ. VIII για τους μη κερδοσκοπικούς οργανισμούς.

Το εν λόγω ερμηνευτικό κείμενο, αν και δεν αφορά άμεσα τα πιστωτικά ιδρύματα, ωστόσο, τα επηρεάζει στο βαθμό που οι εθνικές κυβερνήσεις καλούνται να προτρέπουν τους μη κερδοσκοπικούς οργανισμούς να χρησιμοποιούν το χρηματοπιστωτικό σύστημα για τη διενέργεια των πληρωμών τους.

Εξάλλου, το άρθρο 4, παρ. 4 του ν. 3424/2005 προβλέπει τη λήψη μέτρων με κοινές Υπουργικές Αποφάσεις για την αποτροπή της χρησιμοποίησης των μη κερδοσκοπικών οργανισμών για σκοπούς νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες ή χρηματοδότησης της τρομοκρατίας.

Εκδόσεις της FATF σχετικά με τις τυπολογίες ξεπλύματος «βρώμικου» χρήματος που παρατηρούνται διεθνώς

Κατά τη διάρκεια του 2006, η FATF δημοσίευσε τρεις εκθέσεις, οι οποίες εντάσσονται στις περιοδικές εκδόσεις της για τις τυπολογίες ξεπλύματος «βρώμικου» χρήματος που παρατηρούνται διεθνώς. Συγκεκριμένα πρόκειται για τις:

- “Trade Based Money Laundering report”, Ιούνιος 2006
- “Report on Misuse of Corporate Vehicles”, Νοέμβριος 2006
- “New Payment Methods report”, Νοέμβριος 2006

Στις εν λόγω εκθέσεις, με βάση τις απαντήσεις που συγκέντρωσε η FATF από τελωνειακές, εποπτικές, δικαστικές αρχές, τράπεζες, παρόχους υπηρεσιών πληρωμών, καθώς και από εθνικές μονάδες χρηματοοικονομικών πληροφοριών (FIUs), περιγράφονται και αναλύονται πραγματικά περιστατικά και υφιστάμενες πρακτικές νομιμοποίησης εσόδων μέσω ιδίως της χρήσης του διεθνούς εμπορίου αγαθών ή των μέσων πληρωμών, ενώ, ταυτόχρονα, συνοψίζονται τα θέματα για τα οποία κρίνεται αναγκαία η περαιτέρω ανάλυση και η λήψη μέτρων.

2. Κοινοτικό επίπεδο

Οδηγία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής σε σχέση με την υιοθέτηση μέτρων για την εξειδίκευση ορισμένων διατάξεων της Οδηγίας 2005/60/ΕΚ για την πρόληψη της χρησιμοποίησης του χρηματοπιστωτικού συστήματος για τη νομιμοποίηση εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες

Σύμφωνα με το κεφάλαιο VI (άρθρα 40 και 41) της Οδηγίας 2005/60/ΕΚ (τρίτη Οδηγία) προβλέπεται η υιοθέτηση από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή μέτρων για την εξειδίκευση ορισμένων διατάξεων της.

Λαμβάνοντας υπόψη τα ανωτέρω, δημοσιεύτηκε, τον Αύγουστο του 2006, στην Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης (L 214/4.8.2006, σελ. 29 επ.) η Οδηγία 2006/70/ΕΚ «για τη θέσπιση μέτρων εφαρμογής της οδηγίας 2005/60/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με τον ορισμό του ‘πολιτικώς εκτεθειμένου προσώπου’ και τα τεχνικά κριτήρια για την εφαρμογή της απλουστευμένης δέουσας επιμέλειας ως προς τον πελάτη και την εφαρμογή της εξαίρεσης σε περιπτώσεις άσκησης χρηματοπιστωτικής δραστηριότητας σε περιστασιακή ή πολύ περιορισμένη βάση».

Η ενσωμάτωση των μέτρων εφαρμογής της Οδηγίας στις εθνικές έννομες τάξεις

των κρατών-μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης θα πρέπει να γίνει το αργότερο έως την 15η Δεκεμβρίου 2007 (καταληκτική ημερομηνία και για την ενσωμάτωση της Οδηγίας 2005/60/ΕΚ).

Πληροφορίες σχετικά με τον πληρωτή που συνοδεύουν τις μεταφορές χρηματικών ποσών

Το Δεκέμβριο του 2006 δημοσιεύθηκε στην επίσημη εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης ο Κανονισμός (ΕΚ) 1781/2006 περί των πληροφοριών για τον πληρωτή που συνοδεύουν τις μεταφορές χρηματικών ποσών.

Ως ημερομηνία έναρξης ισχύος του Κανονισμού έχει οριστεί η 1η Ιανουαρίου 2007. Οι διατάξεις του είναι δεσμευτικές προς όλα τα μέρη που αφορά και ισχύει άμεσα σε κάθε κράτος-μέλος. Σύμφωνα με το άρθρο 15, τα κράτη-μέλη θεσπίζουν τους κανόνες σχετικά με τις κυρώσεις για παραβιάσεις των διατάξεων του παρόντος Κανονισμού, οι οποίες ωστόσο αρχίζουν να εφαρμόζονται από την 15η Δεκεμβρίου 2007.

Με τον Κανονισμό επιδιώκεται η ενιαία εφαρμογή από τα κράτη-μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης της Ειδικής Σύστασης υπ' αριθμ. 7 (SR VII) της FATF για την καταπολέμηση της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας.

Οι διατάξεις του Κανονισμού αφορούν τις πληροφορίες που θα πρέπει να συνοδεύουν τον εντολέα μιας μεταφοράς χρηματικού ποσού (ονοματεπώνυμο, διεύθυνση και αριθμός λογαριασμού), σε οποιοδήποτε νόμισμα, από και προς πάροχο υπηρεσιών πληρωμών εγκατεστημένο στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Εφόσον οι πάροχοι υπηρεσιών πληρωμών είναι εγκατεστημένοι εντός της Ευρωπαϊκής Ένωσης, θα απαιτείται μόνο η αναγραφή του αριθμού λογαριασμού του πληρωτή (ή άλλου μοναδικού αριθμού αναγνώρισης της συναλλαγής) κατά τη μεταφορά του χρηματικού ποσού.

Από το αντικειμενικό πεδίο εφαρμογής του Κανονισμού εξαιρούνται ή δύνανται τα κράτη-μέλη να εξαιρέσουν τις: (α) πληρωμές με χρεωστική ή πιστωτική κάρτα, (β) πληρωμές με ηλεκτρονικό χρήμα ή μέσω κινητών τηλεφώνων, (γ) αναλήψεις μετρητών από ίδιο λογαριασμό, (δ) άμεσες χρεώσεις, (ε) μεταφορές κεφαλαίων που προέρχονται από ηλεκτρονικό συμψηφισμό των επιταγών (Cheque truncation), (στ) μεταφορές ποσών εντός της επικράτειας ενός κράτους-μέλους για πληρωμή φόρων, προστίμων, ασφαλιστικών εισφορών κ.λπ., (ζ) μεταφορές ποσών, μέγιστου ποσού 150 ευρώ, εντός της επικράτειας ενός κράτους-μέλους προς μη κερδοσκοπικούς οργανισμούς, και (η) μεταφορές ποσών, μέχρι μέγιστου ποσού 1.000 ευρώ, εντός της επικράτειας ενός κράτους-μέλους, σε λογαριασμό δικαιούχου που επιτρέπει την πληρωμή για την παροχή αγαθών ή υπηρεσιών (π.χ. όταν ο δικαιούχος είναι ΔΕΚΟ, εταιρεία κινητής τηλεφωνίας, κ.λπ.).

Σε συνέχεια της δημοσίευσης του Κανονισμού (ΕΚ) 1781/2006, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο Πληρωμών (EPC) εξέδωσε κείμενο κατευθυντήριων γραμμών για την ορθή και έγκαιρη, από τα εγκατεστημένα στην Ευρωπαϊκή Ένωση πιστωτικά ιδρύματα, ενσωμάτωση των διατάξεων του Κανονισμού.

Πρόσωπα και οντότητες επί των οποίων έχουν εφαρμογή διατάξεις για την επιβολή συγκεκριμένων περιοριστικών μέτρων

Κατά τη διάρκεια του 2006, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή και το Συμβούλιο εξέδωσαν δεκαπέντε (15) Κανονισμούς, με τους οποίους τροποποιείται και συμπληρώνεται η λίστα των φυσικών ή νομικών προσώπων, οντοτήτων ή οργανισμών, για τους οποίους δεσμεύονται όλα τα κεφάλαια και όλοι οι οικονομικοί πόροι, που ανήκουν ή βρίσκονται στην ιδιοκτησία ή κατοχή τους.

Οι εν λόγω τροποποιήσεις στη λίστα φυσικών ή νομικών προσώπων, οντοτήτων ή οργανισμών είναι διαθέσιμες στην ιστοσελίδα της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.

Από τις αρχές του έτους, η ΕΕΤ γνωστοποιεί, αποκλειστικά για σκοπούς ενημέρωσης, στους αρμόδιους για την εφαρμογή του νόμου 2331/1995, όλους τους ανωτέρω Κανονισμούς σε σχέση με τα πρόσωπα και οντότητες επί των οποίων έχουν εφαρμογή οι διατάξεις για την επιβολή συγκεκριμένων περιοριστικών μέτρων.

3. Εθνικό επίπεδο

Σύσταση νομοπαρασκευαστικής επιτροπής για την ενσωμάτωση στο εθνικό δίκαιο της χώρας μας της Οδηγίας 2005/60/ΕΚ «σχετικά με την πρόληψη της χρησιμοποίησης του χρηματοπιστωτικού συστήματος για τη νομιμοποίηση εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες και τη χρηματοδότηση της τρομοκρατίας»

Με την υπ' αριθμ. 23310/Β976/5.6.2006 Απόφαση του Υπουργού Οικονομίας και Οικονομικών συστάθηκε η νομοπαρασκευαστική επιτροπή για την ενσωμάτωση της Οδηγίας 2005/60/ΕΚ στο ελληνικό δίκαιο. Με την ενσωμάτωση της εν λόγω Οδηγίας στο εθνικό μας δίκαιο θα τροποποιηθεί για δεύτερη φορά ο νόμος 2331/1995 για την πρόληψη και καταστολή της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες και άλλες ποινικές διατάξεις.

Σύμφωνα με το άρθρο 45 της Οδηγίας, τα κράτη-μέλη θέτουν σε ισχύ τις αναγκαίες νομοθετικές, κανονιστικές και διοικητικές διατάξεις για να συμμορφωθούν με αυτήν έως τις 15 Δεκεμβρίου 2007 το αργότερο.

Διορισμός μελών, οργανωτική δομή και λειτουργία της Εθνικής Αρχής Καταπολέμησης της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες του άρθρου 7 του ν. 2331/95, όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 7 του ν. 3424/2005

Σύμφωνα με το άρθρο 7 του νόμου 3424/2005, ο οποίος τροποποίησε το νόμο 2331/1995, «Συνιστάται Ανεξάρτητη Διοικητική Αρχή με την επωνυμία *Εθνική Αρχή Καταπολέμησης της Νομιμοποίησης Εσόδων από Εγκληματικές Δραστηριότητες*. Τα Μέλη της Αρχής και οι αναπληρωτές τους διορίζονται με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομίας και Οικονομικών και Δικαιοσύνης, που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως».

Με την υπ' αριθμ. 23059/Β976/2.6.2006 κοινή Υπουργική Απόφαση των Υπουργών Οικονομίας και Οικονομικών και Δικαιοσύνης (ΦΕΚ Β' 721/14.6.2006) διορίστηκαν τα μέλη και αναπληρωματικά μέλη της Εθνικής Αρχής Καταπολέμησης της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες του άρθρου 7 του ν. 2331/95, όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 7 του ν. 3424/2005. Η θητεία των μελών και αναπληρωματικών μελών της Εθνικής Αρχής ορίστηκε τριετής. Η ΕΕΤ θα εξακολουθήσει να συμμετέχει με εκπροσώπους της στην Εθνική Αρχή, όπως ανελλιπώς συμβαίνει από την έναρξη λειτουργίας της.

Με την υπ' αριθμ. 40844/Β1703/2.6.2006 Υπουργική Απόφαση του Υπουργού Οικονομίας και Οικονομικών (ΦΕΚ Β' 1549/23.10.2006) καθορίστηκε τέλος η οργανωτική δομή και λειτουργία της Εθνικής Αρχής Καταπολέμησης της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες.

Συμπλήρωση της ΠΔ/ΤΕ 2577/2006 με το Παράρτημα υπ' αριθμ. 4 σχετικά με την «Πρόληψη της χρησιμοποίησης του χρηματοπιστωτικού συστήματος για τη νομιμοποίηση εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες και τη χρηματοδότηση της τρομοκρατίας»

Στις 3 Νοεμβρίου 2006 δημοσιεύτηκε η Απόφαση 231/3/13.10.2006 της Επιτροπής Τραπεζικών και Πιστωτικών Θεμάτων της Τράπεζας της Ελλάδος για την «Πρόληψη της χρησιμοποίησης του χρηματοπιστωτικού συστήματος για τη νομιμοποίηση εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες και τη χρηματοδότηση της τρομοκρατίας».

Η εν λόγω Απόφαση, η διαμόρφωση του περιεχομένου της οποίας αποτέλεσε αντικείμενο εκτεταμένης διαβούλευσης με την Τράπεζα της Ελλάδος, ισχύει από την ημερομηνία δημοσίευσής της στο ΦΕΚ, ενώ από την ίδια ημερομηνία αντικαθίσταται η Εγκύκλιος Διοίκησης της Τράπεζας της Ελλάδος υπ' αριθμ. 16/2.8.2004.

Οι βασικές προβλέψεις της Απόφασης αφορούν τις ακόλουθες βασικές θεματικές:

- τις διαδικασίες αναγνώρισης και πιστοποίησης της ταυτότητας των πελατών,
- την επίδειξη της δέουσας επιμέλειας κατά τη διαδικασία ταυτοποίησης της πελατείας των εποπτευόμενων ιδρυμάτων,
- την προσέγγιση του ξεπλύματος χρήματος και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας με βάση τον κίνδυνο (risk-based approach),
- την εφαρμογή της διαδικασίας δέουσας επιμέλειας από τρίτα μέρη,
- την τήρηση αρχείου από τα εποπτευόμενα ιδρύματα,
- τον εντοπισμό, χειρισμό και αναφορά των ύποπτων συναλλαγών,
- τις διαδικασίες εσωτερικού έλεγχου και επικοινωνίας,
- την εκπαίδευση και επιμόρφωση του προσωπικού,
- την ηλεκτρονική μεταφορά κεφαλαίων,
- την παροχή πληροφοριών στην Τράπεζα της Ελλάδος σε ετήσια βάση,
- τις κυρώσεις σε περιπτώσεις παράβασης από τα εποπτευόμενα ιδρύματα των υποχρεώσεών τους.

Απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς σχετικά με την πρόληψη της χρησιμοποίησης του χρηματοπιστωτικού συστήματος για τη νομιμοποίηση εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες και τη χρηματοδότηση της τρομοκρατίας

Στις 22 Νοεμβρίου 2006 εκδόθηκε η Απόφαση 23/404/22.11.2006 του Διοικητικού Συμβουλίου της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς σχετικά με την πρόληψη της χρησιμοποίησης του χρηματοπιστωτικού συστήματος για τη νομιμοποίηση εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες και τη χρηματοδότηση της τρομοκρατίας.

Με την εν λόγω Απόφαση η Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς, λαμβάνοντας υπόψη συγκεκριμένες διατάξεις του νόμου 2331/1995, όπως ισχύει και ειδικά μετά την τελευταία του τροποποίηση με το νόμο 3424/2005, καθώς και το πρόσφατο έργο της FATF, αναθεώρησε το κανονιστικό πλαίσιο και τις υποχρεώσεις των εποπτευόμενων από αυτήν επιχειρήσεων σε ό,τι αφορά την εν λόγω θεματική. Οι διατάξεις της Απόφασης, σύμφωνα με το άρθρο 18, παρ. 2, θα τεθούν σε ισχύ από 1η Μαρτίου 2007.

II.

Οι δραστηριότητες της ΕΕΤ

Α. Λειτουργία και εποπτεία τραπεζών

1. Εθνικό επίπεδο

Ενσωμάτωση στο ελληνικό δίκαιο των Οδηγιών 2006/48/ΕΚ και 2006/49/ΕΚ

Η ΕΕΤ συμμετείχε ενεργά στη νομοπαρασκευαστική επιτροπή για την ενσωμάτωση στο ελληνικό δίκαιο των Οδηγιών 2006/48/ΕΚ και 2006/49/ΕΚ, αποδίδοντας ιδιαίτερη έμφαση:

- στην ορθή ενσωμάτωση των διατάξεων των ως άνω Οδηγιών,
- στον τρόπο χρήσης των διακριτικών ευχερειών που παρέχουν οι Οδηγίες,
- στη ρητή κατάργηση διατάξεων της ισχύουσας τραπεζικής νομοθεσίας που έχουν, εν τοις πράγμασι, καταργηθεί, και
- στις συνέργιες που υπάρχουν με την παράλληλη ενσωμάτωση της Οδηγίας 2004/39/ΕΚ για τις αγορές χρηματοπιστωτικών μέσων.

Το Νοέμβριο του 2006 δόθηκε προς διαβούλευση από το Υπουργείο Οικονομίας και Οικονομικών το σχέδιο νόμου που εκπονήθηκε από τη νομοπαρασκευαστική επιτροπή. Η ΕΕΤ στις παρατηρήσεις που υπέβαλε εστίασε στα ακόλουθα τρία θέματα:

- *Δημοσιοποίηση αποφάσεων της Τράπεζας της Ελλάδος περί επιβολής κυρώσεων*: Η θέση της ΕΕΤ είναι ότι θα πρέπει να διατηρηθεί το υφιστάμενο καθεστώς της μη δημοσιοποίησης εξατομικευμένα των ποινών που επιβάλλονται στα πιστωτικά ιδρύματα. Λαμβανομένων υπόψη των ιδιαιτεροτήτων που διέπουν τη λειτουργία του τραπεζικού συστήματος (αυξημένος κίνδυνος πρόκλησης πανικών), ο κίνδυνος διατάραξης του από μια τέτοια δημοσιοποίηση ενδέχεται σοβαρά να είναι δυσανάλογος με το επιδιωκόμενο όφελος.
- *Δαπάνες εποπτείας*: Σύμφωνα με την εν λόγω διάταξη του σχεδίου νόμου, η Τράπεζα της Ελλάδος δύναται να καθορίζει ότι, κατά την άσκηση των εποπτικών της αρμοδιοτήτων, σύμφωνα με τις διατάξεις του νόμου αυτού και του Καταστατικού της, οι σχετικές με τον έλεγχο δαπάνες, βαρύνουν τα εποπτευόμενα πιστωτικά και χρηματοδοτικά ιδρύματα. Η θέση της ΕΕΤ είναι ότι, η προτεινόμενη διάταξη, αφενός μεν, δεν συνάδει με τη νομική μορφή της Τράπεζας της Ελλάδος ως ανώνυμης εταιρείας με μετοχές εισηγμένες στο χρηματιστήριο και αφετέρου, ενδέχεται, να δημιουργήσει στρεβλώσεις στην άσκηση εποπτείας. Σε κάθε περίπτωση, η ΕΕΤ θεωρεί ότι η προτεινόμενη διάταξη είναι ιδιαίτερα αόριστη, καθώς δεν περιέχει τα αναγκαία κριτήρια βάσει των οποίων θα προσδιορίζεται εκάστοτε το είδος, η έκταση και το ύψος των εν λόγω δαπανών.

- Καλυμμένες ομολογίες: Η ΕΕΤ πρότεινε την προσθήκη στο σχέδιο νόμου διάταξης, η οποία θα επιτρέψει την εισαγωγή του θεσμού των καλυμμένων ομολογιών στο ελληνικό δίκαιο.

Παράλληλα, στο πλαίσιο της απόφασης που ελήφθη από τη νομοπαρασκευαστική επιτροπή για την ενσωμάτωση των τεχνικού χαρακτήρα διατάξεων των ως άνω Οδηγιών με Πράξεις Διοικητή της Τράπεζας της Ελλάδος και Αποφάσεις του Διοικητικού Συμβουλίου της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς, η ΕΕΤ συμμετείχε ενεργά στις διαβουλεύσεις που πραγματοποιήθηκαν εντός του 2006 με την Τράπεζα της Ελλάδος αναφορικά με τα ακόλουθα σχέδια ΠΔ/ΤΕ:

(α) Εφαρμογή της Τυποποιημένης Προσέγγισης υπολογισμού σταθμισμένων κατά κίνδυνο ανοιγμάτων

Το εν λόγω σχέδιο ΠΔ/ΤΕ περιλαμβάνει, όπως προαναφέρθηκε (υπό Ι) τις διατάξεις της Οδηγίας 2006/48/ΕΚ αναφορικά με την εφαρμογή της Τυποποιημένης Προσέγγισης υπολογισμού κεφαλαιακών απαιτήσεων και τις διατάξεις που αφορούν τις Τεχνικές Μείωσης Πιστωτικού Κινδύνου, τις οποίες επιτρέπεται να χρησιμοποιούν τα πιστωτικά ιδρύματα που υιοθετούν την Τυποποιημένη Προσέγγιση.

Η ΕΕΤ στο κείμενο παρατηρήσεών της προς την Τράπεζα της Ελλάδος εστίασε σε θέματα, τα οποία αφορούσαν διατάξεις ελάχιστης εναρμόνισης και άπτονταν διακριτικών ευχερειών της Τράπεζας της Ελλάδος, καθώς επίσης και σε ζητήματα ερμηνευτικής φύσης με γνώμονα τη διασφάλιση ισότιμων όρων ανταγωνισμού με τα πιστωτικά ιδρύματα που εδρεύουν σε άλλα κράτη-μέλη. Ειδική έμφαση αποδόθηκε, επίσης, στην ανάγκη να ληφθεί μέριμνα, ώστε να αποφευχθούν προβλήματα κατά τη σταδιακή μετάβαση των πιστωτικών ιδρυμάτων από την Τυποποιημένη Προσέγγιση στη Μέθοδο των Εσωτερικών Διαβαθμίσεων, δεδομένου ότι, συλλέγονται από τα πιστωτικά ιδρύματα σχετικά ιστορικά στοιχεία.

(β) Ελάχιστες κεφαλαιακές απαιτήσεις έναντι του λειτουργικού κινδύνου

Στο εν λόγω σχέδιο ΠΔ/ΤΕ ενσωματώνονται οι διατάξεις της Οδηγίας 2006/48/ΕΚ αναφορικά με τον υπολογισμό των κεφαλαιακών απαιτήσεων έναντι του Λειτουργικού Κινδύνου.

Στο κείμενο παρατηρήσεών της η ΕΕΤ έθιξε, μεταξύ άλλων, τρία βασικά ζητήματα:

- την ταξινόμηση των δραστηριοτήτων στην Τυποποιημένη Μέθοδο,
- τον τρόπο χειρισμού των προβλέψεων για λειτουργικούς κινδύνους, και
- τις προϋποθέσεις αναγνώρισης των ασφαλιστήριων συμβολαίων ως τεχνικής μείωσης λειτουργικού κινδύνου.

(γ) Εφαρμογή της Προσέγγισης Εσωτερικών Διαβαθμίσεων για τον υπολογισμό των σταθμισμένων κατά κίνδυνο ανοιγμάτων

Το εν λόγω σχέδιο ΠΔ/ΤΕ αφορά την εφαρμογή της Προσέγγισης Εσωτερικών Διαβαθμίσεων για τον υπολογισμό των σταθμισμένων κατά κίνδυνο ανοιγμάτων, συμπεριλαμβανομένων των διατάξεων που αφορούν τις Τεχνικές Μείωσης Πιστωτικού Κινδύνου που μπορούν να εφαρμοστούν στο πλαίσιο της μεθόδου αυτής.

Στο κείμενο παρατηρήσεών της η ΕΕΤ έδωσε έμφαση σε:

- θέματα ποσοτικοποίησης του πιστωτικού κινδύνου (λ.χ. συλλογή στοιχείων LGD από τα πιστωτικά ιδρύματα που υιοθετούν τη θεμελιώδη προσέγγιση),
- τη μεταχείριση των μεριδίων Οργανισμών Συλλογικών Επενδύσεων Κινητών Αξιών (ΟΣΕΚΑ),
- τα κριτήρια ενεργοποίησης της αθέτησης υποχρέωσης στην περίπτωση πιστώσεων με τη μορφή αλληλόχρεου λογαριασμού,
- την έννοια της «τεχνικής καθυστέρησης»,
- το κριτήριο της ουσιαστικής χρησιμοποίησης του συστήματος διαβάθμισης (use test), και
- τη μεταχείριση των ποσών αναμενόμενης ζημίας.

(δ) Ίδια κεφάλαια των πιστωτικών ιδρυμάτων

Με το σχέδιο ΠΔ/ΤΕ, αναφορικά με τον ορισμό των ιδίων κεφαλαίων για σκοπούς κεφαλαιακής επάρκειας των πιστωτικών ιδρυμάτων, ενσωματώνονται οι σχετικές με τα ίδια κεφάλαια διατάξεις της Οδηγίας 2006/48/ΕΚ και 2006/49/ΕΚ και κωδικοποιούνται σε ενιαίο κείμενο οι λοιπές διατάξεις που άπτονται του πλαισίου εκπλήρωσης κεφαλαιακών απαιτήσεων.

Στο κείμενο παρατηρήσεών της, η ΕΕΤ ζήτησε πρόσθετες διευκρινίσεις αναφορικά με τη μεταχείριση των ενδιάμεσων κερδών, των ενσώματων παγίων περιουσιακών στοιχείων (επενδυτικά και ιδιοχρησιμοποιούμενα ακίνητα), των προβλέψεων από τις τράπεζες οι οποίες θα υιοθετήσουν την Τυποποιημένη Προσέγγιση, των call options, των «δικαιωμάτων μειοψηφίας» και του ποσού των συναλλαγματικών διαφορών (χρεωστικών ή πιστωτικών) που προκύπτουν από τη μετατροπή σε εγχώριο νόμισμα των ενοποιούμενων για εποπτικούς λόγους θυγατρικών εξωτερικού.

(ε) Υπολογισμός κεφαλαιακών απαιτήσεων για τον κίνδυνο αγοράς του χαρτοφυλακίου συναλλαγών

Με το σχέδιο ΠΔ/ΤΕ για την εφαρμογή των διατάξεων που αφορούν τον υπολογισμό κεφαλαιακών απαιτήσεων για τον κίνδυνο αγοράς του χαρτοφυλακίου συναλα-

λαγών ενσωματώνονται στο ελληνικό δίκαιο οι σχετικές διατάξεις της Οδηγίας 2006/49/ΕΚ.

Στο κείμενο παρατηρήσεων της η ΕΕΤ ζήτησε ιδίως διευκρινίσεις, ενώ με στόχο τη διασφάλιση ισοδύναμων όρων ανταγωνισμού των ελληνικών πιστωτικών ιδρυμάτων, επιδιώχθηκε η πιστή ενσωμάτωση των κοινοτικών διατάξεων σε όποια σημεία κρίθηκε ότι εισάγονταν αυστηρότερες ρυθμίσεις.

Η διαβούλευση, εν γένει, επί των ως άνω σχεδίων ΠΔ/ΤΕ με την Τράπεζα της Ελλάδος υπήρξε ιδιαίτερα εποικοδομητική και οι παρατηρήσεις της ΕΕΤ ελήφθησαν σε πολύ μεγάλο βαθμό υπόψη από την Τράπεζα της Ελλάδος, η οποία αναμένεται να εκδώσει τις εν λόγω Πράξεις εντός του πρώτου τριμήνου του 2007.

Το νέο πλαίσιο αρχών λειτουργίας και αξιολόγησης της οργάνωσης και των Συστημάτων Εσωτερικού Ελέγχου των πιστωτικών και χρηματοδοτικών ιδρυμάτων

Η ΕΕΤ συμμετείχε ιδιαίτερα ενεργά στην εκτενή διαβούλευση που πραγματοποιήθηκε με την Τράπεζα της Ελλάδος αναφορικά με την υιοθέτηση του νέου πλαισίου αρχών λειτουργίας και αξιολόγησης της οργάνωσης και των Συστημάτων Εσωτερικού Ελέγχου των πιστωτικών και χρηματοδοτικών ιδρυμάτων, σε συνέχεια της οποίας εκδόθηκε η ΠΔ/ΤΕ 2577/2006.

Λαμβανομένου υπόψη ότι η Πράξη αυτή αφορά το σύνολο των λειτουργιών των πιστωτικών ιδρυμάτων, η ΕΕΤ συντόνισε, κατ' αρχήν, όλες τις αρμόδιες μονάδες και διευθύνσεις των πιστωτικών ιδρυμάτων και προέβη στην επεξεργασία των επιμέρους θεματικών ξεχωριστά, προκειμένου να αποτυπωθούν οι απόψεις και οι θέσεις όλων των ενδιαφερομένων.

Ειδική έμφαση δόθηκε στις προϋποθέσεις που πρέπει να πληρούνται προκειμένου να καθίσταται υποχρεωτική η συγκρότηση Επιτροπής Διαχείρισης Κινδύνων, στη σύνθεση και τις αρμοδιότητες της Επιτροπής Ελέγχου, στο ρόλο και τις αρμοδιότητες της Μονάδας Κανονιστικής Συμμόρφωσης, της Μονάδας Εσωτερικής Επιθεώρησης και της Μονάδας Διαχείρισης Κινδύνων, καθώς επίσης και στις αρχές και τα κριτήρια που πρέπει να εφαρμόζονται σε ό,τι αφορά το Σύστημα Εσωτερικού Ελέγχου σε επίπεδο ομίλου. Έμφαση δόθηκε, επίσης, από την ΕΕΤ στην ομαλή μετάβαση των πιστωτικών ιδρυμάτων στο νέο καθεστώς που καθιερώθηκε με την ΠΔ/ΤΕ 2577/2006, ώστε να είναι δυνατή η ορθή και αποτελεσματική εφαρμογή των διατάξεών της.

Οι παρατηρήσεις που υπέβαλε η ΕΕΤ ελήφθησαν σε πολύ μεγάλο βαθμό υπόψη από την Τράπεζα της Ελλάδος και η διαβούλευση υπήρξε ιδιαίτερα εποικοδομητική.

B. Λειτουργία και εποπτεία των κεφαλαιαγορών

1. Κοινοτικό επίπεδο

Αγορές χρηματοπιστωτικών μέσων (MiFID)

Η ΕΕΤ συμμετείχε ενεργά στις εργασίες της νομοπαρασκευαστικής επιτροπής για την ενσωμάτωση της Οδηγίας 2004/39/ΕΚ που έχει συγκροτηθεί με Απόφαση του Υπουργού Οικονομίας και Οικονομικών. Πρόεδρος της επιτροπής, η οποία αναμένεται να τελειοποιήσει το έργο της εντός του 2007, είναι ο Αντιπρόεδρος της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς, κ. Α. Γαβριηλίδης, ενώ συμμετέχουν επίσης σε αυτή εκπρόσωποι του Υπουργείου Οικονομίας και Οικονομικών, της Τράπεζας της Ελλάδος και του ΣΜΕΧΑ.

Λόγω του μεγάλου όγκου, αλλά και του ιδιαίτερα τεχνικού χαρακτήρα της Οδηγίας και ιδίως των εκτελεστικών μέτρων αυτής (Οδηγία 2006/73/ΕΚ και Κανονισμός 1287/2006), στο νόμο θα ενσωματωθεί μόνο η Οδηγία 2004/39/ΕΚ, ενώ οι ρυθμίσεις της Οδηγίας 2006/73/ΕΚ θα ενσωματωθούν με Αποφάσεις της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς και, όπου συντρέχει περίπτωση, Πράξεις του Διοικητή της Τράπεζας της Ελλάδος.

Η ΕΕΤ συμμετείχε επίσης στη διαμόρφωση των απόψεων και των θέσεων της Ευρωπαϊκής Τραπεζικής Ομοσπονδίας επί των κειμένων διαβούλευσης που εξέδωσε η CCSR στο πλαίσιο των εργασιών της στο επίπεδο 3 για την MiFID αναφορικά με τις απαιτήσεις για την τήρηση αρχείων, τη δημοσίευση και ενοποίηση στοιχείων για τη διαφάνεια της αγοράς, τη χρήση προτύπων κατά τη γνωστοποίηση συναλλαγών, τις αντιπαροχές και τη λειτουργία του ευρωπαϊκού διαβατηρίου.

Εκκαθάριση και διακανονισμός

Η ΕΕΤ συμμετέχει ενεργά στις διεργασίες που συντελούνται με πρωτοβουλία των Ευρωπαϊκών Οργανισμών Πιστωτικού Τομέα (ECSAs) για την άρση του 3ου Εμποδίου Giannini (εθνικές διαφορές στους κανόνες που διέπουν τις εταιρικές πράξεις).

Πιο συγκεκριμένα, η ΕΕΤ σε συνεργασία με την ΕΧΑΕ απέστειλε απαντήσεις σε λεπτομερή ερωτηματολόγια αναφορικά με τις διαφορές και τα ζητήματα που πρέπει να αντιμετωπιστούν σε εθνικό επίπεδο προκειμένου να επιτευχθεί σύγκλιση με τις Συστάσεις που έχουν ήδη εκδοθεί από τις ECSAs για διάφορες επιμέρους εταιρικές πράξεις (Gap Analysis Questionnaires), καθώς επίσης και πίνακες αναφορικά με το βαθμό συμμόρφωσης της Ελλάδας σε σχέση με τις εν λόγω Συστάσεις (Compliance Tables).

Προχώρησε, επίσης, στη σύνταξη σχεδίου πλάνου προσαρμογής της ελληνικής αγοράς με τις Συστάσεις των ECSAs που αφορούν τη διανομή μερίσματος, την πληρωμή τοκομεριδίων και ολική εξόφληση τίτλων και τη διανομή κινητών αξιών. Το εν λόγω πλάνο προσαρμογής έχει εν πολλοίς συζητηθεί και συμφωνηθεί μεταξύ των εκπροσώπων της ΕΕΤ και της ΕΧΑΕ.

Επίσης, αναγνωρίζοντας την αναγκαιότητα συντονισμού και προώθησης των θέσεων των εμπλεκόμενων φορέων της ελληνικής αγοράς, αναφορικά με τις διεργασίες που αυτή τη στιγμή συντελούνται σε ευρωπαϊκό επίπεδο για την άρση των Εμποδίων Giannini στην εκκαθάριση και το διακανονισμό συναλλαγών επί κινητών αξιών, η ΕΕΤ συμφώνησε με την πρόταση της ΕΧΑΕ για τη σύσταση και λειτουργία μιας εθνικής Ομάδας Έργου, στην οποία θα συμμετέχουν όλοι οι εμπλεκόμενοι φορείς και η οποία θα συντονίσει τις απαιτούμενες ενέργειες σε εθνικό επίπεδο.

Αναφορικά με την πρωτοβουλία της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας για την παροχή υπηρεσιών διακανονισμού συναλλαγών επί κινητών αξιών στην Ευρωζώνη σε χρήμα κεντρικής τράπεζας μέσω της ενιαίας πλατφόρμας του TARGET2 (σύστημα TARGET2 Securities - T2S), οι ελληνικές τράπεζες συμμετείχαν στο πρώτο στάδιο διαβούλευσης με την αποστολή απαντήσεων στο ερωτηματολόγιο που κυκλοφόρησε η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα μέσω των εθνικών κεντρικών τραπεζών και τη συμμετοχή σε συνάντηση που διοργάνωσε η Τράπεζα της Ελλάδος στις 7 Σεπτεμβρίου 2006. Επίσης, η ΕΕΤ συμμετέχει με εκπρόσωπό της σε ad hoc ομάδα εργασίας που συνέστησε η Ευρωπαϊκή Τραπεζική Ομοσπονδία (T2S Task Force) για την παρακολούθηση και τη συμμετοχή της στις διεργασίες για την ανάπτυξη του συστήματος T2S.

2. Εθνικό επίπεδο

Δημόσιες προτάσεις

Η ΕΕΤ συμμετείχε ενεργά στην επεξεργασία του νομοσχεδίου για την ενσωμάτωση στο εθνικό δίκαιο της Οδηγίας 2004/25/ΕΚ σχετικά με τις δημόσιες προτάσεις, το οποίο τέθηκε προς διαβούλευση από το Υπουργείο Οικονομίας και Οικονομικών.

Αρκετές από τις προτάσεις και παρατηρήσεις της ΕΕΤ ελήφθησαν υπόψη κατά την κατάρτιση του τελικού σχεδίου, όπως, π.χ. για τη νομοτεχνικά αρτιότερη περιγραφή των προσώπων, τα δικαιώματα ψήφου των οποίων συνυπολογίζονται για τα όρια υποβολής υποχρεωτικής δημόσιας πρότασης του άρθρου 7, για τη διευκρίνιση ότι η γνωστοποίηση της υποχρεωτικής δημόσιας πρότασης θα πρέπει να γίνεται εντός της εικοσαήμερης προθεσμίας από την υπέρβαση των ορίων του άρθρου 7, για τη μη

ύπαρξη δυνατότητας αναβολής της λήψης αποφάσεων από τη Γενική Συνέλευση των μετόχων της υπό εξαγορά εταιρείας που συγκαλείται από το Διοικητικό Συμβούλιο σύμφωνα με το άρθρο 14 παρ. 3 για τυχόν αμυντικές ενέργειες, για τη διευκρίνιση ότι οι αποδέκτες της αρχικής δημόσιας πρότασης που είχαν εκδηλώσει την αποδοχή τους θεωρείται ότι αποδέχονται και την αναθεωρητική αυτής, εκτός αν δηλώσουν το αντίθετο, για την εφαρμογή των προβλέψεων αναφορικά με τη μορφή του τιμήματος στο δικαίωμα εξαγοράς και στο δικαίωμα εξόδου, καθώς επίσης και για τη δυνατότητα υποβολής προαιρετικής δημόσιας πρότασης για προνομιούχες άνευ ψήφου μετοχές.

Πιστοποίηση επαγγελματικής επάρκειας των υπαλλήλων και στελεχών πιστωτικών ιδρυμάτων κατά την παροχή επενδυτικών υπηρεσιών

Η ΕΕΤ κατά το στάδιο εκπόνησης της κοινής Απόφασης 3130/2006 του Διοικητή της Τράπεζας της Ελλάδος και του Διοικητικού Συμβουλίου της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς, εστίασε στις προϋποθέσεις που πρέπει να πληρούνται για τη χορήγηση πιστοποιητικού επαγγελματικής επάρκειας, καθώς επίσης και στην καθιέρωση ρυθμίσεων για το σύνολο των περιπτώσεων, για τις οποίες πληρούνται ήδη από υπαλλήλους και στελέχη πιστωτικών ιδρυμάτων ισοδύναμες προϋποθέσεις για τη χορήγηση του προβλεπόμενου στην Απόφαση πιστοποιητικού επαγγελματικής επάρκειας. Κύριος στόχος της ΕΕΤ ήταν να αποφευχθεί, κατά το δυνατόν, η υπέρμετρη επιβάρυνση των πιστωτικών ιδρυμάτων και το πρόσθετο διοικητικό κόστος διασφαλίζοντας ταυτόχρονα τα αναγκαία εχέγγυα επαγγελματικής επάρκειας των υπαλλήλων και στελεχών τους που παρέχουν επενδυτικές υπηρεσίες.

Επίσης, μετά την έκδοση της Απόφασης ζήτησε διευκρινίσεις για διάφορα επιμέρους θέματα ως προς την εφαρμογή της και υπέβαλε αίτημα παράτασης της έναρξης ισχύος της ως προς την υποβολή των αιτήσεων εξαίρεσης, λόγω του ιδιαίτερα μεγάλου αριθμού των υπαλλήλων και στελεχών των πιστωτικών ιδρυμάτων για τα οποία έπρεπε να συγκεντρωθεί μεγάλος αριθμός δικαιολογητικών και εγγράφων. Η παράταση που δόθηκε είναι τρίμηνη.

Γ. Προστασία καταναλωτή χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών

1. Κοινοτικό επίπεδο

Εξελιξείς σε ζητήματα που αφορούν την ενυπόθηκη πίστη

Σε ό,τι αφορά τα ζητήματα που αποτέλεσαν αντικείμενο επεξεργασίας από την Ομάδα Εργασίας Mortgage Industry Consumers Dialogue Group (MICDG), που συστάθηκε στις αρχές του 2006 από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή (υπό Ι), στο πλαίσιο του διαλόγου που έχει ξεκινήσει αναφορικά με τη λήψη μέτρων για την ενίσχυση της διασυνοριακής παροχής ενυπόθηκης πίστης, οι θέσεις της ΕΕΤ είναι οι ακόλουθες:

(α) Παροχή πληροφόρησης

- *Καθορισμός ακριβούς χρονικής στιγμής για την παροχή προσυμβατικής πληροφόρησης:* Ο καθορισμός ακριβούς χρονικού σημείου για την παροχή της εξατομικευμένης ενημέρωσης με τη μορφή του τυποποιημένου δελτίου που προβλέπεται στον εθελοντικό Κώδικα Συμπεριφοράς για την παροχή προσυμβατικής ενημέρωσης για στεγαστικά δάνεια είναι εξαιρετικά δυσχερές στο βαθμό που οι ανάγκες και τα χαρακτηριστικά των πελατών διαφοροποιούνται σημαντικά, ανάλογα με το στάδιο έρευνας αγοράς στο οποίο βρίσκονται, την εξοικείωση που έχουν με το αντικείμενο και τις ανάγκες που εκφράζουν. Σημαντικό είναι να διασφαλίζεται σε κάθε περίπτωση ικανό χρονικό διάστημα που να επιτρέπει στον καταναλωτή την έρευνα αγοράς. Συνήθης πρακτική των περισσότερων τραπεζών-μελών της ΕΕΤ είναι να παρέχεται η εξατομικευμένη ενημέρωση κατά το δεύτερο στάδιο της διαδικασίας δανειοδότησης και σε κάθε περίπτωση, σε χρονικό σημείο τέτοιο, το οποίο επιτρέπει την έρευνα αγοράς του καταναλωτή.
- *Αναθεώρηση του περιεχομένου της εξατομικευμένης ενημέρωσης που παρέχεται στον καταναλωτή προσυμβατικά βάσει του Κώδικα Συμπεριφοράς:* Η ΕΕΤ θεωρεί ότι το περιεχόμενο της εξατομικευμένης ενημέρωσης σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στον Κώδικα, καλύπτει επαρκώς τις ανάγκες ενημέρωσης των καταναλωτών που επιθυμούν τη χορήγηση στεγαστικού δανείου. Θα μπορούσε ωστόσο η ενημέρωση αυτή να ενισχυθεί στα σημεία που υποδεικνύει η έκθεση της Ομάδας Εργασίας.
- *Μηχανισμοί επιβολής του Κώδικα Συμπεριφοράς:* Όπως προαναφέρθηκε, οι Ενώσεις Καταναλωτών εμμένουν στην άποψη ότι ο Κώδικας θα πρέπει να είναι νομικά δεσμευτικός για όλους τους δανειστές, ενώ αντίθετα οι

τράπεζες υποστηρίζουν ότι ο Κώδικας λειτουργεί ιδιαίτερα ικανοποιητικά στο πλαίσιο της αυτορρύθμισης. Η ΕΕΤ εκτιμά ότι, πέραν της ικανοποιητικής λειτουργίας του κώδικα από τη μέχρι σήμερα εμπειρία εφαρμογής του, η αυτορρύθμιση παρέχει την αναγκαία ευελιξία, ώστε να τροποποιείται έγκαιρα εφόσον οι περιστάσεις το απαιτούν. Ως εκ τούτου, ο Κώδικας θα πρέπει να εξακολουθήσει να λειτουργεί στο πλαίσιο της αυτορρύθμισης.

(β) Παροχή συμβουλών

Σχετικά με τη σκοπιμότητα καθιέρωσης υποχρέωσης παροχής συμβουλών από τον πιστωτή στον καταναλωτή κατά τη χορήγηση σε αυτόν στεγαστικού δανείου, η ΕΕΤ θεωρεί ότι είναι, κατ' αρχήν, αναγκαίο να γίνει διάκριση μεταξύ της υπηρεσίας αυτής και της παροχής πληροφόρησης. Ειδικότερα, η ΕΕΤ θεωρεί ότι η πληροφόρηση είναι τυποποιημένη και βασίζεται σε αντικειμενικά κριτήρια, σε αντίθεση με την παροχή συμβουλών, η οποία εξαρτάται, καθορίζεται και διαμορφώνεται από τις εκάστοτε ανάγκες του καταναλωτή, δηλαδή, από υποκειμενικά κριτήρια. Σε κάθε περίπτωση, η παροχή συμβουλών αποτελεί ξεχωριστή υπηρεσία που παρέχεται από τα πιστωτικά ιδρύματα, εάν και εφόσον ζητηθεί, και αποτελεί αμειβόμενη υπηρεσία. Συνεπώς, η θέση της ΕΕΤ είναι, ότι η παροχή συμβουλών θα πρέπει να παρέχεται επ' αμοιβή και μόνο εφόσον ο καταναλωτής κρίνει ότι τη χρειάζεται.

(γ) Πρόωρη αποπληρωμή

Αναφορικά με τη θεματική της πρόωρης αποπληρωμής, η θέση της ΕΕΤ είναι ότι το δικαίωμα της πρόωρης αποπληρωμής θα πρέπει να ρυθμίζεται συμβατικά και όχι εκ του νόμου στην ενυπόθηκη πίστη. Οι προϋποθέσεις και οι συνθήκες πρόωρης αποπληρωμής θα πρέπει δε να καθορίζονται συγκεκριμένα στη σύμβαση του δανείου, ενώ, σαν γενική αρχή, θα πρέπει να ισχύει η πλήρης ικανοποίηση του δανειστή για κάθε ζημία που προκαλείται από την πρόωρη αποπληρωμή.

(δ) ΣΕΠΕ

Η θέση της ΕΕΤ είναι ότι το ΣΕΠΕ αποτελεί πολύ σημαντικό εργαλείο προκειμένου ο καταναλωτής να γνωρίζει το συνολικό κόστος με το οποίο επιβαρύνεται σε ό,τι αφορά το δάνειο που χορηγείται σε αυτόν. Αναγκαία προϋπόθεση ωστόσο για την ορθή λειτουργία του ΣΕΠΕ και την αποφυγή παραπλάνησης του καταναλωτή είναι να είναι συγκρίσιμο μεταξύ των τραπεζών. Στο πλαίσιο αυτό, η ΕΕΤ εκτιμά ότι το ΣΕΠΕ πρέπει να περιλαμβάνει εκείνα τα στοιχεία κόστους που πληρώνει ο καταναλωτής στην ίδια την τράπεζα για λογαριασμούς και όχι τυχόν άλλα έξοδα, τα οποία εκφεύγουν του ελέγχου της ως προς τον καθορισμό τους. Τα έξοδα που εμπίπτουν στη δεύτερη κατηγορία θα πρέπει να είναι σαφή για τον καταναλωτή, αλλά δεν είναι πρόσφορο σύμφωνα με τα προαναφερθέντα να περιλαμβάνονται στο ΣΕΠΕ.

Τραπεζικοί λογαριασμοί και κινητικότητα των καταναλωτών

Στο πλαίσιο των εργασιών της Ομάδας Εργασίας (Bank Accounts Expert Group) που συστάθηκε από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή με στόχο τον προσδιορισμό των εμποδίων που δυσχεραίνουν την κινητικότητα των καταναλωτών σε ό,τι αφορά το άνοιγμα και κλείσιμο τραπεζικού λογαριασμού, τόσο στο ίδιο κράτος-μέλος, όσο και διασυνοριακά, η ΕΕΤ υπέβαλε μέσω της Ευρωπαϊκής Τραπεζικής Ομοσπονδίας συμπληρωμένα ερωτηματολόγια αναφορικά με το ρυθμιστικό πλαίσιο που διέπει το άνοιγμα και κλείσιμο τραπεζικών λογαριασμών ταμιευτηρίου στην Ελλάδα.

2. Εθνικό επίπεδο

Σχέδιο νόμου για την τροποποίηση του ν. 2251/1994 αναφορικά με την προστασία των καταναλωτών

Η ΕΕΤ υπέβαλε διεξοδικά σχόλια στο υπό διαβούλευση σχέδιο νόμου για την προστασία των καταναλωτών με το οποίο εισάγονται πολύ σημαντικές τροποποιήσεις σε σχέση με το ισχύον καθεστώς. Ως γενική παρατήρηση, η ΕΕΤ επισήμανε, ότι η αυστηρή νομοθεσία για την προστασία του καταναλωτή που ήδη ισχύει στην Ελλάδα συγκριτικά με άλλα κράτη-μέλη και η οποία με το υπό διαβούλευση σχέδιο νόμου θα καταστεί ακόμη αυστηρότερη, συνεπάγεται κόστος για τις επιχειρήσεις, ενώ όσο μεγαλύτερο είναι το κόστος αυτό, τόσο μεγαλύτερη είναι και η επίπτωσή του στην τελική τιμή των προϊόντων και υπηρεσιών. Παράλληλα, η επιβολή αυστηρότερης στην Ελλάδα νομοθεσίας από την αντίστοιχη κοινοτική, που διαπιστώνεται σε πολλές από τις διατάξεις του σχεδίου νόμου δημιουργεί ανταγωνιστικό μειονέκτημα για τις ελληνικές επιχειρήσεις, οι οποίες υπόκεινται σε μεγαλύτερες απαιτήσεις από τις επιχειρήσεις άλλων κρατών-μελών.

Τα ζητήματα στα οποία εστίασε η ΕΕΤ είναι ιδίως τα ακόλουθα:

- **Ορισμός του καταναλωτή:** Ο ορισμός του καταναλωτή, ο οποίος προτείνεται με τη συγκεκριμένη διάταξη, είναι σημαντικά διευρυμένος σε σχέση με τους αντίστοιχους ορισμούς σε άλλα κράτη-μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Από το διευρυμένο αυτόν ορισμό του καταναλωτή δημιουργούνται τα ακόλουθα μείζονος σημασίας ζητήματα:

(α) Οι παρεχόμενες στον τραπεζικό τομέα υπηρεσίες από τη φύση τους αναλώνονται με την παροχή τους, με αποτέλεσμα κάθε αποδέκτης τραπεζικής υπηρεσίας να είναι και τελικός αποδέκτης της. Με την έννοια αυτή, αφενός μεν, δημιουργείται σοβαρό ενδεχόμενο καταχρηστικής εφαρ-

μογής του νόμου, και αφετέρου, ανακύπτει σοβαρό ζήτημα ανασφάλειας δικαίου όσον αφορά το προστατευτικό πεδίο εφαρμογής της συγκεκριμένης διάταξης.

(β) Με την υφιστάμενη διατύπωση του ορισμού του καταναλωτή, υπάγονται στο πεδίο εφαρμογής του νόμου, πρόσωπα για τα οποία δεν τίθεται δικαιοπολιτικά θέμα προστασίας τους ως άπειρων συναλλακτικά μερών, χωρίς δε να υπάρχει έρεισμα από την κοινοτική νομοθεσία.

(γ) Με την υιοθέτηση του εν λόγω διευρυμένου ορισμού του καταναλωτή δημιουργείται, εξ αντιδιαστολής, καθεστώς διακριτικής μεταχείρισης σε βάρος των ελληνικών πιστωτικών ιδρυμάτων, που ως «προμηθευτές» κατά την έννοια του ίδιου νόμου, τίθενται από άποψη ανταγωνισμού σε δυσμενέστερη θέση έναντι των πιστωτικών ιδρυμάτων των υπολοίπων κρατών-μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης που υιοθετούν τον κοινοτικό ορισμό του καταναλωτή.

- **Γενικοί Όροι Συναλλαγών:** Η υιοθέτηση της προτεινόμενης στο σχέδιο νόμου διάταξης σύμφωνα με την οποία «σε κάθε περίπτωση όροι που δεν αποτέλεσαν αντικείμενο ατομικής διαπραγμάτευσης δεν δεσμεύουν τον καταναλωτή» έχει πρακτικά ως αποτέλεσμα την κατάργηση των Γενικών Όρων Συναλλαγών (ΓΟΣ), αφού η απουσία ατομικής διαπραγμάτευσης αποτελεί στοιχείο του ορισμού των ΓΟΣ. Η κατάργηση των ΓΟΣ, οι οποίοι είναι το πρακτικό αποτέλεσμα της παροχής ομοειδών προϊόντων ή υπηρεσιών σε απροσδιόριστο και σε κάθε περίπτωση μεγάλο αριθμό καταναλωτών, θα προκαλέσει ανασφάλεια δικαίου και θα οδηγήσει σε αποσταθεροποίηση των συναλλαγών, καθώς ένα πολύ μεγάλο μέρος των συμβάσεων που συνάπτουν καθημερινά οι καταναλωτές στηρίζονται σε ΓΟΣ.

- **Νομοθετική ισχύς καταχρηστικότητας όρων που έχουν κριθεί ως τέτοιοι με αμετάκλητες δικαστικές αποφάσεις:** Η διάταξη του συγκεκριμένου άρθρου ορίζει ότι είναι καταχρηστικοί οι συμβατικοί όροι «που περιλαμβάνουν όρους που έχουν κριθεί καταχρηστικοί με αμετάκλητες δικαστικές αποφάσεις». Τα μείζονος σημασίας ζητήματα που ανακύπτουν από τη διάταξη αυτή είναι τα ακόλουθα:

(α) Παρέχεται, ουσιαστικά μέσω αυτής, το δικαίωμα άσκησης νομοθετικής εξουσίας στη δικαστική εξουσία και ειδικότερα, στα δικαστήρια όλων των βαθμών, εφόσον οι αποφάσεις που αυτά εκδίδουν καταστούν αμετάκλητες. Η αναγόρευση, ωστόσο, της κρίσης του δικαστή, ο οποίος καλείται να εφαρμόσει και να ερμηνεύσει το νόμο με βάση τα συγκεκριμένα πραγματικά περιστατικά της εκάστοτε κρινόμενης απόφασης, σε κανόνα με ισχύ νόμου οδηγεί στην κατάλυση της θεμελιώδους αρχής της διάκρισης των εξουσιών και συνεπώς έρχεται σε ευθεία αντίθεση με το Σύνταγμα.

(β) Κατ' εφαρμογή της αρχής της δικαστικής ανεξαρτησίας, δεν μπορεί και δεν πρέπει να αποκλειστεί το ενδεχόμενο μεταστροφής της νομολογίας. Η νομοθέτηση μέσω δικαστικών αποφάσεων ουσιαστικά αποκλείει την αλλαγή της νομολογίας που είναι ζωτικής σημασίας για την ορθή διαχρονικά απονομή της δικαιοσύνης (π.χ. εάν αυτό ίσχυε δεν θα ήταν δυνατή η μεταβολή της νομολογίας για τον ανατοκισμό).

(γ) Τέλος, η διάταξη δεν ορίζει σε ποιο ακριβώς σημείο της δικαστικής απόφασης αναφέρεται, και ειδικότερα, εάν αναφέρεται στο διατακτικό της δικαστικής απόφασης ή στις σκέψεις που διατυπώνονται (μείζονες και ελάσσονες) πριν τη διατύπωση του διατακτικού. Στην περίπτωση συνεπώς που διατηρηθεί η διάταξη αυτή, θα οδηγηθούμε σε ανασφάλεια δικαίου, ιδιαίτερα επικίνδυνη, τόσο για τους προμηθευτές, όσο και για τους καταναλωτές, καθώς ούτε οι πρώτοι, αλλά ούτε και οι δεύτεροι θα γνωρίζουν το ακριβές περιεχόμενο του νομοθετικού κανόνα.

Ασφαλιστική διαμεσολάβηση

Επί του σχεδίου Προεδρικού Διατάγματος που τέθηκε σε διαβούλευση από το Υπουργείο Ανάπτυξης, η ΕΕΤ υπέβαλε διεξοδικά σχόλια και παρατηρήσεις με γνώμονα ιδίως τη χρήση των διακριτικών ευχερειών που παρέχονται από την Οδηγία 2002/92/ΕΚ για την ασφαλιστική διαμεσολάβηση, κατά τρόπο ώστε να μην επιβαρυνθούν αδικαιολόγητα τα πιστωτικά ιδρύματα της χώρας μας σε σχέση με τις πρακτικές που τηρούνται διεθνώς. Μεγάλο μέρος των παρατηρήσεων της ΕΕΤ ενσωματώθηκε στο εκδοθέν ΠΔ 190/2006.

Δ. Συστήματα και μέσα πληρωμών

Απάντηση της Ελληνικής Ένωσης Τραπεζών σε ερωτηματολόγια της Γενικής Διεύθυνσης Ανταγωνισμού της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και της Ιταλικής Εθνικής Επιτροπής Ανταγωνισμού

Στο πλαίσιο της διεξαγωγής έρευνας για το επίπεδο ανταγωνισμού των χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών (κάρτες πληρωμών, λιανική τραπεζική και εταιρική ασφάλιση) μεταξύ των κρατών-μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, η ΕΕΤ συμπλήρωσε και απέστειλε, το Μάιο του 2006, σχετικό ερωτηματολόγιο που της γνωστοποίησε η Γενική Διεύθυνση Ανταγωνισμού της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.

Επίσης, η ΕΕΤ απάντησε σε ερωτηματολόγιο της Ιταλικής Εθνικής Αρχής Ανταγωνισμού σχετικά με διατραπεζικά έξοδα βασισμένα στο κόστος, κατά τη διενέργεια των ακόλουθων συναλλαγών:

- αναλήψεις μετρητών από ΑΤΜ τράπεζας διαφορετικής από την τράπεζα έκδοσης της κάρτας, και
- πληρωμές με ηλεκτρονικές άμεσες χρεώσεις.

Ενέργειες των εγκατεστημένων στη χώρα μας πιστωτικών ιδρυμάτων για τη δημιουργία του Ενιαίου Χώρου Πληρωμών σε Ευρώ (SEPA)

Κατά τη διάρκεια του 2006 αποφασίστηκαν τα ακόλουθα στο πλαίσιο της προσαρμογής του χρηματοπιστωτικού συστήματος της χώρας μας στον SEPA:

- η εθνική οργανωτική δομή για την προσαρμογή του ελληνικού τραπεζικού συστήματος στον SEPA,
- η διεξαγωγή μελέτης από την ΕΕΤ σχετικά με τη χρήση των μετρητών και των επιταγών στη χώρα μας, ενδεχομένως σε συνεργασία με την Τράπεζα της Ελλάδος, και
- η συγκρότηση ομάδας εργασίας της ΕΕΤ, η οποία θα εξετάσει το ενδεχόμενο χρήσης του EMV chip που θα πρέπει να ενσωματωθεί σε όλες τις χρεωστικές κάρτες και για άλλες διατραπεζικές εφαρμογές οι οποίες θα προσέδιδαν στις χρεωστικές κάρτες προστιθέμενη αξία, όπως π.χ. το ηλεκτρονικό πορτοφόλι για συναλλαγές μικρής και πολύ μικρής αξίας.

Πρόοδος υιοθέτησης του EMV από τις ελληνικές τράπεζες

Το Δεκέμβριο του 2006 η ΕΕΤ απέστειλε στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο Πληρωμών επικαιροποιημένα στατιστικά στοιχεία για τη συμπλήρωση της 12ης έκθεσης του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου Πληρωμών σχετικά με την πρόοδο υιοθέτησης του EMV σε εθνικό επίπεδο.

Έως το τέλος του 2006, οι ελληνικές τράπεζες, βάσει στοιχείων που γνωστοποίησαν στην ΕΕΤ, παρουσίασαν βελτίωση των ποσοστών υιοθέτησης του προτύπου EMV τόσο στις κάρτες πληρωμών όσο και στα τερματικά (ATM και POS). Ωστόσο, η υιοθέτηση του προτύπου πρέπει να προχωρήσει με ταχύτερους ρυθμούς προκειμένου να προσεγγίσει τον ευρωπαϊκό μέσο όρο όπως καταδεικνύεται από τον κατωτέρω πίνακα (EU 25 ή EU15). Ειδικότερα:

EU country	Date	Number (Mio) of Debit Cards concerned	Number (Mio) of Credit Cards concerned	Number ('000) of POS concerned	Number ('000) of ATMs concerned	% of Debit Cards converted	% of Credit Cards converted	% of POS converted	% of ATMs converted
GR	31.12.05	5.8	5.4	191	5.7	0%	3.7%	18%	14%
GR	31.12.06	7.7	6	217	6.4	10%	10%	31%	26.5%
EU-25	31.12.06	572		6,079	318	50.7%		47%	56.24%
EU-15	31.12.06	523		5,751	297	54.2%		48.5%	59.1%

Υπενθυμίζεται ότι, σύμφωνα με το Πλαίσιο για τις κάρτες πληρωμών σε περιβάλλον SEPA, οι τράπεζες της χώρας μας θα πρέπει μέχρι το τέλος του 2010 να έχουν εφοδιάσει:

- όλες τις κάρτες πληρωμών που εκδίδουν με EMV Chip, και
- όλα τα τερματικά αποδοχής καρτών (ATM και POS) με «αναγνώστες» EMV, εφόσον λειτουργούν ως αποδέκτες.

Αποδοχή του πλαισίου για τις κάρτες πληρωμών στον Ενιαίο Χώρο Πληρωμών σε Ευρώ (SEPA Cards Framework) από το ελληνικό τραπεζικό σύστημα

Μετά την ψήφιση, το Μάρτιο του 2006, από την Ολομέλεια του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου Πληρωμών του πλαισίου για τις κάρτες πληρωμών στον Ενιαίο Χώρο Πληρωμών σε Ευρώ, ζητήθηκε από τα τραπεζικά συστήματα που οριοθετούν το εδαφικό πεδίο εφαρμογής του SEPA –με προτεραιότητα αυτά των κρατών-μελών της ζώνης του ευρώ– να δηλώσουν στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο Πληρωμών (EPC) την αποδοχή των υποχρεώσεων και προβλέψεων του εν λόγω πλαισίου.

Μετά τη δέσμευση της πλειοψηφίας των τραπεζών που εκδίδουν και αποδέχονται κάρτες πληρωμών στη χώρα μας να υιοθετήσουν τις υποχρεώσεις που απορρέουν από το SEPA Cards Framework, η ΕΕΤ γνωστοποίησε στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο Πληρωμών την αποδοχή του πλαισίου για τις κάρτες πληρωμών στον Ενιαίο Χώρο Πληρωμών σε ευρώ από το τραπεζικό μας σύστημα.

Κίνηση κεφαλαίων και Ενιαίος Χώρος Πληρωμών σε Ευρώ

Στο πλαίσιο της πρακτικής υλοποίησης των αποφάσεων που ελήφθησαν για τις μεταφορές πιστώσεων και άμεσων χρεώσεων σε περιβάλλον SEPA, η Γενική Γραμματεία προχώρησε στις ακόλουθες δράσεις κατά τη διάρκεια του 2006:

- Απέστειλε ερωτηματολόγια προς όλα τα εγκατεστημένα στη χώρα μας πιστωτικά ιδρύματα (εμπορικές και συνεταιριστικές τράπεζες) προκειμένου να διαπιστώσει το μέγεθος του προβλήματος της «προσβασιμότητας» στους λογαριασμούς πελατείας των τραπεζών που διενεργούν μεταφορές πιστώσεων και άμεσες χρεώσεις.
- Συμμετείχε, στις αρχές Ιουλίου, στη συνεδρίαση που πραγματοποιήθηκε, υπό την αιγίδα της Τράπεζας της Ελλάδος και με τη συμμετοχή φορέων της αγοράς, για θέματα προσαρμογής της ελληνικής οικονομίας στον SEPA, παρουσιάζοντας τις θέσεις και τους προβληματισμούς του τραπεζικού συστήματος της χώρας μας για την επιτυχή ολοκλήρωση του έργου SEPA έως το τέλος του 2010.
- Προετοίμασε και γνωστοποίησε στις διοικήσεις όλων των πιστωτικών ιδρυμάτων, καθώς και στις αρμόδιες διατραπεζικές επιτροπές, κείμενο με τίτλο «Υλοποιώντας τον Ενιαίο Χώρο Πληρωμών σε Ευρώ (SEPA)» που σαν στόχο είχε την ανάδειξη των θεμάτων στρατηγικής, χρονοπρογραμματισμού και επιπτώσεων του έργου SEPA στις τράπεζες, στις διατραπεζικές συμφωνίες και συμβάσεις, στις διμερείς συμφωνίες των τραπεζών με την

πελατεία τους, αλλά και στις υποδομές της χώρας μας για τη διενέργεια ηλεκτρονικών πληρωμών.

- Προετοίμασε και γνωστοποίησε κείμενο περιγραφής, με βάση τα σημερινά δεδομένα της αγοράς, για τον τρόπο εξυπηρέτησης των διασυνοριακών μεταφορών πιστώσεων και άμεσων χρεώσεων σε περιβάλλον SEPA και την επίτευξη της προσβασιμότητας για την αποστολή και λήψη ηλεκτρονικών πληρωμών προς και από τα εγκατεστημένα στον SEPA πιστωτικά ιδρύματα.

Εξελιξεί στο νέο σύστημα πληρωμών TARGET2

Το 2006, ολοκληρώθηκε το σύνολο των κειμένων του Ευρωσυστήματος, τα οποία αποτελούν τη βάση για την άρτια προετοιμασία της σύνδεσης των τραπεζών με το σύστημα πληρωμών TARGET2.

Η Τράπεζα της Ελλάδος πραγματοποίησε στις 21.3.2006 ενημερωτική συνάντηση αναφορικά με το TARGET2 με τα εξής βασικά θέματα:

- το πλαίσιο συμμετοχής της Τράπεζας της Ελλάδος στο σύστημα TARGET2,
- την πρόοδο του έργου, και
- τη λειτουργία της μονάδας Standing Facilities.

Στην εν λόγω παρουσίαση, σχετικά με τις προαιρετικές μονάδες, διευκρινίστηκαν τα εξής: Η Τράπεζα της Ελλάδος δεν θα χρησιμοποιήσει τις προαιρετικές μονάδες Home Accounting και Reserve Management, καθώς κρίθηκε ότι επαρκούν οι υπάρχουσες εσωτερικές εφαρμογές, με τις κατάλληλες προσαρμογές. Θα χρησιμοποιηθούν εφαρμογές τόσο για τη διαχείριση των λογαριασμών και για το διακανονισμό των έμμεσων μελών όσο και για τον έλεγχο των ελάχιστων αποθεματικών. Εντούτοις, θα γίνει χρήση της μονάδας Standing Facilities για τα άμεσα μέλη, ενώ για τα έμμεσα μέλη η πρόσβαση στις πάγιες διευκολύνσεις θα πραγματοποιείται με τις διαδικασίες που ισχύουν σήμερα.

Στην ανακοίνωση του Ιουλίου του 2006 το Ευρωσύστημα διευκρίνισε, ότι, πέραν των κατηγοριών του άμεσου και έμμεσου μέλους, προβλέπονται δύο ακόμα δυνατότητες συμμετοχής στο TARGET2: multi-addressee access, και addressable BICs.

Στις 10 Νοεμβρίου 2006 πραγματοποιήθηκε νέα συνάντηση στην Τράπεζα της Ελλάδος στην οποία συζητήθηκαν θέματα μετάπτωσης, δοκιμών καθώς και αξιολόγησης των πιστωτικών ιδρυμάτων από την Τράπεζα της Ελλάδος.

Στις 21 Νοεμβρίου 2006 δημοσιεύτηκε η τρίτη Έκθεση Προόδου για το TARGET2. Στην Έκθεση καταγράφονται οι θέσεις της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας στα εξής βασικά ζητήματα: τιμολόγηση υπηρεσιών, νομικά θέματα, πλαίσιο συνέχισης

εργασιών σε έκτακτες περιστάσεις, πλαίσιο δοκιμών και διαδικασία μετάπτωσης στο νέο σύστημα.

Τέλος, το Δεκέμβριο του 2006, σε συνέχεια σχετικού αιτήματος των χρηστών, το Ευρωσύστημα δημοσίευσε αποσπάσματα από την υπό εκπόνηση νέα έκδοση των UDFS (Book 1 version 2.2) για το TARGET2. Ειδικότερα, τα εν λόγω κείμενα αφορούν τις τεχνικές πληροφορίες αναφορικά με τη χρήση κωδικών στα μηνύματα MT 900/910, και την επικαιροποιημένη λίστα error codes.

Εθνικό Σχέδιο Μετρητών της Ελλάδας (National Cash Plan)

Αναφορικά με το Εθνικό Σχέδιο Μετρητών της Ελλάδας αποφασίστηκαν, στο πλαίσιο της ΕΕΤ, οι ακόλουθες ενέργειες:

- η δημιουργία ομάδας εργασίας η οποία θα εξετάσει τη δυνατότητα διαπραγματικών δράσεων που θα συμβάλλουν στην αύξηση της χρήσης των χρεωστικών καρτών,
- η σύνταξη μελέτης με στόχο τον προσδιορισμό των κατηγοριών πληρωμών που πραγματοποιούνται με τη χρήση μετρητών και επιταγών, των λόγων στους οποίους οφείλεται αυτό και την παρουσίαση προτάσεων για την αντικατάστασή τους από ηλεκτρονικές πληρωμές, και
- η διασύνδεση των τραπεζών στη ΔΙΑΣ, ώστε μέσα από τυποποιημένες διαδικασίες και στο πλαίσιο της αυτορρύθμισης να είναι προσβάσιμοι οι τραπεζικοί λογαριασμοί των πελατών των τραπεζών για την αποδοχή μεταφορών πιστώσεων και άμεσων χρεώσεων των τραπεζών.

Συμμετοχή της ΕΕΤ στη συγκρότηση Εθνικού Συμβουλίου Ηλεκτρονικώς Επιχειρείν

Η ΕΕΤ ανταποκρινόμενη στην πρόσκληση που της απευθύνθηκε από τη Γενική Γραμματεία Εμπορίου του Υπουργείου Ανάπτυξης για τη συμμετοχή της στο υπό σύσταση Εθνικό Συμβούλιο Ηλεκτρονικώς Επιχειρείν, το οποίο αποτελεί συμβουλευτικό όργανο του Υπουργού Ανάπτυξης, όρισε εκπρόσωπό της στην εν λόγω Επιτροπή.

Ηλεκτρονικές υπογραφές στον τραπεζικό τομέα

Η Εθνική Επιτροπή Τηλεπικοινωνιών και Ταχυδρομείων, στο πλαίσιο του εποπτικού της ρόλου στον τομέα των υπηρεσιών πιστοποίησης ηλεκτρονικής υπογραφής, και με σκοπό την αποτύπωση της τρέχουσας κατάστασης εφαρμογών ηλεκτρονικής υπογραφής στον τραπεζικό τομέα, προσκάλεσε τον Ιούνιο, μέσω της ΕΕΤ, τις τράπεζες σε συνεδρίαση, στην οποία αποτυπώθηκε η βούληση των δύο πλευρών για στενότερη συνεργασία σε ό,τι αφορά την προώθηση εφαρμογών με χρήση ηλεκτρονικών υπογραφών και την επίλυση πιθανών θεσμικών προβλημάτων που ενδεχομένως θα προκύψουν.

Πρόληψη και καταστολή της ηλεκτρονικής απάτης μέσω του διαδικτύου

Η ΕΕΤ στο πλαίσιο των ενεργειών της για την πρόληψη και την καταστολή της ηλεκτρονικής απάτης μέσω του διαδικτύου, η οποία έχει ως θύματα πελάτες τραπεζών, πραγματοποίησε συναντήσεις μεταξύ εκπροσώπων τραπεζών και παρόχων υπηρεσιών διαδικτύου (Internet Service Providers - ISPs).

Από τη συνεργασία αυτή προέκυψε ότι υπάρχει ανάγκη βελτίωσης και συμπλήρωσης του υπάρχοντος νομικού πλαισίου για την αντιμετώπιση του ηλεκτρονικού εγκλήματος. Για το σκοπό αυτό, αποφασίστηκε και συγκροτήθηκε ειδική ομάδα εργασίας, προκειμένου να μελετήσει το θέμα και να υποβάλει προτάσεις σχετικά.

Η ομάδα εργασίας, μετά από διεξοδική επεξεργασία επικεντρώθηκε στις εξής ενέργειες οι οποίες βρίσκονται σε εξέλιξη:

1ο επίπεδο (σε περιπτώσεις όπου η άρση του απορρήτου δεν κρίνεται αναγκαία)

Ενέργειες προς την Αρχή Διασφάλισης του Απορρήτου των Επικοινωνιών (ΑΔΑΕ)

2ο επίπεδο (σε περιπτώσεις ανάγκης άρσης του απορρήτου)

Ενέργειες προς το Υπουργείο Δικαιοσύνης και τον Οργανισμό Πνευματικής Ιδιοκτησίας.

3ο επίπεδο

- Εξέταση της δυνατότητας νομικής κατοχύρωσης του Ελληνικού Κέντρου Επείγουσας Αντιμετώπισης Ψηφιακών Απειλών (GRNET-CERT).
- Δημιουργία κειμένου «Βέλτιστων Πρακτικών για την πρόληψη και την καταστολή κρουσμάτων phishing».

Προώθηση της ηλεκτρονικής τραπεζικής

Στο πλαίσιο των ενεργειών για την προώθηση της ηλεκτρονικής τραπεζικής:

- πραγματοποιήθηκε τον Ιούλιο καταχώρηση στο Economist αναφορικά με το internet banking,
- εμπλουτίστηκε το υπάρχον micro site για το internet banking, στην ενότητα «Ασφάλεια» με το μεταφρασμένο και στη συνέχεια επεξεργασμένο κείμενο της Γερμανικής Ένωσης Τραπεζών με τίτλο «Απαραίτητα Μέτρα ασφαλείας - Αναλυτική ενημέρωση»,
- επαναδημοσιεύτηκε το Δεκέμβριο του 2006 Δελτίο Τύπου σχετικά με την «Αποστολή Πλαστών Ηλεκτρονικών Μηνυμάτων»,
- διερευνάται η σκοπιμότητα δημιουργίας ενός διατραπεζικού φορέα για τις ηλεκτρονικές υπογραφές, και
- διερευνάται η πρόταση για διατραπεζική συνεργασία στα ΑΤΜ, η δυνατότητα δηλαδή πραγματοποίησης εγχρήματης συναλλαγής σε ΑΤΜ μιας τράπεζας με κάρτα άλλης τράπεζας.

On-line καμπάνια για το internet banking που πραγματοποιήθηκε κατά το χρονικό διάστημα 7.12.2005-14.1.2006

Η ΕΕΤ στα πλαίσια της προώθησης του e-banking πραγματοποίησε διαφημιστική καμπάνια για την ηλεκτρονική τραπεζική στο διαδίκτυο κατά το χρονικό διάστημα 7.12.2005-14.1.2006.

Η ενέργεια αυτή χαρακτηρίστηκε επιτυχής, διότι σύμφωνα με τα συμπεράσματα της επεξεργασίας των στατιστικών στοιχείων χρήσης του διαδικτύου της ΕΕΤ, η επισκεψιμότητα του micro site internet banking στο συγκεκριμένο χρονικό διάστημα ήταν αυξημένη. Επίσης, πολλές τράπεζες παρατήρησαν αύξηση των επισκέψεων χρηστών στο δικό τους δικτυακό τόπο και ειδικότερα στην ενότητα e-banking.

Θέση των ελληνικών τραπεζών σχετικά με το “SEPA Card Fraud Database Opportunity and Feasibility Study”

Οι ελληνικές τράπεζες συμφωνούν με την πρωτοβουλία του EPC για τη δημιουργία Πανευρωπαϊκής Βάσης Δεδομένων για την καταπολέμηση της απάτης με τη χρήση καρτών, καθώς πιστεύουν ότι θα αποτελέσει χρήσιμο εργαλείο ενάντια στην απάτη που γίνεται μέσω καρτών.

Πρόληψη και αντιμετώπιση της απάτης στα μέσα και τα συστήματα πληρωμών

Κατά τη διάρκεια του έτους 2006 αναπτύχθηκαν μια σειρά από δραστηριότητες, οι σημαντικότερες εκ των οποίων ήταν οι εξής:

(α) Πραγματοποιήθηκε σεμινάριο από εκπρόσωπο της Ελληνικής Αστυνομίας, ο οποίος παρουσίασε στους εκπροσώπους των τραπεζών τα χαρακτηριστικά ασφαλείας των ταυτοτήτων, των διαβατηρίων, των αδειών παραμονής των αλλοδαπών και των χαρτονομισμάτων.

(β) Συζητήθηκε διεξοδικά το θέμα της υιοθέτησης από τα μέλη της ΕΕΤ κοινών κανόνων για την αποδοχή των δελτίων ταυτότητας που έχουν λήξει και αποφασίστηκε να συνεχίσουν να αποδέχονται τις ταυτότητες ως έγκυρες μέχρις ότου οι Δημόσιοι φορείς αναλάβουν κάποια σχετική πρωτοβουλία.

- Εκπρόσωποι του Μεσολαβητή Τραπεζικών - Επενδυτικών Υπηρεσιών κλήθηκαν και έκαναν παρουσίαση σχετικά με το θέμα της απάτης στα μέσα πληρωμών, τα παράπονα που έχουν απασχολήσει περισσότερο το γραφείο του Μεσολαβητή και τις λύσεις που προτείνουν.
- Έγινε παρουσίαση από εξειδικευμένα στελέχη της Εμπορικής Τράπεζας σχετικά με την επίδραση της Τεχνολογίας EMV στην αντιμετώπιση της απάτης.
- Αποφασίστηκε η σύσταση ομάδας εργασίας η οποία συγκέντρωσε τις προτάσεις των τραπεζών για τη βελτίωση της συνεργασίας ΕΕΤ - Ελληνικής Αστυνομίας. Οι προτάσεις παρουσιάστηκαν και συζητήθηκαν εκτενώς με στελέχη της Αστυνομίας και ήδη η συνεργασία έχει ενισχυθεί.
- Συστάθηκε ομάδα εργασίας η οποία εξουσιοδοτήθηκε να διαμορφώσει σχετικές οδηγίες προς τους πολίτες σε περίπτωση κλοπής ή απώλειας της Αστυνομικής Ταυτότητας ή του Διαβατηρίου τους, προκειμένου να εκδοθεί φυλλάδιο εντός του α' εξαμήνου του 2007.

Σύσταση Ομάδας Εργασίας υπό την αιγίδα του Υπουργείου Οικονομίας και Οικονομικών για τη μελέτη και εξέταση του τρόπου αντικατάστασης των τραπεζικών λογαριασμών των καταθετών με τον κωδικό IBAN, καθώς και την τροποποίηση των σχετικών φορολογικών δηλώσεων

Στο πλαίσιο της εν λόγω Ομάδας Εργασίας, στην οποία συμμετέχει η ΕΕΤ, συμφωνήθηκε να γίνει η αντικατάσταση των τραπεζικών λογαριασμών με IBAN στις δηλώσεις φορολογίας για το οικονομικό έτος 2006.

Συλλογή και επεξεργασία στατιστικών στοιχείων

Στο πλαίσιο της καταγραφής των εξελίξεων του τραπεζικού κλάδου στην Ελλάδα πραγματοποιήθηκαν τα εξής:

- συλλογή και επεξεργασία στατιστικών στοιχείων 2005 που αφορούν τις ελληνικές τράπεζες στο εξωτερικό, το δίκτυο των πιστωτικών ιδρυμάτων που λειτουργούν στην Ελλάδα, το σύνολο των απασχολουμένων και το δίκτυο των ATMs,
- συλλογή και επεξεργασία των οικονομικών καταστάσεων των πιστωτικών ιδρυμάτων που δραστηριοποιούνται στην Ελλάδα και ενημέρωση της βάσης δεδομένων με τους ισολογισμούς των διαχειριστικών ετών 2004 και 2005,
- συλλογή και επεξεργασία ετήσιων εκθέσεων οικονομικών στοιχείων για τα έτη 2004 και 2005 που περιλαμβάνουν τη συνοπτική παρουσίαση των οικονομικών στοιχείων του ελληνικού τραπεζικού κλάδου και τα βασικά οικονομικά μεγέθη, τις ετήσιες μεταβολές και τα μερίδια αγοράς κάθε πιστωτικού ιδρύματος,
- συλλογή και επεξεργασία των τριμηνιαίων οικονομικών καταστάσεων των μεγαλύτερων ελληνικών τραπεζών για το έτος 2006, και
- εκπόνηση έρευνας για την εξέλιξη των επιτοκίων καταθέσεων και δανεισμού σε σχέση με τα ευρωπαϊκά επιτόκια, όπως αυτά διαμορφώνονται από την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα.

Ε. Πρόληψη και καταστολή της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες

Υποβολή παρατηρήσεων της ΕΕΤ στο πλαίσιο της διαβούλευσης επί του σχεδίου παραρτήματος υπ' αριθμ. 4 της ΠΔ/ΤΕ 2577/2006

Η ΕΕΤ συμμετείχε ενεργά στη διαβούλευση που πραγματοποιήθηκε με την Τράπεζα της Ελλάδος αναφορικά με την έκδοση της Απόφασης ΕΤΠΘ 231/3/13.10.2006, για την «Πρόληψη της χρησιμοποίησης του χρηματοπιστωτικού συστήματος για τη νομιμοποίηση εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες και τη χρηματοδότηση της τρομοκρατίας», με την υποβολή διεξοδικών παρατηρήσεων, στις οποίες αποτυπώνονταν οι θέσεις του ελληνικού τραπεζικού συστήματος. Η διαδικασία της διαβούλευσης υπήρξε ιδιαίτερα εποικοδομητική και μεγάλος αριθμός των παρατηρήσεων της ΕΕΤ υιοθετήθηκε από την Τράπεζα της Ελλάδος.

Παρακολούθηση των ρυθμιστικών εξελίξεων σε διεθνές και κοινοτικό επίπεδο

Το 2006 υπήρξαν, όπως προαναφέρθηκαν (υπό Ι), αρκετές διεθνείς και κοινοτικές εξελίξεις για την πρόληψη της χρησιμοποίησης του χρηματοπιστωτικού συστήματος για τη νομιμοποίηση εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες και τη χρηματοδότηση της τρομοκρατίας. Ειδικότερα, τα διεθνή και κοινοτικά θέματα που απασχόλησαν το ελληνικό τραπεζικό σύστημα ήταν τα ακόλουθα:

- Η αποστολή παρατηρήσεων των τραπεζών-μελών της ΕΕΤ στα κείμενα διαβούλευσης της Ευρωπαϊκής Επιτροπής σε σχέση με την υιοθέτηση μέτρων για την εξειδίκευση ορισμένων διατάξεων της Οδηγίας 2005/60/ΕΚ για την πρόληψη της χρησιμοποίησης του χρηματοπιστωτικού συστήματος για τη νομιμοποίηση εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες. Στο πλαίσιο της εν λόγω διαβούλευσης ιδιαίτερη σημασία αποδόθηκε στην ανάγκη δημιουργίας, υπό την ευθύνη της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, μιας επίσημης εξαντλητικής λίστας με τα φυσικά πρόσωπα, που εμπίπτουν στην έννοια των Πολιτικά Εκτεθειμένων Προσώπων (συμπεριλαμβανομένων και προσώπων του στενού οικογενειακού τους περιβάλλοντος) κατά την έννοια της Οδηγίας 2005/60/ΕΚ. Επισημάνθηκε, με έμφαση, ότι η απουσία μιας τέτοιας λίστας θα οδηγήσει σε αποσπασματικές πρωτοβουλίες και υποκειμενικές, εκ μέρους της κάθε τράπεζας, αξιολογήσεις, με σοβαρότατους αναλαμβανόμενους από αυτές κινδύνους (ενδεικτικά νομικός κίνδυνος, κίνδυνος φήμης, κίνδυνος κανονιστικής συμμόρφωσης).

- Η προετοιμασία για την επικείμενη επίσκεψη εμπειρογνομόνων της FATF στην Ελλάδα για την αξιολόγηση των μέτρων για την καταπολέμηση της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας.
- Η καταγραφή της ισχύουσας νομοθεσίας της χώρας μας σχετικά με την προστασία των φυσικών προσώπων σε ό,τι αφορά την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και τη χρήση των δεδομένων αυτών, στο πλαίσιο της εφαρμογής διατάξεων για την πρόληψη της χρησιμοποίησης του χρηματοπιστωτικού συστήματος για τη νομιμοποίηση εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες, για τους σκοπούς συμπερίληψής τους σε σχετική με το εν λόγω θέμα μελέτη που διενήργησε η Ευρωπαϊκή Τραπεζική Ομοσπονδία.
- Η καταγραφή της ισχύουσας νομοθεσίας της χώρας μας σχετικά με το τραπεζικό απόρρητο για την επικαιροποίηση σχετικής με το εν λόγω θέμα μελέτης που δημοσιεύει ανά διετία η Ευρωπαϊκή Τραπεζική Ομοσπονδία.
- Το ερωτηματολόγιο που δημοσίευσε η Ευρωπαϊκή Επιτροπή σε σχέση με την εξακρίβωση της ταυτότητας των πελατών σε συναλλαγές εξ αποστάσεως και τις πιθανές συνέπειες για το ηλεκτρονικό εμπόριο.
- Το ερωτηματολόγιο της Ευρωπαϊκής Τραπεζικής Ομοσπονδίας σε σχέση με την πρόοδο των εργασιών ενσωμάτωσης της Οδηγίας 2005/60/ΕΚ στις εθνικές έννομες τάξεις των κρατών-μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Όπως προέκυψε από τις σχετικές απαντήσεις, στην πλειοψηφία των κρατών-μελών έχουν συσταθεί οι αρμόδιες νομοπαρασκευαστικές επιτροπές, ωστόσο, μόνο στη Δανία ενσωματώθηκαν ήδη από τον Ιούνιο του 2006, οι διατάξεις της Οδηγίας 2005/60/ΕΚ.
- Οι πρωτοβουλίες της FATF σε σχέση με:
  - τη διενέργεια μελέτης μεταξύ των κρατών-μελών της FATF αναφορικά με το θεσμικό πλαίσιο που διέπει την ανταλλαγή πληροφοριών μεταξύ χρηματοοικονομικών ομίλων (εντός της ίδιας δικαιοδοσίας ή και διασυνοριακά) λαμβάνοντας υπόψη το δίκαιο της προστασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα,
  - τη σύσταση ομάδας εργασίας με εκπροσώπους της FATF και του χρηματοπιστωτικού τομέα (προερχόμενους από όλες τις γεωγραφικές περιοχές του πλανήτη), οι οποίοι θα επεξεργαστούν ζητήματα που αφορούν την πρακτική εφαρμογή της καταπολέμησης του ξεπλύματος βρώμικου χρήματος και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας με βάση τον κίνδυνο (risk-based approach),
  - τη διερεύνηση της δυνατότητας ηλεκτρονικής πρόσβασης των τραπεζών, μέσω ειδικής εφαρμογής στην ιστοσελίδα της FATF, σε πληροφο-

ρίες αναφορικά με τη συμμόρφωση διαφόρων κρατών στα πρότυπα και τις συστάσεις της,

- την ενίσχυση της έγκαιρης ανταλλαγής πληροφόρησης μεταξύ δημόσιων αρχών (δικαστικών τελωνειακών και εποπτικών αρχών) και του χρηματοπιστωτικού τομέα σε σχέση με τις τυπολογίες και τις τάσεις νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες και χρηματοδότησης της τρομοκρατίας και
- τη βελτίωση της πληροφόρησης των τραπεζών από τις εθνικές μονάδες χρηματοοικονομικών πληροφοριών (FIUs) σε σχέση με την ανάλυση και την αποτελεσματική διαχείριση των αναφορών ύποπτων συναλλαγών (STRs) από τους τελευταίους.
- Η απόφαση του Υπουργείου Οικονομικών των ΗΠΑ για τη λήψη μέτρων σε βάρος της Commercial Bank of Syria.

Συμμετοχή στην Εθνική Αρχή του άρθρου 7 του ν. 2331/95

Η ΕΕΤ συμμετείχε ανελλιπώς καθ' όλη τη διάρκεια του 2006 στις συνεδριάσεις της Εθνικής Αρχής, που έχει ως αντικείμενο τη συγκέντρωση, διερεύνηση και αξιολόγηση των αναφορών, που διαβιβάζονται σε αυτήν από τους υπόχρεους φορείς (πιστωτικά ιδρύματα, ανταλλακτήρια συναλλάγματος, χρηματιστηριακές εταιρείες κ.λπ.) ως ύποπτες συναλλαγών νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες. Η συντριπτική πλειοψηφία των αναφορών αυτών προέρχεται από το τραπεζικό σύστημα, γεγονός που καταδεικνύει τη συστηματική και αποτελεσματική εφαρμογή της σχετικής νομοθεσίας από τα πιστωτικά ιδρύματα. Η Επιτροπή, αφού διερευνήσει κάθε σχετική αναφορά, είτε τη θέτει στο αρχείο, είτε την αξιολογεί ως ύποπτη και με σχετικό αιτιολογημένο πόρισμα, η υπόθεση παραπέμπεται στις αρμόδιες δικαστικές αρχές για τις δέουσες ενέργειες. Από τον Ιούνιο του 2006, μετά από σχετική κοινή Υπουργική Απόφαση των συναρμόδιων Υπουργών Οικονομίας και Οικονομικών και Δικαιοσύνης, διορίστηκαν, για χρονικό διάστημα τριών ετών, τα νέα μέλη και αναπληρωματικά μέλη της Επιτροπής.

Διατραπεζικό φυλλάδιο που απευθύνεται στους συναλλασσόμενους για την ανάγκη συνεργασίας τους κατά την παροχή στοιχείων ταυτοποίησής τους στα πιστωτικά ιδρύματα

Με την Απόφαση 231/3/13.10.2006 της Επιτροπής Τραπεζικών και Πιστωτικών Θεμάτων της Τράπεζας της Ελλάδος ορίζεται, μεταξύ άλλων, ότι τα εποπτευόμενα ιδρύματα οφείλουν να ζητούν από την πελατεία τους εκείνα τα έγγραφα ταυτοποίησής τους που είναι δύσκολο να παραποιηθούν ή να αποκτηθούν με παράνομο τρόπο, ανεξάρτητα από τον τύπο του τραπεζικού λογαριασμού ή των υπηρεσιών που παρέχονται. Τα στοιχεία που απαιτούνται, κατ' ελάχιστον, για την πιστοποίηση της ταυτότητας των πελατών και τα έγγραφα που ενδεικτικώς πιστοποιούν τα στοιχεία αυτά είναι πλέον πολύ περισσότερα από αυτά που ορίζει η σχετική νομοθεσία για την καταπολέμηση της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες (νόμος 2331/95 όπως ισχύει).

Η ΕΕΤ, λαμβάνοντας υπόψη τις αυξημένες πλέον υποχρεώσεις των τραπεζών για την αναγνώριση και πιστοποίηση της ταυτότητας των πελατών τους, καθώς και την ανάγκη άμεσης ενημέρωσης της πελατείας τους για την ακολουθούμενη στο εξής διαδικασία, προχώρησε στην έκδοση, στα ελληνικά και τα αγγλικά, σχετικού ενημερωτικού διατραπεζικού φυλλαδίου, το οποίο διανέμεται από τις τράπεζες και τον Μεσολαβητή Τραπεζικών - Επενδυτικών Υπηρεσιών και έχει αναρτηθεί στην ιστοσελίδα της ΕΕΤ.

Ευρετήριο του Ελληνικού Τραπεζικού Συστήματος (Ευρετήριο HEBC)

Το ευρετήριο του Ελληνικού Τραπεζικού Συστήματος έχει διπλό στόχο. Αφενός μεν, να αποτελέσει ένα χρήσιμο βοήθημα με την προβολή και καταγραφή της συνολικής παρουσίας του τραπεζικού συστήματος της χώρας μας, και αφετέρου, να συμβάλει με την παρουσίαση του κωδικού HEBC για κάθε κατάσταση, στην προσπάθεια που πρέπει να καταβάλουν οι τράπεζες για την καθιέρωση του IBAN.

Η ΕΕΤ, σε συνεργασία με τις τράπεζες που λειτουργούν στη χώρα μας, εκδίδει κάθε τρίμηνο το Ευρετήριο HEBC στην ελληνική και αγγλική γλώσσα, το οποίο περιέχει τον επταψήφιο κωδικό HEBC, καθώς και άλλα στοιχεία του καταστήματος για το σύνολο των καταστημάτων κάθε τράπεζας. Για το σκοπό αυτό, παραλαμβάνει σε τριμηνιαία βάση τα σχετικά στοιχεία κάθε τράπεζας, τα ενοποιεί και τα επεξεργάζεται αναλόγως, προκειμένου να επιτευχθεί ομοιόμορφη και ορθή αποτύπωση των εγγραφών.

Το Ευρετήριο παρουσιάζεται στην ιστοσελίδα της ΕΕΤ. Μετά από αίτημα του ορ-

γανισμού SWIFT για ένταξη στοιχείων του Ευρετηρίου HEBC στη βάση του οργανισμού “Bic Database Plus”, η ΕΕΤ διαμόρφωσε νέο αρχείο σύμφωνα με τις προδιαγραφές του SWIFT, το οποίο μετά την αρχική ένταξή του στις αρχές του 2006 θα επικαιροποιείται αντιστοίχως ανά τρίμηνο.

Φυσική ασφάλεια τραπεζικών καταστημάτων

Το θέμα της φυσικής ασφάλειας των τραπεζικών καταστημάτων από ληστείες και άλλου τύπου παραβιάσεις παρακολουθείται συστηματικά από την ΕΕΤ, η οποία συνεργάζεται με τις αρμόδιες υπηρεσίες του Υπουργείου Δημόσιας Τάξης και ενημερώνει σχετικά τις τράπεζες-μέλη της. Η ΕΕΤ συμμετέχει με εκπρόσωπό της στην αρμόδια ομάδα εργασίας της Ευρωπαϊκής Τραπεζικής Ομοσπονδίας που διερευνά και συζητά διάφορα σχετικά θέματα, αντλώντας πληροφόρηση αναφορικά με τις διεθνείς και ευρωπαϊκές εξελίξεις. Παράλληλα, η ΕΕΤ συγκέντρωσε και επεξεργάστηκε συγκεντρωτικά στατιστικά στοιχεία που είναι απαραίτητα για τη συμπλήρωση της ετήσιας εμπιστευτικής έκθεσης της Ευρωπαϊκής Τραπεζικής Ομοσπονδίας σε σχέση με τις ληστείες και άλλου τύπου παραβιάσεις των τραπεζών κατά τη διάρκεια του 2005.

Κατά τη διάρκεια του 2005 η τάση που διαμορφώθηκε στους σχετικούς δείκτες έδειξε ότι:

- Οι ληστείες και παραβιάσεις των τραπεζικών καταστημάτων της χώρας μας μειώθηκαν, έναντι του 2004, κατά 3,125% (έναντι μείωσης 6% στις υπόλοιπες 28 ευρωπαϊκές χώρες που αποστέλλουν σχετικά στοιχεία),
- ο δείκτης κινδύνου ληστειών για τις τράπεζες της χώρας μας μειώθηκε, έναντι του 2004, κατά 7% (έναντι μείωσης 3% στις υπόλοιπες 28 ευρωπαϊκές χώρες που αποστέλλουν στοιχεία), και τέλος
- η συντριπτική πλειοψηφία (ποσοστό 93%) των ληστειών και παραβιάσεων των τραπεζικών καταστημάτων της χώρας μας, κατά τη διάρκεια του 2005, πραγματοποιήθηκαν στην ευρύτερη περιοχή των Αθηνών και της Θεσσαλονίκης.

Ενημέρωση τραπεζών για αποφάσεις τρίτων φορέων

Στο πλαίσιο της συνεργασίας της με τις αρμόδιες δικαστικές, αστυνομικές και άλλες κρατικές αρχές και φορείς, η ΕΕΤ ενημερώνει συστηματικά τις τράπεζες-μέλη της για όλες τις αποφάσεις που της διαβιβάζουν, και άπτονται της λειτουργίας του τραπεζικού συστήματος. Η ενημέρωση αυτή αφορά ιδίως:

- αιτήματα δέσμευσης λογαριασμών και θυρίδων θησαυροφυλακίου πελατών τραπεζών, που προέρχονται ιδίως από ανακριτικές αρχές, οικονομικούς επιθεωρητές του Υπουργείου Οικονομίας και Οικονομικών και την Υπηρεσία Ειδικών Ελέγχων (ΥΠ.Ε.Ε.) κ.λπ.,
- αιτήματα των παραπάνω αρχών για άρση του τραπεζικού απορρήτου λογαριασμών πελατών τραπεζών και την κίνηση αυτών, και
- διασφαλίσεις των συμφερόντων του Δημοσίου και άρσεις αυτών, έναντι πελατών των τραπεζών.

ΣΤ. Νομικά θέματα

Τροποποίηση της παραγράφου 5 του άρθρου 79 του ν. 5960/1933
περί του δικαιώματος ασκήσεως εγκλήσεως για ακάλυπτη επιταγή

Με το άρθρο 79 του ν. 5960/1993 «περί επιταγής» θεσμοθετήθηκε το αξιόποινο της εκδόσεως ακάλυπτης επιταγής, σύμφωνα δε με την παράγραφο 5 του άρθρου αυτού, η οποία προστέθηκε με την παράγραφο 1, εδάφιο α' του άρθρου 4 του ν. 2408/1996, προβλέφθηκε ότι: *«η ποινική δίωξη ασκείται μόνο ύστερα από έγκληση του κομιστή της επιταγής που δεν πληρώθηκε»*.

Ύστερα από σχετικές αποφάσεις του Αρείου Πάγου, παγιώθηκε η άποψη ότι σύμφωνα με την εν λόγω διάταξη δικαίωμα εγκλήσεως και περαιτέρω ασκήσεως αγωγής αποζημιώσεως κατά τις διατάξεις περί αδικοπραξιών έχει μόνο ο τελευταίος κομιστής της επιταγής.

Το ζήτημα αποτέλεσε αντικείμενο επεξεργασίας στο πλαίσιο της ΕΕΤ και κρίθηκε ότι ο εξ αναγωγής κομιστής της επιταγής πρέπει να έχει τα ίδια δικαιώματα με τον τελευταίο κομιστή, άλλως οδηγούμαστε σε ατιμωρησία του εκδότη της ακάλυπτης επιταγής.

Για την επίλυση του προβλήματος εκπονήθηκε σχέδιο τροποποιητικής διάταξης της παραγράφου 5 του άρθρου 79 του ν. 5960/1933 και σχετική εισηγητική έκθεση, η οποία υποβλήθηκε στο Υπουργείο Δικαιοσύνης.

Στην κατεύθυνση της πρότασης της ΕΕΤ, το Υπουργείο Δικαιοσύνης συμπεριέλαβε σχετική διάταξη στο ν. 3472/2006 (παράγραφος 3 του άρθρου 15), με την οποία επιλύθηκε το πρόβλημα.

Κωδικοποίηση και τροποποίηση των διατάξεων της ΕΝΠΘ 502/3/23.6.92
για τη διακίνηση ιδιωτικών επιταγών μέσω του τραπεζικού συστήματος

Στο πλαίσιο της Γενικής Γραμματείας της ΕΕΤ εκπονήθηκε σχέδιο κωδικοποίησης και τροποποίησης της υπ' αριθ. 502/3/23.6.1992, απόφασης της Επιτροπής Νομισματικών και Πιστωτικών Θεμάτων της Τράπεζας της Ελλάδος.

Τα κυριότερα σημεία του εν λόγω σχεδίου, το οποίο συζητήθηκε στις αρμόδιες διατραπεζικές επιτροπές της ΕΕΤ, αφορούσαν την άρση του εννοιολογικού διαχωρισμού μεταξύ του λογαριασμού κατάθεσης όψεως και τρεχούμενου λογαριασμού κατάθεσης, την εξομάλυνση της κλιμάκωσης του χρόνου της διοικητικής ποινής ανάλογα με το ποσό που δεν πληρώθηκε, τη σαφή ρύθμιση του θέματος της επέλευσης των συνεπειών αυτών στις περιπτώσεις των κοινών λογαριασμών, όπως και της έκδοσης ακά-

λυπτών επιταγών από εκπρόσωπο νομικού προσώπου και τη μη επιβολή διοικητικής ποινής εφόσον η σφραγισθείσα επιταγή εξοφλείται εντός του οκταημέρου.

Το σχέδιο υποβλήθηκε στην Τράπεζα της Ελλάδος, και στη συνέχεια εξεδόθη η υπ' αριθ. 234/23/11.12.2006 απόφαση της Επιτροπής Τραπεζικών και Πιστωτικών Θεμάτων με την οποία υιοθετήθηκαν και τα περισσότερα σημεία του σχεδίου της ΕΕΤ.

Σχέδιο Νόμου για την τροποποίηση και αναθεώρηση του κ.ν. 2190/1920 περί Αωνόμων Εταιρειών

Το Υπουργείο Ανάπτυξης έθεσε σε διαβούλευση σχέδιο νόμου για την τροποποίηση του κ.ν. 2190/1920 περί Αωνόμων Εταιρειών.

Στο πλαίσιο της διαβούλευσης, το εν λόγω σχέδιο έτυχε επεξεργασίας από την ΕΕΤ και εκπονήθηκε λεπτομερές κείμενο παρατηρήσεων το οποίο υποβλήθηκε στο Υπουργείο Ανάπτυξης.

Σχέδιο νέου πτωχευτικού κώδικα

Τα Υπουργεία Δικαιοσύνης και Ανάπτυξης έθεσαν προς διαβούλευση σχέδιο νέου πτωχευτικού κώδικα.

Για το σχολιασμό του ως άνω σχεδίου συγκροτήθηκε ομάδα εργασίας, στο πλαίσιο της οποίας εκπονήθηκε εκτενές σχέδιο παρατηρήσεων που υποβλήθηκε στη συνέχεια στα συναρμόδια Υπουργεία.

Κατασχέσεις εις χείρας της τράπεζας ως τρίτης από το Δημόσιο. Πρόταση τροποποίησης του ΚΕΔΕ

Σύμφωνα με τις σχετικές διατάξεις του ΚΕΔΕ για την επίδοση κατασχετηρίων εγγράφων από το Δημόσιο ή Νομικά Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου, ο τρίτος είναι υποχρεωμένος να υποβάλλει αρνητική δήλωση ακόμη και αν δεν υπάρχει εις χείρας του απαίτηση προς κατάσχεση. Αν δεν ανταποκριθεί στην υποχρέωση αυτή λογίζεται ως οφειλέτης του συνολικού ποσού της κατάσχεσης σε αντίθεση με τις σχετικές διατάξεις του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας (ΚΠολΔ), όπου η παράλειψη της δήλωσης εξομοιώνεται με αρνητική δήλωση. Οι τράπεζες, λοιπόν, είναι υποχρεωμένες να υποβάλλουν σχετικές αρνητικές δηλώσεις, το Δημόσιο όμως αρνείται οποιαδήποτε επιβάρυνση για τα πραγματικά έξοδα της δήλωσης αυτής.

Για την αντιμετώπιση του ζητήματος εκπονήθηκε στο πλαίσιο της Γενικής Γραμματείας σχέδιο νόμου και σχετική εισηγητική έκθεση ώστε να τροποποιηθεί ο ΚΕΔΕ και οι σχετικές διατάξεις του ΚΠολΔ να επεκταθούν και στο Δημόσιο. Το σχέδιο νόμου υποβλήθηκε στους Υπουργούς Δικαιοσύνης και Οικονομίας και Οικονομικών.

Δικαιώματα υποθηκοφυλάκων για την εγγραφή εμπράγματων εξασφαλίσεων δυνάμει του ν. 3156/2003

Παρά τις σαφείς διατάξεις του άρθρου 14 του ν. 3156/2003, σύμφωνα με τις οποίες για την εγγραφή εμπραγμάτων δικαιωμάτων ή σημειώσεων, δυνάμει του ν. 3156/2003, καταβάλλονται μόνο πάγια δικαιώματα έμμισθων και άμισθων υποθηκοφυλάκων ποσού εκατό ευρώ, ορισμένοι άμισθοι υποθηκοφύλακες αρνούνται να τις εφαρμόσουν και απαιτούν αναλογική αμοιβή παρότι οι μέχρι τώρα αποφάσεις των δικαστηρίων απορρίπτουν ως μη σύννομες τις σχετικές αρνήσεις.

Κατόπιν των ανωτέρω, η ΕΕΤ απέστειλε σχετικές επιστολές προς το Υπουργείο Δικαιοσύνης ζητώντας στο πλαίσιο των εποπτικών αρμοδιοτήτων του να εκδώσει σχετική εγκύκλιο για την ορθή εφαρμογή του νόμου.

Πληρωμή των απαιτήσεων των πιστωτικών ιδρυμάτων μετά από κατάπτωση της εγγύησης του Ελληνικού Δημοσίου που έχει παρασχεθεί για τις οφειλές ιδιωτών και επιχειρήσεων σε αυτά. Ανάκληση εντολών πληρωμής

Με ερμηνευτικό έγγραφο του Υπουργείου Οικονομίας και Οικονομικών για την παροχή διευκρινίσεων σχετικά με το ως άνω θέμα επιχειρήθηκε, κατ' αρχήν, η θεσμοθέτηση διαδικασίας, σύμφωνα με την οποία στην περίπτωση που διαπιστώνεται, έστω και εκ των υστέρων ότι δεν τηρήθηκαν οι όροι της απόφασης με την οποία παρασχέθηκε η εγγύηση του Ελληνικού Δημοσίου ή κατέπεσε βάσει ανακριβών στοιχείων, οι εντολές πληρωμής ανακαλούνται και η Τράπεζα της Ελλάδος θα πιστώνει το λογαριασμό του Ελληνικού Δημοσίου έντοκα με τα ποσά των εγγυήσεων που έχουν καταβληθεί, χρεώνοντας αντίστοιχα τους λογαριασμούς των τραπεζών. Επίσης, με το ίδιο έγγραφο ερμηνεύθηκε το άρθρο 39 του ν. 3259/2004 στην κατεύθυνση της διάσπασης της αρχής της συνολικής ρύθμισης της οφειλής ανά τράπεζα που θεσμοθέτησε ο εν λόγω νόμος.

Η ΕΕΤ σε σχετική επιστολή της προς το Υπουργείο εξέφρασε τις αντιρρήσεις της αναπτύσσοντας σχετική επιχειρηματολογία από την οποία προκύπτει ότι, τόσο η ως άνω διαδικασία της ανάκλησης εντολής πληρωμής, όσο και η ερμηνεία του άρθρου 39 του ν. 3259/2004, δεν είναι σύννομη.

Λοιπά θέματα

Η ΕΕΤ επεξεργάστηκε, πέραν των ανωτέρω, τα ακόλουθα νομικά θέματα:

- μεταβίβαση έννομης σχέσης,
- εισοδήματα από κινητές αξίες αλλοδαπής προέλευσης,
- ζητήματα εφαρμογής του ν. 3301/2004 περί συμφωνιών παροχής χρηματοοικονομικής ασφάλειας,
- δικαιώματα συμβολαιογράφων,
- δικαστικά έξοδα – άρθρο 30, παράγραφος 2 του ν. 2789/2000, όπως αντικαταστάθηκε από το άρθρο 42 του ν. 2912/2001,
- ενημέρωση για τα ζητήματα επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα από το SWIFT,
- τραπεζικοί λογαριασμοί νομαρχιακών και δημοτικών συνδυασμών, και
- σχέδιο Κώδικα δεοντολογίας για τη διαφήμιση τραπεζικών προϊόντων.

Επιτροπή για θέματα Διεθνούς Εμπορικού Επιμελητηρίου

Η ΕΕΤ συνέχισε την επεξεργασία θεμάτων που εξετάζει η Επιτροπή Τραπεζικής Τεχνικής και Πρακτικής του ΔΕΕ. Κατά προτεραιότητα, εξετάστηκαν τα σχέδια αναθεώρησης των ομοιόμορφων κανόνων για τις Ενέγγυες Πιστώσεις Νο 500 (UCP 500), και απεστάλησαν σχετικές παρατηρήσεις διαμέσου της Εθνικής Ελληνικής Επιτροπής του ΔΕΕ. Το τελικό σχέδιο κειμένου των νέων κανόνων UCP 600 εγκρίθηκε στη συνεδρίαση της Επιτροπής Τραπεζικής Πρακτικής και Τεχνικής του Διεθνούς Εμπορικού Επιμελητηρίου, η οποία πραγματοποιήθηκε στο Παρίσι, 24-25 Οκτωβρίου 2006. Οι νέοι κανόνες τίθενται σε ισχύ από 1.7.2007. Όπως είναι γνωστό η ΕΕΤ εκπροσωπεί την Εθνική Ελληνική Επιτροπή του ΔΕΕ στην Επιτροπή Τραπεζικής Τεχνικής και Πρακτικής του Διεθνούς Εμπορικού Επιμελητηρίου. Στο πλαίσιο αυτό στο Consulting Group για την αναθεώρηση των UCP 500 συμμετείχε ο εκπρόσωπος της ΕΕΤ στην ανωτέρω επιτροπή κ. Δ. Παλαιολόγος.

Επίσης, η ΕΕΤ συναντήθηκε με εκπροσώπους του Συνδέσμου Επιχειρήσεων Διεθνούς Διαμεταφοράς & Επιχειρήσεων Logistics Ελλάδος, κατόπιν αιτήματός τους. Κατά την ως άνω συνεδρίαση έγινε εποικοδομητική ανταλλαγή απόψεων για ζητήματα που απασχολούν τον ως άνω σύνδεσμο και άπτονται της συνεργασίας των μελών του με τμήματα εισαγωγών-εξαγωγών τραπεζών και της εφαρμογής των σχετικών κανόνων του ΔΕΕ.

Φορολογικά θέματα

Κατά τη διάρκεια του 2006 αποτέλεσαν αντικείμενο επεξεργασίας της ΕΕΤ τα ακόλουθα:

- Εφαρμογή των ρυθμίσεων του ν. 3312/2005 για τη φορολόγηση των υπό μορφή τόκων εισοδημάτων από αποταμιεύσεις.
- Αποτίμηση χρηματοοικονομικών μέσων: Το θέμα απασχόλησε σε συνδυασμό με το ζήτημα της σχέσης εφαρμογής των Διεθνών Λογιστικών Προτύπων και της τήρησης ελληνικών λογιστικών βιβλίων. Δεν έχει ακόμα ολοκληρωθεί η επεξεργασία των επιμέρους ζητημάτων.
- Σχέδιο νόμου για τις «Μεταβολές στη Φορολογία Εισοδήματος, απλουστεύσεις στον Κώδικα Βιβλίων και Στοιχείων κ.λπ.» καθώς και επεξεργασία ζητημάτων και σύνταξη θέσεων για την έκδοση ερμηνευτικής εγκυκλίου του ως άνω σχεδίου νόμου, όπως ψηφίστηκε με το ν. 3522/2006.
- Τροποποίηση 6ης Κοινοτικής Οδηγίας για την επιβολή ΦΠΑ στις χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες. Συνάντηση με εκπροσώπους του Υπουργείου Οικονομικών για το θέμα και επεξεργασία συγκεκριμένων ερωτημάτων που τέθηκαν από το Υπουργείο.

Επιπροσθέτως, συνεχίστηκε η συνεργασία της ΕΕΤ με το Υπουργείο Οικονομίας και Οικονομικών αναφορικά με την παρακολούθηση των εκκρεμών ενώπιον των αρμοδίων διευθύνσεων του Υπουργείου ζητημάτων και εστάλησαν εκ νέου επιστολές για τα θέματα αυτά (λ.χ. άρθρο 17 παρ. 1 ν. 2819/2000 σχετικά με τη φορολόγηση των τόκων των τίτλων του Ελληνικού Δημοσίου, εφαρμογή διάταξης του άρθρου 31 παρ. 1 (ιζ) ν. 2238/1994 επί τραπεζών).

- Λοιπά θέματα που αποτέλεσαν αντικείμενο επεξεργασίας από την ΕΕΤ:
  - ν. 3427/2005 Φόρος Προστιθέμενης Αξίας στις νέες οικοδομές, μεταβολές στη φορολογία κεφαλαίου και άλλες διατάξεις,
  - ζητήματα εφαρμογής της ΠΟΛ 1157/28.12.05 «Υποβολή των συγκεντρωτικών καταστάσεων πελατών-προμηθευτών και πιστωτικών υπολοίπων του άρθρου 20 του Κ.Β.Σ., μόνο με τη χρήση ηλεκτρονικής μεθόδου επικοινωνίας - Οδηγίες εφαρμογής. Κοινοποίηση των χαρακτηριστικών των αποδεκτών μέσων που χρησιμοποιούνται για την υποβολή των συγκεντρωτικών καταστάσεων»,
  - ζητήματα εφαρμογής της ΠΟΛ 1114/2005 περί υποβολής των συγκεντρωτικών καταστάσεων πελατών, προμηθευτών και πιστωτικών υπολοίπων του άρθρου 20 του Π.Δ. 186/1992,

- επιλύθηκαν ζητήματα όπως αυτά της αναγραφής στοιχείων Λογιστή-Φοροτέχνη στις Βεβαιώσεις Αποδοχών ή Συντάξεων, του συμψηφισμού αναλογούντων φόρων επί των διαγραφομένων ποσών τόκων και της επιστροφής παρακρατηθέντος φόρου επί τόκων Ομολόγων Ελληνικού Δημοσίου, των οποίων δικαιούχοι είναι μόνιμοι κάτοικοι αλλοδαπής, και
- ΠΟΛ 1131/9.12.2004 «Χορήγηση βεβαιώσεων για τις αποδοχές ή τις συντάξεις που καταβλήθηκαν σε δικαιούχους κατά το έτος 2004».

Κοινοβουλευτικός έλεγχος

Το Υπουργείο Οικονομίας και Οικονομικών κατά πάγια τακτική του αποστέλλει στην ΕΕΤ τις ερωτήσεις των βουλευτών που αφορούν θέματα του τραπεζικού τομέα και ζητά τις απόψεις της ΕΕΤ. Η ΕΕΤ απαντά στις ερωτήσεις. Τα θέματα που τέθηκαν το τελευταίο διάστημα αφορούσαν κυρίως τα επιτόκια στην Ελλάδα σε σύγκριση με τα επιτόκια στη ζώνη του ευρώ, το ζήτημα της επιλογής ασφαλιστικής εταιρείας για την ασφάλιση ακινήτου ή αυτοκινήτου ως προϋπόθεση για τη λήψη του δανείου, «εναρμονισμένες πρακτικές» τραπεζών, την προώθηση τραπεζικών προϊόντων και τις «παραπλανητικές» διαφημίσεις, τα «υπερκέρδη» των τραπεζών, τις «υπερβολικές» προμήθειες, την υπερχρέωση των νοικοκυριών, την υπόθεση της SWIFT, τις διοικητικές κυρώσεις για τις ακάλυπτες επιταγές, την αύξηση των επιτοκίων και την τήρηση του ωραρίου των εργαζομένων στις τράπεζες.

Ζ. Διεθνείς δραστηριότητες

Με την προεδρία της Ελληνικής Ένωσης Τραπεζών πραγματοποιήθηκε στις 12 Μαΐου 2006, στο Βελιγράδι, η 5η συνάντηση των μελών του Διαβαλκανικού Forum Τραπεζικών Ενώσεων (IFBA). Στο Forum συμμετέχουν εκτός από την Ελλάδα η Αλβανία, η Βοσνία-Ερζεγοβίνη, η Βουλγαρία, η Κύπρος, η Ρουμανία, η Σερβία-Μαυροβούνιο και η Τουρκία. Στη συνεδρίαση του Βελιγραδίου, διαπιστώθηκε η ανάγκη εμβάθυνσης της συνεργασίας των μελών αναφορικά με όλα τα καίρια ζητήματα που αφορούν τα τραπεζικά συστήματα των βαλκανικών χωρών, όπως, ενδεικτικά, τα θέματα κανονιστικής συμμόρφωσης (Regulatory Compliance) και εταιρικής διακυβέρνησης (Corporate Governance).

Όσον αφορά τα θέματα Τραπεζικής Εκπαίδευσης, μετά από παράλληλη συνάντηση των εκπροσώπων των εκπαιδευτικών φορέων των Ενώσεων, υπεγράφη Μνημόνιο Συνεργασίας με στόχο την πιστοποίηση της ποιότητας στην παρεχόμενη εκπαίδευση καθώς και τη δημιουργία οικονομικών κλίμακας, η οποία θα επιτευχθεί χάρις στην ανάπτυξη κοινών εκδοτικών δραστηριοτήτων.

Στις 11 Σεπτεμβρίου 2006 έλαβε χώρα στην Κωνσταντινούπολη συνάντηση των μελών της Ομάδας εργασίας του ΟΣΕΠ που ασχολείται με τραπεζικά και οικονομικά θέματα. Μεταξύ των θεμάτων που συζητήθηκαν ήταν η συνολική επισκόπηση του έργου της ομάδας εργασίας από το 1992 μέχρι σήμερα, ενώ πραγματοποιήθηκε παρουσίαση από την Ελληνική Ένωση Τραπεζών των πρόσφατων εξελίξεων στο ελληνικό τραπεζικό σύστημα.

Στις 20 Σεπτεμβρίου 2006, υπογράφηκε Σύμφωνο Συνεργασίας μεταξύ της Ελληνικής Ένωσης Τραπεζών και της Ένωσης Τραπεζών της Γεωργίας. Σκοπός του Συμφώνου είναι η εμβάθυνση των ήδη καλών σχέσεων μεταξύ των δύο τραπεζικών ενώσεων, η ανταλλαγή πληροφοριών και η στενότερη συνεργασία σε θέματα που αφορούν τον τραπεζικό τομέα.

Στις 6 Οκτωβρίου 2006, η Ένωση Εμπορικών Τραπεζών της Κύπρου φιλοξένησε στη Λευκωσία το 6ο Διαβαλκανικό Φόρουμ Τραπεζικών Ενώσεων (Interbalkan Forum of Banking Associations - IFBA). Στις εργασίες του Forum συμμετείχαν οι Γενικοί Γραμματείς των Τραπεζικών Ενώσεων της Βοσνίας-Ερζεγοβίνης, της Βουλγαρίας, της Ελλάδας, της Κύπρου, του Μαυροβουνίου, της Ρουμανίας, της Σερβίας, της Σλοβενίας και της Τουρκίας.

Στο Συνέδριο συζητήθηκε η προετοιμασία των κυπριακών εμπορικών τραπεζών ενόψει της εισαγωγής του ευρώ στην Κύπρο από 1ης Ιανουαρίου 2008, καθώς και η λειτουργία των υπηρεσιών Μεσολαβητή (Ombudsman) στις χώρες των τραπεζικών ενώσεων-μελών. Παράλληλα, συζητήθηκαν οι κώδικες δεοντολογίας που εφαρμόζονται εθελοντικά από τα πιστωτικά ιδρύματα. Ειδική αναφορά έγινε για τον Κώδικα των Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων που έχει υιοθετηθεί από τις τράπεζες-μέλη της Ένωσης Εμπορικών Τραπεζών της Κύπρου.

Η. Επικοινωνιακή δραστηριότητα

Η επικοινωνιακή δραστηριότητα της ΕΕΤ κατά το έτος 2006 συνοψίζεται στις παρακάτω ενέργειες:

Μαζική Επικοινωνία

Στα πλαίσια των Above The Line ενεργειών, δημοσιεύθηκαν σε εφημερίδες και περιοδικά οι παρακάτω καταχωρήσεις:

- «ΕΕΤ: Όλα όσα θέλετε να γνωρίζετε για το Internet Banking» - Καθημερινή, Ειδικές Εκδόσεις Economist (Ιούλιος 2006),
- «Διαβαλκανικό Forum Τραπεζικών Ενώσεων» - Καθημερινή, Ειδικές Εκδόσεις Economist (Νοέμβριος 2006), και
- «Οικονομική Ανάπτυξη με ανθρώπινο πρόσωπο» - City Press (Δεκέμβριος 2006).

Συνεντεύξεις - Παρουσιάσεις - Ενημερώσεις

Συνολικά, για θέματα επικαιρότητας, έγιναν στο πλαίσιο της Γενικής Γραμματείας της ΕΕΤ οι ακόλουθες παρεμβάσεις:

- 56 τηλεοπτικές εμφανίσεις,
- 197 ραδιοφωνικές συνεντεύξεις και παρεμβάσεις,
- 39 briefings σε δημοσιογράφους, και
- 26 ενυπόγραφα άρθρα στον ημερήσιο και περιοδικό ελληνικό Τύπο.

Έρευνα Αγοράς

Παρουσίαση αποτελεσμάτων Ποιοτικής Έρευνας Αγοράς με θέμα «Διερεύνηση των τραπεζικών εξελίξεων και η θέση της ΕΕΤ» (διενέργεια ALPHA METRICS).

Διοργάνωση συνεδρίων/ημερίδων

- Διεθνές συνέδριο της ΕΕΤ με θέμα “Regulatory Compliance and Training: emerging challenges for the European Financial System” (5.5.2006, Μέγαρο Καρατζά).
- Διεθνής επιστημονική ημερίδα της Ένωσης Διεθνούς Δικαίου (Ελληνικός κλάδος ILA) με θέμα «Προσκλήσεις στην παγκοσμιοποιημένη οικονομική τάξη» (23. 6.2006, Μέγαρο Καρατζά).

Χορηγίες σε εκδηλώσεις

Κατά τη διάρκεια του έτους 2006 η ΕΕΤ ενίσχυσε οικονομικά επιλεγμένες εκδηλώσεις και επιστημονικά συνέδρια συμμετέχοντας ως χορηγός.

Θ. Εκπαιδευτική δραστηριότητα: Ελληνικό Τραπεζικό Ινστιτούτο

Ολοκληρωμένο σύστημα εκπαίδευσης

Η συμπλήρωση 20 χρόνων εκπαιδευτικής δραστηριοποίησης της ΕΕΤ το 2006 συνέπεσε με μια κρίσιμη τομή στην ελληνική διατραπεζική εκπαίδευση: οι εκπαιδευτικές υπηρεσίες του ΕΤΙ αποτελούν πλέον ένα ολοκληρωμένο Σύστημα Επαγγελματικής Εκπαίδευσης. Τα προγράμματα του Ελληνικού Τραπεζικού Ινστιτούτου συνθέτουν ένα ιεραρχικά δομημένο σύνολο, που ξεκινάει από μαθήματα αρχικής επαγγελματικής κατάρτισης και καταλήγει σε τίτλους ανώτατης επαγγελματικής εξειδίκευσης. Ταυτόχρονα το εύρος των μαθησιακών αντικειμένων εκτείνεται σε όλο το φάσμα της εμπορικής και επενδυτικής τραπεζικής.

Πέρα από τη συστηματική αυτή προσφορά διατραπεζικής εκπαίδευσης, το ΕΤΙ ανταποκρίθηκε στην αυξανόμενη ζήτηση για ειδικά σχεδιασμένα προγράμματα από μεμονωμένες τράπεζες.

ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ	ΣΥΜΜΕΤΟΧΕΣ
Ανοικτά (διατραπεζικά) προγράμματα	906
Ενδοεπιχειρησιακά προγράμματα	830
Εκπαίδευση εξ αποστάσεως	1.339
Εξετάσεις πιστοποίησης	414
ΣΥΝΟΛΟ	3.489

Χαρακτηριστικά αναφέρεται ότι ορισμένες μεγάλες τράπεζες συμπλήρωσαν, με τη συμβολή του ΕΤΙ, την εισαγωγική εκπαίδευση των νέων υπαλλήλων τους με το πρόγραμμα βασικών τραπεζικών σπουδών. Παράλληλα, όπως φαίνεται και στον πίνακα που ακολουθεί, το ΕΤΙ προσέφερε εκπαίδευση σε διάφορα αντικείμενα εμπορικής και επενδυτικής τραπεζικής, αλλά και σε νέα αντικείμενα, όπως η δεοντολογία στις χρηματοπιστωτικές συναλλαγές.

Ενδοεπιχειρησιακά εκπαιδευτικά προγράμματα 2006

European Foundation Certificate in Banking ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΒΑΝΚΑ, ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ
Banking today CITIBANK
Εισαγωγή στην τραπεζική ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ
Η δεοντολογία στο χρηματοπιστωτικό τομέα EUROBANK
Ειδικά θέματα χορηγήσεων ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ
Παροχή επενδυτικών συμβουλών προς ιδιώτες: θεμελιώδεις γνώσεις CITIBANK
Στεγαστικά δάνεια I CITIBANK
Πιστοδοτήσεις προς επιχειρήσεις ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ
Πωλητές αμοιβαίων κεφαλαίων ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ, ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ, ΛΑΪΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ
Τραπεζικό μάρκετινγκ - Business planning EUROBANK
Ηγεσία και διοίκηση ανθρώπινου δυναμικού ΤΑΧΥΔΡΟΜΙΚΟ ΤΑΜΙΕΥΤΗΡΙΟ
Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα NOVABANK
Μέθοδοι εσωτερικών διαβαθμίσεων PROBANK
Ο Ενιαίος Χώρος Πληρωμών σε Ευρώ (SEPA) & το νέο σύστημα πληρωμών TARGET2 ΩΜΕΓΑ ΒΑΝΚΑ

Παροχή επενδυτικών υπηρεσιών

Με στόχο να καθιερώσει ένα αποτελεσματικό κλαδικό εκπαιδευτικό σύστημα, το ΕΤΙ συνέχισε να προτάσσει την πιστοποίηση των γνώσεων. Έχοντας ήδη προετοιμάσει σύστημα εκπαίδευσης και πιστοποίησης γνώσεων για την επενδυτική τραπεζική, είναι έτοιμο να συνδράμει τις τράπεζες για την εφαρμογή της υποχρεωτικής πιστοποίησης επαγγελματικής επάρκειας κατά την παροχή επενδυτικών υπηρεσιών, η οποία καθιερώθηκε με κοινή απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς και του Διοικητή της Τράπεζας της Ελλάδος.

Το σύστημα του ΕΤΙ για την επενδυτική τραπεζική περιλαμβάνει προγράμματα για:

(α) Στελέχη τραπεζικής διοίκησης

- Διαχείριση χαρτοφυλακίου
- Ανάλυση μετοχών και αγοράς

(β) Εργαζομένους στο δίκτυο

- Βασικές γνώσεις επενδυτικής τραπεζικής
- Λήψη και διαβίβαση εντολών
- Αντιμετώπιση ξεπλύματος χρήματος

Για τα στελέχη που ενδιαφέρονται να αποκτήσουν το διεθνή τίτλο CFA, το ΕΤΙ συνεργάστηκε με την Hellenic CFA Society για την προσφορά προγραμμάτων προετοιμασίας για τα επίπεδα I και II, με διάρκεια μικρότερη από εκείνη των υφιστάμενων προγραμμάτων.

Επιπλέον, με τη συνεργασία αυτή διασφαλίστηκε η παροχή τίτλου του ΕΤΙ σε όσους ολοκληρώνουν το πρώτο έτος προετοιμασίας και περνούν επιτυχώς τις αντίστοιχες εξετάσεις, αλλά δεν επιθυμούν να προχωρήσουν στα επόμενα επίπεδα.

Η κανονιστική συμμόρφωση στις τράπεζες

Τη χρονιά αυτή το ΕΤΙ καθιερώθηκε επίσης ως διατραπεζικός θεσμός που προσφέρει πιστοποιητικά γνώσεων για επαγγελματικές εξειδικεύσεις, όπως η κανονιστική συμμόρφωση. Συγκεκριμένα, μετά την έκδοση της ΠΔ/ΤΕ 2577/2006 που θεσμοθέτησε τη λειτουργία της κανονιστικής συμμόρφωσης στα πιστωτικά ιδρύματα, το ΕΤΙ προσέφερε εκπαιδευτικό πρόγραμμα πιστοποίησης γνώσεων για το συγκεκριμένο αντικείμενο. Το πρόγραμμα αυτό διαμορφώθηκε τόσο για τα στελέχη των Μονάδων Κανονιστικής Συμμόρφωσης, όσο και για μεγάλο αριθμό απασχολούμενων σε τραπεζικές εργασίες. Για το σχεδιασμό του συνεργάστηκαν αναγνωρισμένοι εμπειρογνώμονες, ενώ ελήφθησαν υπόψη και τα συμπεράσματα του

διεθνούς συνεδρίου “Regulatory Compliance and Training”, που διοργάνωσε η ΕΕΤ, το Μάιο.

Το 2006 προσφέρθηκαν 3 ανοικτές διοργανώσεις, στις οποίες συμμετείχαν στελέχη και υπάλληλοι Μονάδων Κανονιστικής Συμμόρφωσης, Εσωτερικής Επιθεώρησης, Διαχείρισης Κινδύνων, καθώς και απασχολούμενοι στο δίκτυο καταστημάτων τραπεζών.

Ασφαλιστική διαμεσολάβηση

Έχοντας πιστοποιηθεί από το Υπουργείο Ανάπτυξης για τη διενέργεια εκπαιδευτικών προγραμμάτων στο πλαίσιο της ασφαλιστικής διαμεσολάβησης, το ΕΤΙ σχεδίασε ειδικό πρόγραμμα για θέματα τραπεζοασφαλειών. Ενόψει της εφαρμογής σχετικού Προεδρικού Διατάγματος, το ΕΤΙ είναι έτοιμο να προσφέρει εκπαίδευση που οδηγεί σε πιστοποιητικό επαγγελματικής επάρκειας για τους υπαλλήλους και τα στελέχη πιστωτικών ιδρυμάτων, τα οποία παρέχουν υπηρεσίες ασφαλιστικής διαμεσολάβησης όχι ως κύρια επαγγελματική δραστηριότητα.

Ευρωπαϊκό δίπλωμα

Τη χρονιά αυτή, το ΕΤΙ, σε συνεργασία με το European Bank Training Network, χορήγησε τα πρώτα 37 διπλώματα σε στελέχη της Εμπορική Bank, που παρακολούθησαν το εκπαιδευτικό πρόγραμμα European Foundation Certificate in Banking (EFCB) και πέρασαν με επιτυχία τις σχετικές εξετάσεις. Η σημασία της απόκτησης ενός διπλώματος θεμελιωδών τραπεζικών σπουδών ως απαραίτητης προϋπόθεσης για την περαιτέρω εξειδίκευση των εργαζομένων στην τράπεζα, αλλά και ως βασικού εφοδίου στην ενιαία πλέον ευρωπαϊκή τραπεζική αγορά, τονίστηκε από τη Διοίκηση της τράπεζας σε ειδική εκδήλωση απονομής που διοργάνωσε η Εμπορική Bank.

Μοχλός εκσυγχρονισμού

Εκπαιδευτικά εγχειρίδια

Το ΕΤΙ εγκαινίασε το 2006 νέα σειρά εκπαιδευτικών εγχειριδίων. Στόχοι της πρωτοβουλίας αυτής είναι η βελτίωση της αποτελεσματικότητας της εκπαίδευσης, η στήριξη της εξεταστικής διαδικασίας, αλλά και η ευρύτερη διάχυση της γνώσης σε επίκαιρα και θεμελιώδη θέματα του χρηματοπιστωτικού τομέα.

Προετοιμάστηκαν επίσης νέα εγχειρίδια για τις επενδυτικές υπηρεσίες, τις χρηματοδοτήσεις, την καταπολέμηση της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και τη διαχείριση διαφόρων μορφών κινδύνων.

Wharton Business School – University of Pennsylvania

Ως επιστέγασμα της τομής που σημείωσε το ΕΤΙ κατά την περίοδο αυτή μπορεί να αναφερθεί η πρόταση συνεργασίας που δέχθηκε από μία από τις κορυφαίες οικονομικές σχολές παγκοσμίως, το Wharton Business School.

Η συνεργασία, το πλαίσιο της οποίας επεξεργάζεται το ΕΤΙ με τις τράπεζες-μέλη της ΕΕΤ, προβλέπει κατ' αρχήν την από κοινού ανάπτυξη ενός εκπαιδευτικού κύκλου προγραμμάτων, που θα εντάσσεται στο επίπεδο ΙV του εκπαιδευτικού συστήματος του ΕΤΙ. Πιο συγκεκριμένα, η υπό επεξεργασία θεματολογία περιλαμβάνει θέματα εταιρικής διακυβέρνησης, διαχείρισης κινδύνων, διαχείρισης ενεργητικού/παθητικού, διαχείρισης περιουσίας, στρατηγικής και ηγεσίας.

Στόχος της προσπάθειας είναι να δοθεί στα ανώτατα ή/και με ιδιαίτερες προοπτικές ανώτερα στελέχη των τραπεζών στην Ελλάδα και στην ευρύτερη περιοχή των Βαλκανίων η ευκαιρία να εμπλουτίσουν τις γνώσεις τους σε εξειδικευμένα αντικείμενα διοίκησης χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων, συμμετέχοντας σε εκπαιδευτικά προγράμματα ολιγόμηρης διάρκειας, τα οποία θα μπορούν να παρακολουθούν ως μεμονωμένες ενότητες ή ως πλήρη κύκλο.

Επαγγελματικά περιγράμματα

Το ΕΤΙ συνεργάστηκε με το ΙΝΕ της ΟΤΟΕ για τη συστηματοποίηση της διά βίου μάθησης, που προβλέπει τη διαμόρφωση και την υποβολή για πιστοποίηση επαγγελματικών περιγραμμάτων. Τα επαγγελματικά περιγράμματα, αποτελώντας προϋπόθεση για το σχεδιασμό εκπαιδευτικών προγραμμάτων που οδηγούν σε τίτλους γνώσεων ή επαγγελματικής επάρκειας, περιλαμβάνουν περιγραφές των λειτουργιών μιας ειδικότητας, καθώς και των γνώσεων, ικανοτήτων και δεξιοτήτων που απαιτούνται για τις λειτουργίες αυτές.

Το ΕΤΙ με το ΙΝΕ της ΟΤΟΕ επεξεργάστηκαν πρόταση που περιλαμβάνει 10 ειδικότητες του κλάδου που, κατά προτεραιότητα, θα πρέπει να αποτελέσουν επαγγελματικά περιγράμματα του χρηματοπιστωτικού τομέα. Σύμφωνα με τις διατάξεις Υπουργικής Απόφασης για την πιστοποίησή τους, το ΕΚΕΠΙΣ (Εθνικό Κέντρο Πιστοποίησης Συνεχιζόμενης Επαγγελματικής Κατάρτισης), ως αρμόδιος φορέας, θα δημοσιεύσει πρόσκληση ενδιαφέροντος, προκειμένου να ξεκινήσει η τυπική διαδικασία για την εκπόνηση των επαγγελματικών περιγραμμάτων από τους φορείς εκπροσώπησης όλων των κλάδων.

Ελληνικό δίκτυο εκπαίδευσης εκπαιδευτών (ΤΤnet)

Το ΤΤnet είναι ένα πανευρωπαϊκό forum για την ανταλλαγή γνώσης και εμπειρίας και την ανάπτυξη τεχνογνωσίας σε κομβικά ζητήματα που αφορούν τη συνε-

χή βελτίωση και επαγγελματική ανάπτυξη των εκπαιδευτών επαγγελματικής κατάρτισης. Στόχος του είναι να ενθαρρύνει το διάλογο με τους φορείς και τους διαμορφωτές πολιτικής που διαδραματίζουν κεντρικό ρόλο στην ανάπτυξη στρατηγικών, στο ευρύτερο πλαίσιο της διά βίου μάθησης, ενώ παράλληλα προωθεί την έρευνα και αναπτύσσει συνέργιες μεταξύ των κρατών-μελών.

Το ΕΤΙ έγινε μέλος της ιδρυτικής ομάδας του ελληνικού ΤTnet, μαζί με τον Οργανισμό Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης, το Κέντρο Επαγγελματικής Κατάρτισης Ινστιτούτου Εργασίας της ΓΣΕΕ και το Κέντρο Επαγγελματικής Κατάρτισης της Γενικής Συνομοσπονδίας Επαγγελματιών Βιοτεχνιών Εμπόρων Ελλάδος. Συντονιστής του εθνικού δικτύου είναι το ΕΚΕΠΙΣ, δεδομένης της βούλησής του για αναβάθμιση της επαγγελματικής εκπαίδευσης.

Ειδικός Λογαριασμός ΛΑΕΚ

Η απορρόφηση των πόρων που καταβάλλουν οι τράπεζες στο Λογαριασμό για την Απασχόληση και την Επαγγελματική Κατάρτιση (ΛΑΕΚ) και επιστρέφονται σε αυτές με επιδότηση της εκπαίδευσης από τον ΟΑΕΔ καθίσταται όλο και πιο δύσκολη, λόγω κωλυμάτων που θέτουν οι εγκύκλιοι του ΟΑΕΔ για την υλοποίηση της διαδικασίας.

Η εγκύκλιος του 2006 για την υλοποίηση του Προγράμματος Επαγγελματικής Κατάρτισης Εργαζομένων προς διάθεση πόρων του ΛΑΕΚ αύξησε κατά πολύ τα προβλήματα που είχε δημιουργήσει η προηγούμενη. Κατόπιν αιτήματος των αρμόδιων Διευθύνσεων των τραπεζών, το ΕΤΙ διοργάνωσε διατραπεζική συνάντηση, στις 14 Μαρτίου, για την από κοινού αντιμετώπιση των δυσχερειών απορρόφησης. Καταγράφηκαν οι δυσχέρειες αυτές, που –για ορισμένες τράπεζες– σημαίνουν ακόμη και πλήρη αδυναμία επιστροφής των σημαντικών ποσών που καταβάλλονται στον εν λόγω Λογαριασμό, με στόχο την επεξεργασία ενός κοινού υπομνήματος. Χαρακτηριστικά προβλήματα της εγκυκλίου ήταν:

- ο περιορισμός της συμμετοχής του εργαζομένου σε δύο κατ' έτος εκπαιδευτικά προγράμματα,
- ο περιορισμός των εκπαιδευτικών μεθόδων, με αποτέλεσμα την αδυναμία χρησιμοποίησης μεικτών μεθόδων μάθησης (που συνδυάζουν εκπαίδευση στην αίθουσα και εξ αποστάσεως),
- η μη υπαγωγή στην επιλέξιμη χρηματοδότηση του συνόλου του κόστους του εκπαιδευτικού προγράμματος, και
- η χαμηλή αμοιβή των επιμορφωτών.

Με βάση τις παρατηρήσεις των εκπροσώπων των τραπεζών, το ΕΤΙ συνέταξε σχετικό υπόμνημα, που διαβίβασε, μέσω του ΣΕΒ, στην Επιτροπή Διαχείρισης του ΛΑΕΚ, με στόχο να ληφθούν υπόψη για τη διαμόρφωση της εγκυκλίου του 2007.

Η επιχειρηματολογία επικεντρώθηκε στην ανάγκη εκσυγχρονισμού των διατάξεων, έτσι ώστε να λαμβάνονται υπόψη τα υψηλά προσόντα που πρέπει να διαθέτουν οι εκπαιδευτές, η ευελιξία σε θέματα υλοποίησης και μεθοδολογίας των προγραμμάτων και η, απαραίτητη για την αποτελεσματικότητα, πιστοποίηση των γνώσεων. Το υπόμνημα έτυχε θετικής υποδοχής και εντάχθηκε στις συνολικές παρατηρήσεις της Επιτροπής προς τον ΟΑΕΔ.

Διακρατικές συνεργασίες

CERTIFIED

Το ETI συμμετέχει σε κοινοπραξία εννέα ευρωπαϊκών φορέων για το μελετητικό έργο CERTIFICATION & Accreditation System for FINANCIAL SERVICES SECTOR EDUCATION AND TRAINING. Το έργο συντονίζεται από το European Bank Training Network (EBTN) και έχει στόχο τη δημιουργία ενός συστήματος για την πιστοποίηση των επαγγελματικών προσόντων και τη διαπίστευση των φορέων κατάρτισης στον τομέα των χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών.

Από το έργο θα προκύψει, μεταξύ άλλων, ένα νέο πανευρωπαϊκό πιστοποιητικό (σε συνέχεια του ήδη καθιερωμένου EFCB), το οποίο θα αντιστοιχεί στα επίπεδα 4 ή 5 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Επαγγελματικών Προσόντων (EQF). Οι λοιποί εταίροι του έργου είναι το Instituto de Formação Bancária (Πορτογαλία), το Εθνικό Κέντρο Πιστοποίησης (Ελλάδα), το Friedrich-Alexander Universität Erlangen-Nürnberg (Γερμανία), το ABIFormazione (Ιταλία), το Warsaw Institute of Bankers (Πολωνία), το Chartered Institute of Bankers in Scotland (Μεγ. Βρετανία) και το SCIENTER (Ιταλία).

EUROBANQUA

Το ETI στήριξε την προετοιμασία πρότασης προς την Ευρωπαϊκή Επιτροπή για πρόγραμμα δημιουργίας ευρωπαϊκών προδιαγραφών για την πιστοποίηση της ποιότητας της τραπεζικής επαγγελματικής εκπαίδευσης. Η πρόταση EUROPEAN BANKING NETWORK FOR QUALITY ASSURANCE (EUROBANQUA) εγκρίθηκε και η έναρξη της υλοποίησής της τοποθετείται στις αρχές του 2007.

Το έργο στοχεύει στην εφαρμογή του μοντέλου CQAF (Common Quality Assurance Framework) στον τομέα των χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών στην Ευρώπη, συνδέοντας την εφαρμογή του με τις τρέχουσες εξελίξεις για ποιοτική εκπαίδευση στον κλάδο. Αποτέλεσμα του έργου αναμένεται να είναι ο προσδιορισμός των κατάλληλων εργαλείων που θα χρησιμοποιηθούν για την αποτελεσματικότερη αντιστοίχιση της ζήτησης για πιστοποίηση και της παροχής κατάρτισης, με έμφαση στις κλαδικές ανάγκες. Συντονιστής του έργου είναι το European Bank Training Network, ενώ στους λοιπούς εταίρους περιλαμβάνονται η Fachhochschule für

Verwaltung und Rechtspflege Berlin (FHVR) (Γερμανία), το Romanian Banking Institute (Ρουμανία), το Instituto de Formação Bancária (Πορτογαλία) και το NIBE-SVV (Ολλανδία).

Λοιπές πρωτοβουλίες

Διαβαλκανική συνεργασία

Πλαίσιο και στρατηγική υλοποίησης

Τα εκπαιδευτικά θέματα έχουν οριστεί ως προτεραιότητα των τραπεζικών ενώσεων που είναι μέλη του Διαβαλκανικού Forum. Με πρωτοβουλία της ΕΕΤ, η τακτική συνεδρίαση των μελών που πραγματοποιήθηκε στις 12 Μαΐου, στο Βελιγράδι, συνοδεύτηκε από παράλληλη συνάντηση των εκπροσώπων των εκπαιδευτικών φορέων των ενώσεων, προκειμένου να διαμορφώσουν ένα πλαίσιο για την ανάπτυξη κοινών δραστηριοτήτων. Οι εκπρόσωποι υπέγραψαν σχετικό Μνημόνιο Συνεργασίας που είχε προετοιμάσει το ΕΤΙ, στο οποίο λαμβάνεται υπόψη η ήδη υπάρχουσα συνεργασία των εκπαιδευτικών αυτών φορέων ως μελών του ΕΒΤΝ.

Σε συνέχεια των αποφάσεων αυτών, το ΕΤΙ διαμόρφωσε στρατηγικό σχέδιο συνεργασίας μεταξύ των χωρών-μελών για την υλοποίηση κοινών δράσεων κλαδικής εκπαιδευτικής πολιτικής στις βαλκανικές χώρες. Το σχέδιο με την ονομασία “Interbalkan Training Cooperation” παρουσιάστηκε στην Ελλάδα, τη Ρουμανία και τη Βουλγαρία και αντιμετωπίστηκε θετικά. Με στόχο τη διαμόρφωση σχεδίου υλοποίησης για τις παραπάνω δράσεις, πραγματοποιήθηκαν επαφές με εκπαιδευτικούς φορείς της Ευρώπης και με διεθνείς φορείς χρηματοδότησης.

Διασφάλιση ποιότητας στην τραπεζική εκπαίδευση

Σε συνέχεια συνεργασίας που εγκαινίασε το 2005 το ΕΤΙ, διοργανώθηκαν συναντήσεις εκπροσώπων των ινστιτούτων τραπεζικής εκπαίδευσης της Βουλγαρίας και της Ρουμανίας, με τη στήριξη του Cedefop (European Centre for the Development of Vocational Training). Με στόχο τη διάδοση του μοντέλου CQAF (Common Quality Assurance Framework) που έχει αναπτύξει το Cedefop για το εν λόγω θέμα, έγινε πιλοτική εφαρμογή στις δύο αυτές χώρες. Το ΕΤΙ ενέταξε την πρωτοβουλία στον ευρύτερο στόχο του ΕΒΤΝ για την ποιότητα της εκπαίδευσης στο χρηματοπιστωτικό τομέα.

European Bank Training Network

Ευρωπαϊκή Τραπεζική Ομοσπονδία

Ο ρόλος του ΕΤΙ στη διοίκηση του ΕΒΤΝ ήταν καθοριστικός για την καθιέρωση συστηματικής επαφής μεταξύ του θεσμού αυτού και της Ευρωπαϊκής Τραπεζικής Ομοσπονδίας (ΕΤΟ). Το ΕΒΤΝ, ως ο καταλληλότερος συνομιλητής για θέματα κλαδικής εκπαίδευσης, θα ενημερώνει την Banking Committee for European Social Affairs (BCESA) της ΕΤΟ για τις εξελίξεις στην ευρωπαϊκή επαγγελματική εκπαίδευση. Η θεσμοθέτηση επίσημου διαλόγου μεταξύ των δύο φορέων εκπροσώπησης του τραπεζικού κλάδου είναι βέβαιο ότι θα οδηγήσει σε αξιόλογα αμοιβαία οφέλη. Ο διάλογος θα περιλαμβάνει όλα τα θέματα που αφορούν την ανάπτυξη των ανθρώπινων πόρων, την εκπαίδευση και την επαγγελματική κατάρτιση στον κλάδο.

Διεθνές συνέδριο με θέμα *Challenges of HR management & training in the financial sector*

Με τη στήριξη του ΕΤΙ, το ΕΒΤΝ διοργάνωσε στις Βρυξέλλες διεθνές συνέδριο, με θέμα τις νέες προκλήσεις που αντιμετωπίζουν οι υπεύθυνοι ανθρώπινων πόρων των πιστωτικών ιδρυμάτων, δίνοντας ιδιαίτερη έμφαση στις στρατηγικές διαπίστευσης και πιστοποίησης στον ευρωπαϊκό τομέα των χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών.

Στο συνέδριο συμμετείχαν ως ομιλητές εκπρόσωποι της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, της Ευρωπαϊκής Τραπεζικής Ομοσπονδίας και του Cedefop, οι οποίοι παρουσίασαν τις εξελίξεις στην εκπαίδευση από το ρυθμιστικό και κανονιστικό πλαίσιο του κλάδου, καθώς και τις πολιτικές για τη διασφάλιση ποιότητας στην επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση.

Οι καινοτόμες αλλαγές που έφερε το ΕΤΙ στη διατραπεζική επαγγελματική εκπαίδευση παρουσιάστηκαν στο ευρύ κοινό, σε ημερίδα που διοργανώθηκε τον Ιούνιο, με θέμα «Επαγγελματική εκπαίδευση στο χρηματοπιστωτικό τομέα: το Ελληνικό Τραπεζικό Ινστιτούτο της ΕΕΤ». Κεντρικό σημείο της παρουσίασης ήταν οι στρατηγικοί στόχοι του ΕΤΙ για τη διατραπεζική εκπαίδευση, οι οποίοι συνοψίζονται στα ακόλουθα:

- αύξηση της αποτελεσματικότητας και της ανταγωνιστικότητας του τραπεζικού συστήματος,
- βελτίωση της ποιότητας και η μείωση του κόστους των παρεχόμενων τραπεζικών προϊόντων, και
- εκπαίδευση των τελικών χρηστών των τραπεζικών υπηρεσιών.

Κύρια μέσα για την επίτευξη των στόχων αυτών αποτελούν η διεύρυνση της θεματολογίας των εκπαιδευτικών προγραμμάτων για τον ευρύτερο χρηματοπιστωτικό τομέα, τα προγράμματα πιστοποίησης και τα εκπαιδευτικά εγχειρίδια.